COMMENTARII
DE REBVS
IN
SCIENTIA NATVRALI
ET
MEDICINA
GESTIS.

VOLVMINIS XXIX. PARS IV.

LIPSIAE, MDCCLXXXVII.
APVD IOH. FRIDERICVM GLEDITSCH.
Venduntur etiam
Londini apud Pr. Elmsly, Edinburgi apud Elph. Balfour, Lugd. Bat. ap. Fratres Luchtmann, Parisiis apud Barroi senior. Venetiis apud Io. Bapt. Pasquali, Milano apud Ios. Galeazzi, Augustae Taurinor. apud Laurent. Giraud, Florentiae apud Ios. Molini, Holmiae apud M. Swederum.

I.

ratato di Chirurgia e di reſpettive operazioni di LORENZO NANNONI, Chirurgo della real Gran-Ducal corte di Toſcana Pubblico Dimoſtratore d'Operazioni Chirurgiche d'Oſtetricia nel Regio ſpedale degli Innocenti di Firenze, Maeſtro nello Spedale di S. Giovanni di Dio, Profeſſore d'Anatomia, Socio dell'Accademia di Chirurgia di Parigi, della Fiorentina, della Etruſca di Cortona, della Società Georgica di Montecchio ec. ec. Tomo I. in Siena 1783. Nella ſtamperia di Luigi, e Benedetto Bindi, e in Lipſia appreſſo Gleditſch, 299 pagg. 8. Tomo II. 293. pagg. Tomo III. 318 pagg. Tomo IV. 351. pagg. Tomo V. 299 pagg. Tomo VI. 1786. 326 pagg. c. f. aen.

hoc eſt:

Tractatus de chirurgia et operationibus chirurgicis auctore LAVRENTIO NANNONI, Chirurgo aulico regio Magni Ducis Toſcanae etc. Tom. I — VI.

ne praeparatus atque egregie inſtructus Cl. A. animum manusque huic tractatui edendo adiit, collectis ſiquidem copiis doctrinae medicae liſſimis et comparata ſibi corporis humani eiuſmorborum cognitione accurata atque genuina, n ab ipſo Patre ANGELO NANNONI acceperat,

et quam in peregrinationibus per Francogalli
Angliam atque Belgium in ſcholis ibidem flore
ſimis ac celeberrimis mirum auxerat in modum at
perfecerat, copia ipſi facta eſt poſt reditum in patri
beneficentia Patroni Maximi ipſius Magni Du
Toſcanae, qui eum quoque in itineribus ſuis
mentia ſua prorſus ſingulari ſuſtinuerat atque au
rat, vt ſua doctrina aliis prodeſſe eorumque ſtu
inſeruire poſſet quam maxime. Iuſſus enim eſt
Xenodochio Florentino, quod de Innocentibus
men habet, publice de operationibus chirurgi
praecepta tradere, et inprimis viam ac rationem
ponere, qua in operationibus peragendis recent
res chirurgorum ingredi ſoleant. Hanc prou
ciam ſibi clementiſſime mandatam ac conceſſam
nis auſpiciis die 6 Aprilis 1780 ſuſcepit lectio
quadam, qua declarauit, *chirurgiam vniuerſam in ſc
lis Italiae, et praecipue in ſchola Florentina quoad
ximam partem reſtauratam, emendatam, purgatam
que perfectiorem fuiſſe redditam.* Qua recitata
ctiones ſuas auſpicatus eſt, atque ternas in vnaq
que habuit hebdomade, quas publici fecit iuris
pis exſcribendo, vt etiam aliis prodeſſet. Nonn
tum vero operationes chirurgicas propoſuit, ſed
de manipulationibus artis obſtetriciae ſimul in h
curſu tractauit.

Tom. I. p. 1. Sigillatim iam has ipſas lectiones audiamus,
appareat, ipſum non inuita Minerua illas habu
Itaque *Lect. I.* nos inſtruit, *qualis in vniuerſum
debeat chirurgi cognitio atque doctrina.* Multa
que iniuria requirit a chirurgo perito atque dem
rimo, ſtudium enim linguarum ac elegantiorum
terarum, phyſices, matheſeos ac mechanicae ſig
tim, Chymiae, Botanices, anatomiae, chirurg
theoreticae ac practicae, vt et diaetetices et ex
inſtrumentorum cognitio, neceſſaria chirurgo ſu

is rite defungi velit officiis. *Lectio II.* agit de p. 13.
rationibus in vniuersum, et sigillatim de synthe-
ulnerum. Mauult diuisionem in synthesin, diae-
in, exeresin ac prothesin retinere, quam noua
abula, reunionis, reductionis, solutionis, exstir-
onis, amputationis, lacerationis, adductionis, etc.
stituere. *Lectio III.* tradit in vniuersum *indica-* p. 24.
em curatoriam vulnerum, remedia, quibus illi sa-
it, aegri collocationem, fasciarum applicationem,
medicamentorum glutinantium vsum legitimum.
II. IV. de futuris. Multa aduersus PIBRACVM p. 33.
ulert, in commentatione oblata Academiae chi-
rgicae Parisinae, *de inutilitate futurarum*, ab ipsa
ademia reprobata, atque argumentis vsum egre-
um futurarum ingenue declarat. *Lect. V. De syn* p. 44.
is in partibus duris, videlicet de fracturis, addita
huic obseruatio de fractura radii cum celerrima in-
mmatione feliciter sanata. *Lect. VI. De syntheſi con* p. 55.
a, illustrata duobus exemplis, quorum alterum lu-
ionem capitis humeri, obortam ob ligamenti et
uſculi debilitatem, a causa quadam externa produ-
m, alterum, luxationem radii capituli productam
debilitate ligamentorum articulationum. *Lect. VII.* p. 61.
De diaeresi in partibus mollibus. Varias species diae-
seos commemorat, atque modos quibus fiant il-
e ex ordine recenset, et curam describit. *Lect. VIII.* p. 71.
De diaeresi partium dura, quae scorbuticam, cancro-
m, rachiticam, scrophulosam ac veneream mate-
am pro causa principe agnoscit. Illustrat dicta
bseruatione de femore incuruato ad modum arcus
ntensi, commemoratoque casu de morte pueruli, pe-
es quem rachitis neruosum systema male affecerat,
tandem obseruationes, quibus balneorum frigidorum
commoda in rachitide praedicat, addit. *Lect. IX.* p. 89.
De exaeresi, quae a fluidis et solidis corporibus ad
partes aliquas delatis, oritur, eiusque cura. *Lect. X* p. 99.

De proteſi. Multa hic de reſtaurandis partibus
miſſis ope artis diſputat, et quomodo deformita-
bus ſpecies alia ſit concilianda. Multa hic, ſi
placuiſſet, de decorationibus chirurgorum adde-
p. 104. potuiſſet. *Lect. XI. De talpa, hydrocephalo, tumor*
folliculoſo, et tumore ſanguineo aereo. Rationem n
minis abſceſſus talpae nominati reddit et illuſtr
exemplo, quo poſt aperturam per longum temp
pus ibi collectum eſt copioſum. Alterum exem
plum ſiſtit hydrocephalum admodum magnum
puella decem annorum conſpicuum, et tertium e
emplum eſt tumoris ſanguinei aerei hominis cum
dam adulti in parte capillata facillime diſſipati. *Le*
p. 112. *XII. De vulneribus capitis in parte capillata*, quae
cum doloribus in hypochondrio dextra coniunct
ſunt, ſolent abſceſſum formare in iecore, cuius re
teſtes multos producit, inprimis optimum Patri
num Chirurgum PETRVM MARCHETTI et HER
TRANDVM, qui ſingulari commentatione de hac re
p. 121. egit. *Lect. XIII. De exoſtoſi, carie, aridura et fra*
ctura cranii. Obſeruatio additur de exoſtoſi in fron
p. 129. te optime et feliciter ſublata. *Lect. XIV. De morbis*
meningum cerebri, et de terebratione. Duae obſerua
tiones hic reperiuntur, quarum prior exhibet ab
ſceſſum cerebelli in homine adulto ab hydrocephalo
interno obortum eumque lethalem, poſterior vero
tumorem a caſu obortum in parte capillata ſiſti
p. 142. *Lect. XV. De morbis auditus organa infeſtantibus.*
Externas aeque ac internas partes morbi aggredi-
untur, qui hic ſeorſim deſcribuntur. Inprimis vero
commemoratione digna eſt obſeruatio, de abſceſſu
in regione maſtoidea, qui per meatum auditorium
p. 150. externum pus emittebat. *Lect. XVI. De morbis*
ſuperciliorum et palpebrarum. Obſeruationes tres
adiectae ſunt 1) *de caecitate* agit, oborta ex percuſ-
ſione admodum magna ſuperciliorum 2) *tumorum*
folliculoſorum

folliculosum describit in supercilio, in quo calculus
fuit. 3) *vastam herniam* in coniunctiua palpebrarum
superarum oculorum. *Lect. XVII. De morbis coniun-* p. 161.
ctiuae et caruncvlae lacrymalis. Duae obseruationes
hanc lectionem ornant 1) describit *visus imminutio-*
nem a debilitate retinae et nerui ciliaris post enor-
mem ophthalmiam. 2) *polypos in coniunctiua* ortos.
Lect. XVIII. De morbis viarum lacrymalium, cui ob- p. 168.
seruatio de vulnere et hernia sacci lacrymalis sub-
iuncta est. *Lect. XIX. De methodo medendi vulne-* p. 173.
rvm sacci lacrymalis eiusque fistulis. Obseruationi-
bus hic illustrantur plagae et fistulae lacrymales in
diuersis hominibus, et describitur grauis quaedam
ophthalmia cum leucomate iuncta, prognato a vul-
nere facto, quo plagam sacci lacrymalis eo melius
curaturos se esse sibi persuaserunt quidam chirurgi.
Lect. XX. versatur *circa morbos, qui membranas ocu-* p. 181.
lorum aggrediuntur. Hac occasione caecitas post
vulneratam corneam oborta describitur et felix de-
molitio staphylomatis. *Lect. XXI.* recenset *mor-* p. 188.
bos oculorum ex humoribus prauis. Vnde insertae
sunt obscurationes 1) de cataracta producta a per-
cussione facta per corticem castaneae 2) de catara-
cta stipata magno morbo neruoso, 3) de depressio-
ne cataractae bonae indolis. *Lect. XXII. De extra-* p. 201.
ctione cataractae. Multi ocularium morborum
medici varias methodos exhibuerunt, inter quos fa-
cile eminent ST. YVES, FRANCISCVS MERY, MOR-
GAGNI, HEISTER, TAYLOR, DAVIEL, SIEGWART,
LA FAYE, POYET, BERENGER, POMARD, GVE-
RIN, WINCEL, DORAND, FENON THENAAF, TA-
RIN, SHARP, GUIDETTI. Vberius sententia Cl. A.
confirmatur obseruatione de felici cataractae extra-
ctione. *Lect. XXIII. de proptosi, hydrophthalmia,* p. 218.
tarsinomate, exophthalmia et enchymosi oculorum. Lect.
XXIV. De morbis organi auditus, vulneribus nasi, p. 219.

fracturis ossis nasalis, de *corporum peregrinorum in na-*
p. 227. *ribus existentia, et ozaena. Lect.* XXV. *De polypi*
p. 233. *et sarcomatibus membranae pituitariae. Lect.* XXVI.
De morbis sinuum frontalis et maxillaris. Hac opportunitate clauus venereus in sinu frontali describitur, et de corruptione ossium zygomatis aliorum-
p. 242. que restitutione disseritur. *Lect.* XXVII. *De morbis labiorum.* Praeter passim obuios morbos in quadam obseruatione Noster rationem reddit de cura admodum circumspecta vulneris cuiusdam prognati ob vulnus cancrosum exstirpatum in labiis oris. *Lect.*
p. 250. XXVIII. *De morbis genarum, parotidum, et ductus stenoniani.* Suppeditantur hoc loco exempla saliuationis in morbo venereo felicissime per vsum mercurii finitae, tumoris folliculosi in genis oborti, felicissime per caustica persanati, et cura genae cancrosae, ac fistulae ductus stenoniani per compressio-
p. 259. nem et caustica remedia sanatae. Tandem demonstratur in obseruatione, quomodo defectus palati
p. 262. mortis fieri possit causa. *Lect.* XXIX. *De morbis maxillarum.* Docetur, qua ratione maxilla inferior restitui possit, simulque obseruatio de epulide cancro-
p. 271. sa adiecta est. *Lect.* XXX. *de morbis dentium. Lect.*
p. 278. XXXI. *De morbis gingiuarum.* Inseruntur obseruationes de epulide cancrosa, et de cancro gingiu-
p. 287. rum a roseolis producto. *Lect.* XXXII. *De morbis linguae, eique adiacentibus partibus.* Descriptis his morbis obseruationes duae simul proponuntur, quarum altera spectat ad sollicitam et circumspectam curam ranulae; altera tradit, qua ratione ranula cancrosa sit tractanda

T. II. *Lect.* XXXIII. *De morbis veli palatini, vuulae, et*
p. 3. *tonsillarum.* Prae reliquis haec lectio lectu dignissimas continet obseruationes, prima siquidem continet commentationem de inutilitate cicutae in morbis cancrosis tonsillarum et veli penduli palatini,

quam

am nos ipſi, ſaluis tamen eius in aliis virtutibus, in
ibuſdam vidimus exemplis. Nullum enim remedi-
m ita eſt comparatum, vt ſemper in aequalibus
oque per omnia morbis ſimiles ſalutareſque ede-
poſſit effectus. Deinde alia obſeruatio declarat
mores tonſillarum cauſas eſſe inflammationis et
ulnariae deſtructionis earumdem. Felix euentus
oque deſcribitur vulneris cuiuſdam faucium, ex
genti ſaliuatione ope mercurii facti, et deſtructio
olarum puſtularum cum aphtis velum palatinum
identibus. Deſcribit porro deſtructionem alte-
as pulmonis a cauſa venerea factam, et incipien-
m morbum pulmonalem coniunctum cum apho-
a, tuſſi et ſputo admodum glutinoſo, curatum ope
liuationis mercurialis. *Lect.* XXXIV. *de anginae vari-* p. 28.
ſpeciebus, eiuſdemque cura. Commemorat oedemato-
am, aquoſam, catharroſam, ſcirrhoſam, inflammatori-
m, ſuppuratoriam, gangraenoſam, et obſeruatione
adam de demortuis duabus puellis a gangraenoſa il-
ſtrat. Praeterea deſcribit anginam conuulſiuam, ad-
to exemplo felicis eiuſdem curationis. Hanc excipit
olypoſa. *Lect.* XXXV. *De morbis colli.* Duas profert p. 52.
ſtorias, quarum altera vulnus in parte ſuperiore
ntri lateris colli feliciter ſanatum, altera diſſipa-
nem tumoris in parte ſiniſtra laterali colli ope
mplaſtri e pane et lacte confecti concernit, *Lect.* p. 56.
XXVI. *De ſtrumis et detorſione capitis.* Obſeruatio-
ibus additis tumorem diſſipatum in glandula ſub-
maxillari ortum ex inflammatione et tumorem in
parte ſiniſtri lateris inferioris A. deſcribit. *Lectione* p. 64.
XXVII. *de morbis laryngis et arteriae aſperae, ſimul-*
que mortem inductam ab vſu alcali volatilis vaporo-
o exemplo comprobat. *Lect.* XXXVIII. *de methodo* p. 75.
ſuffocatis et apparenter mortuis ſuccurendi per trache-
otomiam. *Lect.* XXXIX. *De morbis oeſophagi et pha-* p. 83.
ryngis. Paralyſin autem pharyngis et oeſophagi fie-

ri poſſe ab interrupta neruorum actione morboru
p. 94. quorundam cerebri ſtatuitur. *Lect.* XL. *De fractura, luxatione et contorſione columnae vertebralis.* C
ſum funeſtae paralyſeos extremitatis inferioris a l
xatione medullae ſpinalis obortae allegat, aliumq
caſum addit paralyſeos in articulis inferioribus a cu
uitate partium ſuperiorum, vltimoque loco de t
more folliculoſo longitudinaliter in columna ver
p. 102. brali protuberante. *Lect.* XLI. *De luxatione, fractur et carie coſtarum atque fiſtula thoracis.* Quinque c
ſeruationes fidem maiorem verbis auctoris conci
p. 117. ant. *Lect.* XLII. *De morbis mammarum.* Tumore
ſcirrhos, cancros mammarum huc refert, ac felic
p. 135. et infelices euentus exemplis declarat. *Lect.* XLI
p. 146. *De vulnere thoracis, pulmonum ac cordis Lect.* XLI
De vulnere in cauitatem pectoris penetrante. H
occaſione docet, qua ratione mors contingere poſſ
ex aneuryſmatis apertura ſub ingreſſum in aorta
ſimulque aneuryſma arcus aortae deſcribit. *Lectio*
p. 155. XLV. *De pleuropneumonia, haemopthyſi ac empyem te.* Recte monet ſaepius inſtitutas venaeſectione
inutiles eſſe in haemophthyſi, nos vero perſuaſ ſu
mus omnes non tantum nihil prodeſſe, ſed quam
maxime obeſſe, paucis caſibus exceptis, quia ha
raro extrauaſatus ſanguis omnis reſorbetur, ideoqu
ſtagnare atque vlcera generare debet. Praeprim
commemoratione digna eſt hiſtoria mulieris grau
dae breui poſt enixum haemopthyſi afflictae. Rema
ſerat ſcilicet penes illam placenta vterina, poſt cuius
extractionem haemorrhagia ſiſtebatur, nihilo tame
ſecius febris cum intumeſcentia abdominis et ex
creatione cruenta orta eſt. Examine autem cum mu
liere inſtituto certior factus eſt, illam graviditat
tempore cum lue venerea infecto habuiſſe rem, un
de ipſi oborta eſt ſtranguria, et materia purulenta
e vagina copioſius exiit. Igitur inunctione merc
riali

li et ſaliuatione tentata omnia mala ceſſarunt. os quoque obſeruauimus haemopthyſin poſt par- m a ſuppreſſis lochiis cum multo leuamine obor- m, et tunc natura, prouti interdum fieri ſolet, mi- s conſuetas ſibi elegit vias. *Lect.* XLVI. *De empy-* p. 169.
ate, hydrope pectoris et pericardii, adhaeſione peri- rdii cum corde, et morbis diaphragmatis. *Lect.* XLVII. p. 178.
De abdomine morbisque hepatis ac lienis, potiſſimum mores ſebaceos hepatis, ac tumores duros lienis me explicat. Superuenire ſolent inflammationi patis ac hepatitidi tales tumores, verum etiam rui hepatico, ſi adſtringentibus remedis tractatur, ius rei ipſemet exemplum habui. *Lect.* XLVIII. p. 193.
De tympanitide, aſcite, atque eiuſdem paracenteſi. laudat in illa inſtituenda trocarum magnum, ſi a- ites a materia glutinoſa ortum duxerit, vt ſcilicet o liberius aqua educi poſſit. *Lect.* XLIX. *De mor-* p. 202.
is ventriculi, *inteſtini*, *meſenterii*, *pancreatis atque* menti. Accuratius ſcirrhum pylori deſcribit et aneu- yſma aortae, quod compreſſione facta ſeſe in oe- ophagum aperuit. Ex illo exemplo apparet faſcias omprimentes, quae alias ſuum vſum habere poſ- unt, non temere eſſe adhibendas, ſed admodum ircumſpecte. *Lect.* L. *De inuaginatione inteſtini, ſan-* p. 216.
guine extrauaſato, purulento et materia excrementitia in cauitate abdominis. Sect. LI. *De hernia omentali,* p. 226.
inteſtinali, et ventriculi, quae rariores ſane ſunt. Pau- a tantummodo de herniis congenitis infantum tra- it, quia ipſi nondum licuit eaſdem obſeruare in ca- daueribus. *Lect.* LII. *De cura palliatiua et vera her-* p. 241.
niae ſolutae, multum tribuit ligaturae ſacci herniarii prae cauterio actuali ac potentiali. Exemplo declarat, conſtringendo ſaccum herniarium hernias adeo congenitas ſeſe ſanaſſe. *Lect.* LIII. *De hernia* p. 259.
incarcerata eiuſdemque cura, et *Lect.* LIV. *De hernia* p. 275.
incarcerata cum gangraena coniuncta.

Lect.

T. III. *Lect.* LV. *De morbis renum.* Inſtituto ſerm-
p. 3. ne de vero vſu renum, tandem de inflammatio-
renum, diabete atque vulneribus eorumdem diſſ-
p. 15. rit. *Lect.* LVI. *De calculo renum et nephrotomia.* Mu-
tis caſibus ex MEZERAYO, GOELICKE, ALBERT
BERNARDO, CAMERARIO, SCHURIGIO collectis
p. 29. terius hi morbi exponuntur. *Sect.* LVII. *De natur-
li eruptione calculorum renis*, adiectis ſimul caſibu-
in quibus inſtituta eſt nephrotomia, via monſtrante
ceris collectione, aut fiſtula, ac via et ratio explican-
quomodo verſandum ſit cum renibus ſpecie tantu-
ſanis. Optimi lithotomi inter veteres ac recentiore-
hic laudantur ac diuerſae viae, quas ingreſſi ſun-
p. 40. *Sect.* LVIII. *De hernia ac vulneribus veſicae.* Prim-
qui inter Italos hernias in veſica obſeruauit fuit
MINICVS SALA, anno 1520, deinde VERDIER, SA-
SHARP, PERCIVAL POTT eas vlterius ex ſignis ch-
racteriſticis declararunt. ANTON. BENEVOLI cred-
dit illas contineri in inguinali tumore cum inflam-
matione coniuncto, et MERY arbitratus eſt a vit-
conformationis illas proficiſci, quae tamen ſenten-
tia laborare quam maxime et argumentis vlterior-
p. 51. bus indigere videtur. *Lect.* LIX. *De iſchuria
dyſuria et ſtranguria.* Diſſerit de cauſarum varie-
p. 75. te, qua illa mala producuntur. *Lect.* LX. *De calcul-
p. 87. vrinario, eius natura et lithontripticis. Lect.* LXI. D-
ca, quae ab eiuſmodi occupantur calculo deſcribit. Calcu-
lus ſacco incluſus. Signa aequiuoca et diagnoſtica cal-
p. 99. culi. Morbi concomitantes illum. *Lect.* LXII. *D-
more apud Aegyptios recepto hominem a calculo libe-
randi.* De paruo et magno apparatu. Quamquam
tantummodo morem Aegyptiorum deſcribere vo-
luit, in remouendo calculo ſeruatum, tamen Grae-
corum, Latinorum atque Arabum ſtudia hac in re
laudauit, multaque diligenter ex CELSO, GALENO
ALBUCASI aliisque congeſſit, atque breuem quaſi

lithoto-

notomias historiae adumbrationem proposuit, iun-
simul recentiorum historia. *Lect.* LXIII. *Altum* p. 109.
ratum describit. FRANCI chirurgi prouincialis
rita hic celebrantur, qui a. 1560. experimenta in-
nit, quem BONET, ROSET, RAVIUS, DOUGLAS,
ESELDEN, alii sequuti sunt. *Lect.* LXIV. *De se-* p. 117.
ne laterali, cuius inuentionem aeque tribuit FRAN-
, propagationem vero in Francogallia FRATRI
COBO. Simulque incommoda methodi Chesel-
niae proponuntur. *Lect.* LXV. *De methodo* FOU- p. 128.
RTI, THOMAE LECAT *et* FRATRIS COSIMI. *Lect.*
XVI. *De methodo* LE-DRAN, POUTEAU, BOUSCHET
MOREAU. Celebrat prae reliquis anatomici cele-
rrimi Cl. VICQ. D'AZIR methodum tutissimam et
mmis laudum encomiis dignissimam, qua ope lon-
oris cultelli, cuius iconem quoque exhibuit, inci-
n fit. *Lect.* LXVII. *De methodo Anglorum*, BROM- p. 143.
ELD, HUNTERI, HACKINS et eiusdem correctio-
nibus. *Lect.* LXVIII. *Methodus aeque ac tempus cal-* p. 162.
lum extrahendi, simulque cura vulneris describitur.
ct. LXIX. *De lithotomia penes mulieres.* Circum- p. 174.
ecte in hac operatione duabus de causis versan-
m est, ob dilatationem videlicet cum instrumen-
faciendam, et ob inflammationem grauem facil-
me accedentem. *Lect.* LXX. *De organis generatio-* p. 183.
inseruientibus, morbis scroti, et de hydrocele. Tres
sses horum morborum facit, testiculorum nempe
rtiumque connexarum et adiacentium vesicae se-
minalis, et partium penem constituentium. In hy-
rocele autem methodos FABRICII, MONRO, POTT,
EVRET, REGHELLINIQVE recenset. *Lect.* LXXI. p. 204.
morbos testiculorum observationibus illustrat. *Lect.* p. 224.
XXII. *De morbis penis, incarceratione in corpore*
regrino, phimosi, paraphimosi, frenulo admodum
etu, vlceribus, verrucis, cancro, eius amputatione ac
bonibus. Mallemus vt hic mentionem feciſſet
Cl.

Cl. PALLVCCI *) qui loco amputationis, feliciſſ
ligaturas adhibuit. idem praeſtantes et quidem c
p. 249. minori incommodo ac periculo. *Lect.* LXXIII.
gonorrhoea, et quae illam ſequuntur. Sedem gon
rhoeae virulentae, qualitatem materiae, cauſam, te
pus, quo in conſpectum venit, ſigna quae illam
tecedunt ac ſubinde comitantur, durationem, curſ
naturalem, prognoſin et curam ſuccincte tradi
Minus tamen probanda nobis videtur iniectio
Aqua roſ. vnc. VI. Sacch. Sat. ſcrp. I. Vitrioli alb
ſeptem, merc. dulc. gr. iij Gummi arabico dr. iij
pulu. ceruſſae dr. j. quia nimium adſtringit; leuiores
iectiones multo ſunt tutiores. Sed dandum eſt plu
mum quoque calidiori climati, et tunc nos non hab
diſſentientes. *Lect.* LXXIV. *De tumoribus, in pri
qui in ano fiunt.* Haemorrhoides hic potiſſimum e
aminantur. *Lect.* LXXV. *De fiſtula ani, de corpori
peregrinis ibi, de graui adſtrictione et procidentia.*
T. IV. *Lect.* LXXXVI. *De articulis ſuperioribus.*
p. 3. luxatione clauiculae, capitis humeri, vlnae, ra
manus. Varias machinas pro reductione capitis h
meri affert, v. c. amben HIPPOCRATIS et PET
machinam, quam poſteriorem, prouti vulgo adh
betur, improbat, quia integumenta nimium attr
hit et ſubſtantiam muſcularem comprimit, vnde i
tegumenta facile lacerantur, et aeger vexatur, a
ipſi chirurgo moleſtia creatur. Talia autem incom
moda praecauere ſtudet legitima huius machin
applicatione, quam oblique axi corporis admitten
dam, nequaquam autem perpendiculariter curat, quo
muſculi pectorales deltoidei relinquantur liberi, den
de faſciam gradatim circumuoluit, et iniecta ligatura
illam immediate attrahit, quo fit, vt facillime etiam
p. 16. auulſum in ſuum ſe cedat locum. *Lect.* LXXVII.
De

*) In Nouvelles Remarques ſur la lithotomie, ſuivies de
pluſieurs obſervations du penis et ſur l' ampuration
des mammelles, à Par. 1752.

articulis inferioribus, luxatione capitis femoris, ti-
pedum. Luxationem capitis femoris fieri poſſe
in anteriorem ac poſteriorem partem, et poſtre-
facillime confundi poſſe cum ipſa fractura col-
iuſdem oſſis dilucide proponit. *Lect.* LXXVIII. p. 24.
fractura articulorum in vniuerſum et ſigillatim.
LXXIX. *De fractura clauiculae, rotulae olecra-* p. 35.
colli femoris. Lect. LXXX. *De fractura com-* p. 43.
ata. Quibus ex cauſis illa oriantur, quomodo
erant, quibus ſymptomatibus ſint iuncti, et quo-
do in medendo verſandum ſit clare proponit.
LXXXI. *De carie, ſpina ventoſa, ſiccitate, mol-* p. 57.
ie, et exoſtoſi. Illa mala vt plurimum proueniunt
miaſmate venereo, rachitico, ſcorbutico ac can-
oſo. Rubiae autem tinctorum, quam LEURE-
VS laudat, parum virtutis in condenſandis oſſibus
habuit. *Lect.* LXXXII. *De morbis muſculorum,* p. 68.
ulneratione, laceratione et luxatione, praeprimis ten-
noſarum partium lacerationem diſquirit ſtudioſius.
LXXXIII. *De paralyſi, rheumatiſmo, tumore* p. 77.
uco-carnoſo et tetano. Paralyſin muſculorum per-
fectam et imperfectam, et coniunctam cum ſenſus
mis abolitione proponit. Sub rheumatiſmo au-
m qualemcunque dolorem in muſculis reſidentem
telligit: ſi in ſubſtantia muſculoſa deprehenditur,
nc eſt rheumatiſmus verus, ſpurius e contrario
ſt, ſi pendet ab alia cauſa, eaque non perpetua,
el tranſeunte. Acutus deinde et chronicus quo-
que rheumatiſmus dici poteſt quoad varios et ſubi-
neos et ſeriores effectus. Ad tetanum vero triſ-
mum, et ſigillatim triſmum SAVVAGESII refert.
Lect. LXXXIV. *De arteria et ſanguine, de febre, de* p. 87.
ruſta inflammatoria, de oſſificatione arterioſa,
de vulneribus et plagis arteriarum. De arte-
riis aeriformi fluido repletis, quale poſt ERASI-
STRATVM ſtatuerunt IADELOT ac ROSA, ſibi hac
de cauſa nihil perſuaderi patitur, quoniam praeter
alia

alia eaque grauiſſima argumenta, ipſi anatomica i
ſpectio aduerſatur. Negat aerem aliquid confer
ad ruborem ſanguinis, ſubminiſtrando idoneu
phlogiſton ipſi chylo; ideoque inflammationem qu
que ab impreſſione aeris in chylum facta deduce
audet, potius ruborem materiae oleoſae elaborati
ris tribuit. Neque admittere vult principium fo
bile aeris LVBBOCK, quod aliunde tribuat phlog
ſto; potius nutritio, et productio humorum ſe
cundariorum mutant ſanguinem, atque adeo pul
p. 103. ſum, et ſanitatem ac morbos creant. *Lect.* LXXV
De morboſo ſanguinis ſtatu. Huc refert, infectio
nem, ſolutionem ſiue deliqueſcentiam, polypum
calculum ex particulis terreis, extrauaſationem, m
miam plethoram, decompoſitionem, et haemorrha
p. 111. giam. *Lect.* LXXXVI. *De aneuryſmate.* Omnis qui
dem dilatatio arteriae appellatur aneuryſma. Illud
autem vocabulum translatum eſt ad tumores a ſan
guine per aperturam arterioſam exeunte obortos
quamquam ſub quibuſdam circumſtantiis talis affe
ctus enchymoſis appellari mereretur. Omnis qui
dem arteria aneuryſma poteſt producere, attamen
non ſimili ratione, ideoque aneuryſma verum, ſpu
rium, mixtum ac varicoſum eſſe ſolet, et illa com
preſſione, deligatione, amputatione curantur. Ra
tione compreſſionis palma tribuitur methodo BRVS
p. 118. SARDI, Pariſini Profeſſoris. *Lect.* LXXXVII. *De*
aneuryſmate in curuatura cubiti, poplitis et pulſu
p. 130. *Lect.* LXXXVIII. *De morbis venarum, atque*
phlebotomia et arteriotomia. Praecipue de varicibus
hic diſſeritur admodum breuiter, et optaremus ut
paulo verboſius de illis verba feciſſet, quia ad morbos
frequentiſſimos pertinere videntur. *Lect.* LXXXIX.
p. 137. *De via ac ratione venas in vniuerſum et in ſpecie ſecandi.*
De ſymptomatibus illam comitantibus, et de methodo
illis medendi. De arteriotomia, et ſanguiſugis ſiue
hirudinibus. Per partes eundo venaeſectionem in
brachio,

chio, pede, collo, ſub lingua et in occipite con-
erat, ac tranſeundo ad arteriotomiam ſimul de
nificatione et ſanguiſugis agit. *Lect.* XC. *De* p. 148.
lymphaticis atque eorumdem morbis. Hiſto-
vaſorum lymphaticorum, et doctorum virorum,
in iis inueniendis ac deſcribendis cum diligentia
ati ſunt, induſtriam commemorat, primas ta-
partes HVNTERO, MONRO et HEWSONIO ne-
iniuria aſſignat, tandem ad morbos progreditur
obſeruationibus illuſtratos. *Lect.* XCI. *De mor-* p. 164.
neruorum, quorſum pertinent tumores, vulnera,
umque ſymptomata. *Lect.* XCII. *De chorea* p. 147.
Vti, catalepſi, epilepſia, conuulſione, hypochondriaſi,
eriaſi, ſingultu, oſcitatione, tuſſi. Prior morbus
anſam de viribus muſices in corpus huma-
differendi ſuppeditauit, neque vomitum omiſit
erdum catalogum morborum neruoſorum augen-
. *Lect.* XCIII. *De morbis neruorum a veneno*, p. 206.
iſchiade, et metaſtaſi neruoſa. Inprimis diſtincte
iadem deduxit ex miaſmate venereo, aut debili-
neruorum, ac quacumque alia de cauſa prognata,
litate vicinarum partium ſimul concurrente, aut
quid ſubſtantiae celluloſae ad neruos delatum ſit.
XCIV. *De morbis contextus celluloſi ac glandula-* p. 218.
. Omnes contextus morbi ex maiori aut mino-
copia materiae oleoſae ac pinguedinis in contextu
elluloſo oriri ſtatuit, neque conſentit cum HVNTE-
o, qui propriam ſtructuram contextui celluloſo
ſignat, qua pinguedo abundans contineatur. Ve-
m organiſatio ipſius contextus celluloſi vbique
qua eſt, ergo ſtructura propria pro figmento ha-
enda. Deinde ſigillatim tractat de tumoribus fol-
culoſis, ateromate, meliceride etc. *Lect.* XCV. *De* p. 236.
morbis glandularum et integumentorum. Quamquam
inſcriptio antecedentis lectionis innuat A. morbos
glandularum in eadem pertractaturum eſſe, tamen

conſilio mutato hac demum lectione de iis diſſ
vnde obſeruationes quaſdam de tumoribus frigi
inflámmatoriis, ſtrumoſis et ſcirrhoſis aeque ac
p. 256. rucis ſubminiſtrat. *Lect.* XCVI. *De inſitione va*
larum, cauteriis et ſetaceis. Certant medici de
oculatione variolarum, et adhuc ſub iudice lis
Funeſti euentus aliaque grauiſſima argumenta
gis diſſuadere quam ſuadere inoculationem vi
tur, cui tamen fauet A. improbat tamen LEVR
opinionem arbitrantis praecaueri hunc morbum p
emiſſa per compreſſionem funiculi vmbilicalis in
natis ſanguinis portiuncula, cui rei experientia ad
ſatur. Saepius enim haecce inſtituta repetita
ſunt experimenta, verum incaſſum. In fine ca
de morbillorum inoculatione, cuius Auctor eſt
p. 271. ME Edinburgenſis, pauca habet. *Lect.* XCVII.
perſtui digiti eorumdemque mutua adhaeſio, per
panaritium. Vnguis incarnatus, hyperoſtoſis, o
ma, gutta, gangraena, vulnus crurum,
p. 285. glion et tumores folliculoſi. *Lect.* XCV
Vulnera digitorum. Caſus declarant, in quibus c
p. 293. uenit eos reſcindere, et ratio qua illa fit. *L*
p. 303. XCIX. *De amputatione in vniuerſum. Lect.* C.
amputatione ſigillatim. Quomodo illa in brachio, fe
p. 313. *re, crure ac cubito inſtituenda*, traditur. *Lect.* CI. *De*
ticulorum diſiunctione. Multa hic occurrunt impe
menta, difficultates ac pericula, quae vtique m
p. 321. nam poſtulare videntur circumſpectionem. *L*
CII. *Ratio mercurium inungendi*, ex methodo q
Auctori melior eſt viſa. Videlicet CIRILLI *) m
thodus, qua mercurius ſublimatus corroſiuus p
frictionem adhibetur, ob ſuam praeparationem fi
mulantem neruis aduerſatur, hancque ob cauſa
praefert mercurium reuiuificatum per cinnabari
et lardum puriſſimum, pari pondere, cum quo p
rum

*) Comment. Noſtr. Vol. XXIX. P. III. p. 505.

terebinthinae vnionis cauſa miſcet, atque duas ves drachmas de illo ad vnctionem adhibet, et ſi dolis nares aliquo modo ferit, adiicit eſſentiam ci- rolarum. Quaelibet perſona adeoque etiam gra- quocunque anni tempore huic curae ſe poſſunt vlla noxa ſubmittere, aeri ſe exponere, poſſunt exire; et tantum poſtulat, quod nequaquam ſint de incommodis ab impreſſione aeris dis. Ante curam neque balnea, neque pur- neque lac ac diaphoretica vllam afferunt vti- m. Neque ſemper neceſſariam eſſe cenſet ve- ctionem aut medicamentum purgans, ante in- ionem tamen quidam in ſolium deſcendere poſ- Inungenda autem ſunt dorſum pedis, inferior cruris, pars media, pars ſuperior, genua, re- inferior coxarum, media, ſuperior, regio ingui- et natium, regio lumbaris, pars media dorſi ac ior, humerus, brachium et cubitus. Diaeta vt abſtineant a vino et acidis. In doloribus norum adhibentur emollientia clyſmata. os ſub ſaliuatione vel cum diluto lacte vel decocto maluae, graminis, hordei, althaeae, pa- is etc. eluendum, et cura terminanda cum ſale icano, rhabarbaro, pulpa tamarindorum, caſſia, Glauberi, manna etc.

Tomus V. quia arctiſſimo nexu ars abſtetricia T. V. chirurgia coniuncta eſt, hanc artem hic ſub- ere et operationes ad eam pertinentes recenſere ſtituit. Studium Cl. auctoris in arte obſtetricia ficiſſimum in omnibus paene conſpicuum eſt is, et cum magna voluptate introductionem s in hunc curſum perlegimus, in qua ſuccin- atque doctam artis obſtetriciae ab eius incuna- is ad noſtra vſque tempora tradit hiſtoriam, at- ſcriptores laudat et peregrinos et indigenas, qui ſcriptis hanc artem illuſtrarunt atque perfece- t. Eum quoque hos auctores diligenter legiſſe

atque in ſuos traduxiſſe vſus maxima cum laude, p
fiteri tenemur.

Pars. I. Iam vero propius indicendae ſunt lectio
vt et noſtri lectores percipiant atque intelligant,
ratione alios in hac optima artium erudierit. Ig

p. 41. *Lect.* I. *de pelui feminea agit.* Satis accurate om
partes peluim conſtituentes hic deſcriptas rep

p. 52. mus. *Lect.* II. *De peluis diuiſione aeque ac di
ſione.* Vitia conformationis, et via ac ratio illa
gnoſcendi, partesque molles peluim inueſtient
mul traduntur. Ad vitia potiſſimum peluis refer
tur eius nimia amplitudo, quae obliquitati late
vteri maximopere fauet, et nimia anguſtia dilatati
vteri obſtat, et praua interdum conformatio in fu
riori ac inferiori deprehenditur peluis parte, in
dum ipſa cauitas ſed admodum raro vitus labo
Simulque addit quae incommoda inde proueni

p. 63. *Lect.* III. *De organis externis ſexus ſequioris
nerationi dicatis.* Lectu dignam profert de h
maphrodito hiſtoriam, et quaedam de morbis or
norum addit partum impedientibus, aut ſaltem

p. 75. modum difficilem reddentibus. *Lect.* IV. *De m
et quae illi accidunt.* Quaedam habet hic de ſup
foetatione, cui fauere videtur ob exemplum a PA
SONO prolatum, quo refert Caroloduni in Caro
meridionali feminam vno partu duos enixam pu
ros, quorum alter albus, alter niger fuerit.
que quum maritus fuerit albus, confeſſa eſt, ſe c
ſeruo nigro habuiſſe rem, ideoque duplicem v

p. 90. ſtatuit cauitatem. *Lect.* V. *De morbis vteri.*
communes cauſas eorum refert menſium videli
anomaliam, ſuppreſſionem, nimium fluxum. Sarcom
ta non cancroſa in vtero operatione tolli poſſe exe
plo PEYRONIE illuſtrat, ſed de cancroſo vtero a
olendo ne cogitet chirurgus quidem monet, qu
ob haemorrhagias et inflammationem funeſta eſſe ſo
le

Lect. VI. *De prolapſu vteri, vaginae, polypis* p. 103.
one ouariorum et tubae Fallopianae. Lect. VII.
ſecunditate, ſterilitate, et generatione. Circa fe-
ditatem procurandam in anguſtia locorum notat
dem SPALAZANI in cane grauiditatem procuraſſe
iniectionem materiae ſeminalis in vterum, ea-
Ticini repetita affirmat cum ſucceſſu experi-
ta, ſed talia experimenta reiicit, potius BENE- p. 115.
o aſſentit, qui anguſtiam talem vaginae ſuſtulit
rnis vicibus, radicem gentianae intromittendo, me-
lam milii Indici calami et ſpongiam praeparatam.
BUFFONO quoque et recte quidem reiicit ani-
lcula ſpermatica. *Lect.* VIII. *De grauiditate et* p. 126.
eiuſdem. Bene diſtringuit grauiditatem veram
ſpuriam, cuius prima ſpecies complectitur gra-
itatem in vtero atque extra vterum, poſterior, ſi
ſa carnoſa, vaſcularis, ſanguinea, aquoſa, in vte-
haeret. Poſtea docet qua ratione grauiditas ſit ex-
oranda. *Lect.* IX. *De fetu.* Pertinet ad obſte- p. 136.
icum medicum, vt ſitum, fetus magnitudinem in-
inis capitis ſollicite exploret, et fetum deinde A.
capite ad calcem deſcribit. *Lect.* X. *De placenta* p. 148.
rina, de membranis, aqua, funiculo vmbilicali, nu-
tione fetus et ſanguinis circulatione. Maluiſſemus
diſſe Auct. extraordinario modo fieri nutritio-
m abſente vmbilico per fetum parafiticum. *Lect.* p. 160.
II. *De dilatatione vteri eiuſque obliquitate. Lect.* p. 168.
III. *De morbis grauidarum.* Omnes propemodum
orbos ex ſympathia neruorum deduxit.
Lect. I. *De partu in vniuerſum, diuerſis eiuſdem* P. II.
uſſi et ſpeciebus. Diſtinguit inter partum natura- p. 180.
lem, et inter partum, ope manuum, et ope inſtru-
mentorum educendum. *Lect.* II. *De ſignis partus,* p. 190.
et conſuetis partus viis. Signa in principio, progreſ-
ſu et fine partus probe expoſita et ſex ſitus capitis de-
clarati ſunt, et qua ratione in iis verſandum ſit.

p. 200. *Lect.* III. *Quomodo partus fiat, ſi fetus in uteri or*
p. 207. *cio cum pedibus, genubus, natibuſque inſtet. Lect.*
Qua ratione mulieri in partu ſit adſiſtendum. Of
primaria obſtetricii medici egregie hic inculcat
et qualis apparatus ſit neceſſarius atque ſtatim
promtu, quis ſitus illi optime conueniat, et q
p. 235. princeps cura ſit circa editum infantem. *Lect.*
Quibusnam morbis infantes ſubiecti eſſe ſoleant. M
p. 244. gni momenti ſaneres. *Lect.* VII. *De encephalocele,*
drocephalo, ſpina bifida, hydrope thoracis, aſcite, he
congenita. Morbi fetum facillime infeſtantes. En
phalocelem tanquam rarum morbum deſcribit,
exinde oritur, ſi partes gelatinoſae, ex quibus s
tura ipſa capſa cerebellum continens oſſea par
eo ipſo momento, quo oſſificatio incipit, parti
lam quandam qualitate oſſea priuatam relinqu
quo in loco foramen remanet, in quo meninges
cedunt, et cerebellum ibi ſubſiſtens producit h
niam cerebralem, quae conſtituit tumorem, pre
ni cedentem, ſeruantemque aequalem cum re
ratione motum. Dein ad hydrocephalum tra
p. 252. *Lect.* VIII. *De veneno venereo, rachitico, et ſcro*
p. 261. *loſo, quo affliguntur infantes. Lect.* IX. *De ill*
vomitu, tuſſi, vermibus, et conuoluulo inteſtinorum.
timum hunc morbum oriri ſaepenumero a ver
p. 269. bus, aut irritabilitate neruoſa pluribus probat. *L*
X. *De dentitione, conuulſione, eclampſia, nauſe*
arrhoea, prolapſu inteſtini recti, excoriatione et e
p. 278. *this. Lect.* XI. *De torminibus, pneumatocele, epip*
ra, ſuffocatione, ophthalmia, ſcabie, achoribus et tin
In ſuffocatione reiicit laryngotomiam ceu inutil
quia illa non ab impedito tranſitu aeris ad pulm
nes, ſed ex affectione neruoſa inflammationem m
uente oritur, neque membranam, quam ſibi fingu
quidam in bronchiis exſiſtentem, quae ſit extrahen
ope laryngotomias, reuera adeſſe ſibi perſuadet. Sa

autem ſulphure intus ſumto et externe applica-
diſque heroicis ſubigere ſolet medicamentis, et ſi
icio ſit miaſmatis venerei ope praecipitati rubri.
Lect. XII. *De naturali expulſione et extractione pla-* T. VI.
ae, ſi nunquam ſoetus iſque maturus fuerit. Ob- p. 3.
ationes circa haemorrhagias vteri, adhaeſionem
entae in vtero et circa ſyncopem et conuulſio-
quae ad extrahendam placentam impellunt, hic
ller ſuppeditat. Ad incarcerationem autem pla-
ae quod attinet, de ea diuerſas auctorum ſen-
us in duas partes abire affirmat, quidam enim il-
putant deriuandam eſſe e propria quadam et pror-
ſingulari vteri ſtructura, alii vero ab eiuſdem
ractione irregulari. Putat vero formam vteri
pe manere eandem, et tantummodo eius col-
contrahi, hinc non poſſe exire placentam, quam
e artis ſeparare tenemur immiſſa manu in vterum.
beriùs inde de conſtrictione orificii vteri, tanquam
ſa impediti exitus placentae diſſerit. *Lect.* XIII. p. 18.
de haemorrhagia, quatenus ſequitur partum, et quo-
do ipſi medendum. Variae cauſae partu finito et
centa expulſa haemorrhagiam vteri producunt:
turali ſiquidem actione vterum conſtringente im-
nuta, naturali aut artificiali modo, ſanguinis im-
us in illas debiliores fertur partes, ibi accumu-
ur, ac foras erumpit, accedit interdum ruptura
laceratio vaſorum, quibus plurimum illa plorant
nguinis. Expulſa placenta vterus in ſtatu quodam
miſmi atque inertiae ſeſe contrahendi conſtitutus
, hinc profuſio ſanguinis ſequatur neceſſe eſt.
ertia illa eo maior eſt, quo maior diameter peluis
e ſolet. Sequitur autem haemorrhagias vteri,
quae ſane periculo non carent, ſyncope. In me-
enda autem haemorrhagia parum tribuit adſtrin-
gentibus, a narcoticis tamen aliquid ſperare poſſe,
a ſitu horizontali, extractione ſanguinis coagulati,
compreſſione vteri, et iniectionibus adſtringentibus.

p. 32. *Lect.* XIV. *De vteri conuerſione, quae vtplurimum contractione muſculorum abdominalium et diaphragmatis pendet,* conferunt ad eandem, ſi ſubito funiculus trahitur vmbilicalis, inertia vteri aliquid conferre
p. 41. videtur etc. *Lect.* XV. *De rupto vtero,* cuius tam ruptura nequaquam debet confundi cum exulceratione, melius huic malo praeueniendum quam illud
p. 51. curandum eſt. *Lect.* XVI. *Quomodo tractanda ſit mulier ſtatim poſt partum.* Repetere non vacat eas leges quae hic et alibi ſcribuntur, vſu et experientia com-
p. 55. probatas, hoc tantummodo addere liceat A. Cl. hic addidiſſe regulis commentationem *de cauſa, cura et praeſidiis, quibus puerperae aduerſus morbos huic ſtatui proprios muniuntur.* Seorſim igitur de illis mo-
p. 56. bis profert quaedam et quidem *ſectione prima de cura et generibus morborum puerperarum, ſecunda de eorumdem cura* atque *tertia de prophylaxi. Lect.*
p. 76. XVII. *De diarrhoea, conuulſione, tumore mammarum inflammatorio, iſchiade, ſuppuratione ligamentorum rotundorum ac latorum, ſuppreſſione vrinae, iſchuria, incontinentia vrinae, gangraena veſicae et inteſtini recti, varicibus, haemorrhoidibus, ſtrumis et tumoribus duris abdominalibus.*

P. III. *Lect.* I. *de caſibus, in quibus fetus extractio ne-*
p. 92. *ceſſaria eſt.* Hoc loco tantum de manuali operatione ipſi ſermo eſt, atque primo fetus extractionem artificialem eſſe neceſſariam adſtruit ob debilitatem puerperae e diuerſis ortam cauſis, ob conuulſiones, ob funiculi vmbilicalis praeternaturales conditiones, v. c. breuitatem, pulſationis defectum, putredinem, aut eius circa collum circumuolutionem, ob haemorrhagiam vterinam, ob rupturam membranarum, mollitiem ac dilatationem vteri nimiam, coagulati ſanguinis in vtero accumulationem, ob plurium fetuum praeſentiam, ob anguſtiam peluis, adhaeſionem
p. 112. fetus in vteri orificio etc. *Lect.* II. *De ſignis partus praeter*

praeter naturam, et indicatione eiusdem, proponuntur praecepta hac de re in vniuersum, situatio muieris, methodus manum introducendi et fetum extrahendi, si pedes primum prodeant. *Lect.* III. *De* p. 126.
fetu, si instat cum genubus et natibus. Si simul accedant haemorrhagiae, syncopes frequentiores, convulsiones, exitus funiculi vmbilicalis aliaque signa, quae si non promtum accedat auxilium, matri aut filio aut ambobus pericula funesta instant. *Lect.* IV. *De* p. 135.
partu praeter naturam, si fetus vertice se praesentat. *Lect.* V. *De partu, cuius vultus siue pars anterior* p. 141.
cum collo in orificio vteri primum conspicitur. *Lect.* VI. p. 147.
De fetu si pectore, abdomine, genitalibus partibus, regione occipitali et nucha in orificio vteri sese oculis manibusque sistit. *Lect.* VII. *De fetu, cuius dorsum et* p. 158.
vniuersa regio lumbaris, aut capitis partes laterales orificium vteri occuparunt. *Lect.* VIII. *De fetu in ori-* p. 166.
ficio vteri conspicuo cum vno aut altero colli latere, colla ipsa, aut humero. *Lect.* IX. *De fetu orificium* p. 176.
vteri occupante cum vno alteroue duorum laterum, praesertim dextro, et inprimis in illa regione, quae vulgo dicitur iliaca.

Lect. I. *De partu, qui commode et a matris et fetus* P. IV.
parte fieri nequit absque instrumentis. Per partes eun- p. 180.
do diuersa genera, vbi vsus instrumentorum necessarius est, proponit, et primo quidem inclauationem capitis, quae vulgo in veram spuriamque diuiditur, quae tamen diuisio auctori consentiente BAUDELOCQVIO admodum laborare videtur, quum vera inclauatio ne fieri quidem possit, siquidem omnia puncta circumferentiae capitis nequaquam comprimi fortiter ab ossibus peluis possunt. Signa deinde inclauationis adduntur et operatio ipsa quoad omnes circumstantias describitur. *Lect.* II. *De methodo in* p. 196.
vniuersum forcipes applicandi. Totus apparatus hic fusius proponitur, vt quilibet dilucide modum operandi

randi perſpicere valeat, et inprimis operatio, qua
fit ſi occiput in ſymphyſi oſſium pubis haeret, de
p. 206. ſcribitur. *Lect.* III. *De modo adhibendi forcipem,*
caput ſupra regionem oſſis ſacri eſt collocatum, et occ
put verſus vnum aut alterum foramen ouale directum
eſt, ita, vt vultus ad vnum aut alterum latus ſympho
p. 211. *ſeos oſſium pubis ſpectet.* *Lect.* IV. *De capite in fore*
riori peluis anguſtiae parte collocato. Modus illud appre
hendendi ac extrahendi varius eſt, prouti diuer
p. 218. ſituatio illius requirit. *Lect.* V. *De caſibus, in qui*
bus forceps capiti applicari nequit, quia truncus pel
p. 222. uim iam occupauit. *Lect.* VI. *De ſitu obliquo, i*
quo caput oblique cauitatem minoris peluis intrauit, et
methodus ope vectis auxilio ſuccurendi. Hiſtoriam
p. 225. vectis Roonhouſiani, quem inuentor Cereris myſte
riorum ad inſtar celauit, narrat, et a. 1753. Cl
DE VISCHER et VAN DER POLL, medici Amſtelod
menſes, qui amantiſſimi erant chirurgiae, quamquam
artem non exercuerint obſtetriciam, cognoſcendo
vtilitatem huius inſtrumenti a Cl. DE BRUYN chi
rurgo, qui aeque hunc vectem poſſidebat, opeque
huius multos partus extraxerat, obtinuerunt facile
vt publici iuris hoc inſtrumentum faceret, quod er
fruſtulo chalybis bene temperati decem aut vnde
cim digitos longum, et ambabus partibus curuum et
paene duos digitos latum erat. Contemporanei eiuſ
dem DE BRUYN chirurgi, Cl. BOOM et TISSING pau
lo diuerſum efficiebant vectem. BOOMII videlicet erat
paululum latior, et TISSINGII longior potius lar
giorque, et in vna tantum parte incuruatus erat, in
altera annulo inſtructus, vt maiori vi vnius vel plu
rium digitorum via pateret. BRUYNVS cooperiebat
ſuum inſtrumentum cerato quodam glutinoſo, et
ibi erat in medio taenia adnexa, quae duplicata effi
ebat anſam, in quam haud dubie operator ſuum cu
bitum ingerebat, vt maior virtus eiuſdem fieret.

Cera-

centum autem glutinosum ita dirigendum vt me-
orem pressionem in caput fetus faceret. BOOM su-
um vectem obduxit pelle canina artificiose consuta,
ISSING vero cooperiebat illum linteo subtili, ne
um inferre partibus vicinis easque simul extrahere
sset. Differebant autem ratione formae et mate-
ie. BRUYNI vecte; alter enim fabrefactus e buxo,
ter ex ebore, et quia superficies admodum laeuigata
lum linteo obducere oportebat. Ad formam autem
quod attinet, nulla feneſtra erat instructus. Sed talis
praeferri meretur, quia validius apprehendit et ma-
ori vi agit. Existimat auctor commoda inde proue-
re, si talis construatur vectis paulo latior quam Ba-
nus et demum ope forcipis finiri partum. Circa
odum quoque in diuersas discedunt partes auctores.
VICHER enim et VAN DER POLL introducebant be-
ne inunctum in parte concaua duce manu sinistra,
ue dextra super vultum fetus adeo, vt frontem te-
ret cum sua concaua parte, et demum dirigitur ita
strumentum ab vno latere ad alterum donec ad
ciput penetrauerit. Igitur si percipiamus sensu
nc partem capitis bene esse apprehensam, tunc
peditius extrahitur. DISSING vero introducit
ectem secundum longitudinem capitis et sic extra-
it. CAMPER vero nouam ingressus est viam. Ar-
bitratur enim illam introduci debere secundum longi-
dinem et latitudinem capitis, eo vsque cauitas men-
um fetus tegat, et tunc altera extremitate vectis
sublata ita dirigit, vt occiput anteriorem occupet
ocum, sed hanc paulo difficiliorem operationem es-
e pronunciat. Iusto prolixiores hic fuimus prop-
ter historiam. Nihil amplius addimus, quam ve-
tis illius correctionem nuper ab Anglis institutam,
usque exemplum ad nos allatum esse ab amico,
quod feneſtratum atque ita comparatum est, vt for-
mam forcipis Leuvreti rami referat. *Lect.* VII. *De* p. 232.

capite

capite in ſolo vtero relicto, et trunco alia in parte reſiduo ob auulſum caput, et modus vnum et alterum extrahendi
p. 241. *ope vncorum. Lect.* VIII. *De nimio capitis volumine fetus.* De hydrope pectoris et abdominis. De monſtroſa conformatione fetus. Caſus, in quibus ſecan-
p. 251. tibus opus eſt inſtrumentis *). *Lect.* IX. *De morbis mollium partium pudendorum, quae partum impoſſibilem aut difficillimum reddunt abſque inſtrumentis*, huc pertinent tumores, inflammationes, durities hymenis, calloſitates vaginae, obliteratum et abolitum
p. 259. vteri orificium. *Lect.* X. *De vitiis in pelvis conformatione obuiis, partum difficilem reddentibus, aeque ac*
p. 267. *de grauiditate extra vterum. Lect.* XI. *De partu caeſareo.* Hiſtoria partus Caeſarei praemiſſa de vulgari
p. 279. hyſterotomia et in linea alba verba facit. *Lect.* XII. *De ſynchondrotomia ſymphyſeos oſſium pubis.* Cui quidem non adeo fauere videtur. *Lect.* XIII. *De grauiditate plurium fetuum, et vbi mola falſa eſt. Lect.* XIV.
p. 290.
p. 297.
p. 307. *De grauiditate ſpuria et abortu.* Coronidis loco adiectae ſunt commentatio *de reproducendo humore nitreo*, additis quibuſdam obſeruationibus, comproban-
p. 315. tibus reproductionem chordae magnae; et obſeruatio anatomico chirurgica *de tunica vaginali ſiue altero teſticuli velamento et ſede ſacci herniosi in hernia inteſtinali*, et ſi veſicae pars per annulum irrumpit, vel in inguine prominet. Admodum rarum eſt hoc herniae genus et egregie deſcriptum.

II.

Hiſtoire d'une ſymphyſeotomie, pratiquée avec ſuccés pour la mere et pour l'enfant, le 23 Janvier 1786. par M. VERDIER DU CLOS, Docteur en Médecine de l'univerſité de Nancy,

*) *Conf. Steidele von dem unvermeidlichen Gebrauch der Inſtrumente.*

cy, Correſpondent de la ſociété royale de medecine de Paris et Au Mans chéz Monnoyer et ſe trouve à Paris chez Didot le Jeune et Mequignon 1787. 12. 37. pagg.

hoc eſt:

Hiſtoria ſectionis ſynchondroſeos oſſium pubis feliciter et ratione matris et infantis inſtitutae, auct. Cl. VERDIER DU CLOS.

Multa ſcripta de hoc argumento hucuſque ſunt edita, quamplurima autem eam operationem improbare atque diſſuadere, eiuſque vtilitatem in vniuerſum negare videntur. His optime reſponderi futilitatemque argumentorum, quae proferuntur, declarari poſſe, Noſter arbitratur, ſi re ipſa huius methodi praeſtantia ex exemplis comprobari poſſit, qui hoc obtinetur, vt aduerſarii nullas amplius dubitationes ac obiectiones proferre valeant firmas ſtabileſque. Hiſtoria a Cl. A. deſcripta ita eſt comparata, vt propoſitis iis diſtincte, quae facta ſint, et narratis circumſtantiis, quae ipſi operationi fauent, operationem ipſam et effectus ſingulos explicet.

Igitur omni circumſpectione in tam graui re adhibita conſilium eius eo redit, vt omnibus modis ſummam huic operationi conciliet auctoritatem, et ob ſucceſſus felices, quos obtinuit, ex animo optat, vt ſaepius haecce inſtitueretur operatio, neque dubitat, quin demum laetum illud tempus ſit appropinquaturum, quo in vniuerſum indicantibus ſic iubentibus haec operatio adhibebitur. Egregius huius methodi inuentor, qui primum illam introducere tentauit, et feliciter verſatus eſt etiam in obiectionibus refutandis, tunc de fatis huius doctrinae fauſtis laetari atque certiorem ſe reddere poterit, naturam

ram ipſam hanc inuentionem comprobaſſe, artem perfeciſſe, et homines ex eadem fructus vberrimos percepiſſe, ipſique ſeram poſteritatem gratias eſſe acturam decentiſſimas.

Hiſtoria haec eſt: *Magdalena Franciſca D' Auril*, nouem et viginti annos nata, quatuor pedes et quatuor pollices quoad ſtaturam aequans, rachitica in infantili aetate, et corpore male conformata ac valetudinaria, a nona hora d. 20. Ian. matutina dolores ad partum ſenſerat, vſque dum Cl. VERDIER hora ſexta pomeridiana d. 22. Ian. accerſeretur. Omnibus remediis in hoc caſu incaſſum adhibitis tantum ſectio Caeſarea et ſynchondrotomia ſupererant. Aegra ipſa eiuſque vniuerſa domus ſynchondrotomiam eligebant, quam ſtatim omni fide atque dexteritate Cl. A. perficere ſtuduit. Inciſione enim integumentorum vſque ad cartilaginem facta, in ſummitate oſſis pubis ſectionem duos pollices et dimidium longam fecit. Finita ſtatim ſectione infans abſque vllo alio praeſidio ſenſim ſenſimque protrudebatur, prouti dolores partus fortiores erant, et partus feliciter abſolutus eſt, manum tantummodo admouente quadam foemina caput infantis apprehendente. Infans vita praeditus tantummodo capite oblongiori pyramidali, qualem formam ſaccharum habet, et contuſo inſtructus erat. Duobus menſibus praeterlapſis, denuo vnita et coalita ſunt oſſa pubis. Cl. A. dein iuſſit vt illa femella incederet, et ſenſim ſenſimque viribus recuperatis die 27 Martii ad labores ſuos conſuetos rediit. Mulier autem rite ſeruans quae ipſi praeſcripta erant multum ad citam illam contulit curam. Addidit autem ad calcem huius hiſtoriae, qua ratione in hoc admirando caſu verſatus ſit, atque declarat nihil periculi in eiuſmodi operationibus eſſe pertimeſcendum. Ipſa facultas medica Pariſina, cui haec hiſtoria tranſmiſſa eſt, proba-

uit

illam et admodum laudauit Noſtrum, et nos quoque in eo lubentius noſtrum quoque addimus calculum, ex hoc ſcripto et argumentis intelligentes hanc operationem penes feminas malae conformationis maximopere fore proficuam.

III.

Elenchi Fungorum continuatio prima deſcribens CXXV. ſpecies et varietates totidem icónibus LIX-CLXXXIII. repraeſentatas auctore AUG. IOH. GE. CAR. BATSCH, Halae Magdeburgicae apud Ioh. Iac. Gebauer 1786. quaternis, 280 pagg.

Iam de elencho fungorum anno huius ſeculi tertio et octogeſimo alibi *), verba fecimus et pro modulo noſtro ingenue de eo iudicauimus; nunc vero etiam primam continuationem huius elenchi indicabimus, vt appareat quanta incrementa per illud tempus ceperit ſtudium Cl. Auctoris, et quanta diligentia ſit verſatus in diſquirendis et deſcribendis iiſdem; et quomodo curauerit quantum fieri poſſet doctrinam de fungis clariorem reddere atque perfectiorem, quo promereretur aſſenſum doctorum virorum, quo vtique dignum eum cenſemus.

Praemiſſa autem praefatione, qua de via et ratione in hac continuatione exaranda egit, aeque ac de ſtudiis ſuis in hac doctrina perficiendis; fungos ipſos, quos curioſius inſpexerat, aut primum delineatos aut deſcripſit paulo accuratius. Primum vero locum occupant *Agarici validi*, laminis bifurcatis, vel ramoſis, denſe aggregatis; quorſum pertinent. LIX. *Agaricus piperatus*, totus albens, opacus, pileo foueato; laminis anguſtis, bifurcato-ramoſis, parallelis p. 14. p. 33.

*) Vide Comm. noſtr. Vol. XXVI. Pars II. p. 268 ſqq.

p. 38. lis denſiſſimis. LX. *A. ichoratus.* Pileo foueato, ochraceo-fuluello, plus minus croceo fuluo; lamellis ochraceis, ad marginem pilei ſaepe bifidis,
p. 39. ſtipite concolore ſubelongato. LXI. *A. inuolutus.* pileo ſpadiceo fuſco, glabro, margine valde inuoluto tomentoſo; laminis anguſtis, craſſiuſculis, denſis et ramoſis, cum ſtipite breui flauo-pallentibus.
p. 43. lam a SCHAEFFERO depictus eſt. LXII. *Agaricus libertatis.* Pileo obſcuro fuſceſcente, vmbonato, paruo; ſtipite elongato, cano, bulboſo, ſolido; laminis anguſtis, craſſis, paucioribus, denſis, nonnullis
p. 47. bipartitis, ei concoloribus. LXIII. *A. pileatus.* Pileo ferrugineo, vmbonato, paruo, ſtipite elongato, flauente-albo, bulboſo, intus cauo, laminis anguſtis, craſſis, paucioribus, denſis, nonnullis bipartitis et concoloribus.

Agarici validi, laminis integrioribus, longitudine alternantibus, pileo rigido, ſtipite incraſſato. Huc
p. 49. pertinent LXIV. A. *niuoſus.* Niueus, margine pilei ſtipiteque furfuraceo-pruinato, pileo paruo conuexo; ſtipite craſſo, elongato, ſolido; laminis anguſtis, denſis, craſſis, longitudine diuerſis. LXV. A. *nimbatus.* Pileo glabro, obſcuro-griſeo, margine niueo; ſtipite niueo-furfuraceo; laminis latis
p. 51. concoloribus. LXVI. A. *puſillus.* Pileo glabro, griſeo-fuſco, margine albo; ſtipite griſeo, ſubfurfuraceo; ſubſtantia pilei obſcure albida, ſtipitis atra.

Agarici validi, laminis fere omnibus aequalibus,
p. 53. ſubſtantia medullosi. Huc ſpectat LXVII. A. *liuescens.* Pileo cinereo-liuido, rorido, foueato; ſtipite elongato, ſubfibroſo, laminiſque, plerumque integerrimis, contiguis, ſubconcoloribus. Pertinet ad ſubdiuiſionem validorum laminis raro alternantibus, ſed potius longitudine aequalibus, ad *integrum* LINNAEI et iuxta *ſanguineum* auctoris *).

Agari

*) Elench. n. 4. p. 39.

Agarici validi, pileo ſubrorido foueato lacteſcentes. LXVIII. A. *delicioſi varietas vel affinis ſpecies.* Pileo fuſco-cinereo, ſubrorido, obſolete faſciato; ſtipite albente, opaco; laminis trium ordinum laciniculis, pallentibus, ochraceo-carneis. LXIX. A. *cimicarius.* Ferrugineo fuluus, pileo alte foueato, margine inaequaliter puluinato, ſtipite ſubelongato, cauo lamelliſque alternantibus, per rugulas crebro connexis, ſubconcoloribus. Similis eſt ichorato. p. 57.

Agarici validi, laminis vndulato connexis. LXX. A. *glutinoſus, varietas α.* Albus, leniter in ochraceum vergens, pileo glutine copioſiſſime viſcoſo, ſtipite ſolido, ſub pileo diſtincte albentiore, laminis binis alternantibus, ſub pileo vndatis, et ibi ſaepe connexis. Quoad plurima affinis ſequenti. LXXI. *Varietas β. praecedentis.* Pileus ochraceus albus, ſtipes ſolidus, ſubſtantia albentiore, laminae pileo concolores. p. 61.

LXXII. A. *riſigallinus.* Pileo rigido, tenui, ochraceo-luteſcente, ſtipite albido; lamellis latiuſculis, integris, luteſcente carneis, per rugulas creberas flexuoſas ſub pileo connexis. Forte agarico luteſcenti adiungendus. p. 67.

Agarici validi, ſtipite ſuperficie fibroſo, baſi bulboſo, annulo tenero veſiculari, vel fibroſo. LXXIII. A. *defoſſus.* Pileo ochraceo-ſaturato, ſtipite validiore, albo lilacino, ſericeo-fibroſo, baſi bulboſa, bulbo terrae ſemiimmerſo, laminis ferrugineis fuluellis. p. 69.

LXXIV. A. *purpuraſcens.* Pileo cinereo-fuſcente, nitido, ſtipite ſericeo-fibroſo, lilacino, deorſum bulboſo, bulbo ſemiimmerſo; laminis furfureque a velo ſuperſtite ferrugineis. Colore et ſuperficie pilei admodum accedit A. *inuoluto.* p. 71.

LXXV. *A. ſubannulatus.* Pileo pallide ſpadiceo, glabro; ſtipite breui bulboſo, flauente, ſupra annulum ſpurium albo, laminis albentibus. p. 75.

p. 77. *Agarici puluinati.* LXXVI. *A. atricapillus.* Pileo cinereo fuſco, fibrillis agglabratis decurrentibus nigro-ſpadiceis quaſi capillato; ſtipite cinereo-cano venoſo; laminis latis carneis, quadruplice ordine digeſtis.

Agarici fugaces, et quidem laminis rarioribus

p. 79. in lineolas nigras demum contabeſcentibus. LXXVII. *A. narcoticus.* Pileo conuexo-cinereo plicis denſis bifidis diſtinctis plicato, vertice integro; ſtipite ſubbulato, laminis rarioribus, integris et dimidiatis alter-

p. 81. nis. Odorem ſpargit narcoticum. LXXVIII. *A. papillatus.* Pileo griſeo-furfuroſo, campanulato lacero, margine ſtriato, vertice papillagero; ſtipite lineari; laminis integris craſſioribus, et reliquis vix breuioribus teneris, vtriſque alternis.

p. 85. *Agarici voluati* α LXXIX. *A. fungites var.* γ Griſeo-albus; pilei glabro-plano, margine tenente plicalato-ſtriato, et obſolete crenulato, plicis acutis carinatis, carina fuliginato-pruinata; laminis ſubtus rectilineis, pleriſque integris breuioribus, paucis poſtice totis truncatis.

p. 87. *Agarici clypeati* α. LXXX. *A. griſeus*, pileo conico-explanato, vmbonato, opaco, plicato, plicis latis obtuſis; ſtipite elongato, baſi affixa fibrilloſo. Affinis proxime *pilſo* *).

Agarici clypeati, teneri, laminis pauciſſimis anguſtatis, diſtantibus inſtructi. Affines ſpeciebus

p. 89, n. 75. et 87. Elenchi. LXXXI. *A. clauularis.* Tener, ſubcaeſius, pileo vmbilicato, obſolete plicato, laminis paucis; ſtipite gracili; baſi diſtincte bulboſa, bulbo confluente, dilatato. Sequenti valde

p. 91. affinis eſt, etiam tenellus, caducus. LXXXII. *Mucor.* Minutiſſimus, griſeus: pileo conuexo; laminis paucis, ſtipite tenero, baſi bulbo annulari inſerto. Differt forma et proportione. LXXXIII. *A. ſacchari-*

p. 93.

*) Elenchi n. 71. p. 67.

to. Pileo conico-explanato laxe plicato-vndulato, neo; laminis paucis concoloribus; ſtipite ſubu-to, albo-rubente. LXXXIV. *A ſquamula.* Pileo p. 95.
nquexo-plano, albente, ſubtus aliquot rugis obſo-tis radiantibus donato; ſtipite tenerrimo, ſubulato-taceo.

Agarici clypeati tenelli pileo plerumque ouato, el oblongo, ſtriato, laminis latiuſculis, et in pleriſ-que colore a pileo diuerſis. Medii quaſi inter ordi-em clypeatorum α. et β. LXXXV. *A. cynophallus.* p. 97.
Pileo nigro fuſceſcente, ſtriato, oblongo, margine conſtricto albidiore; ſtipite fibroſo, torto flexuoſo triato concolore verſus pileum lilacino baſi ſetulis opioſis porrectis hirſuto albentiore. LXXXVI. p. 99.
A glandiferus. Pileo nigro-fuſco, ſtriato, oblongo, margine conſtricto, albo et marginato; ſtipite tene-o lineari, nigro fuſco; lamellis albis, elongatis. Priori admodum ſimilis. LXXXVII. *A. atrocyaneus.* p. 101.
Niger, cyaneo-pruinatus, pileo cucullato, denſe triato-ſulcato, margine extremo albentiore; ſtipite longato, lineari, ſtriato-ſulcato, lamellis albentio-ibus. LXXXVIII. *A. tenellus.* Pileo pallide ful-p. 103.
gineo, margine pliculis teneris ſtriato; ſtipite con-olore filiformi; laminis albentibus, longitudine ſubaequalibus, latitudine alternis.

Agarici clypeati β. LXXXIX. *A. ſubatratus.* Pileo ochraceo-caneſcente, opaco, vmbonato, denſe et ſubtermatim plicato-ſtriato; ſtipite elongato, vali-diuſculo, concolore, lamellis brunneo-atris. XC. p. 107.
A. luridus. Pileo ochraceo-cineraſcente liuido, glabro; ſtipite tenero lineari, albo, baſi clauato; laminis brunneis. XCI. *A. Carbonarii varietas* δ. Pileo pallido ochraceo-carneo, rugoſo venuloſo, glabro; ſtipite carneo fuluello. XCII. *A. ferrugi-*p. 109.
neus. Pileo minuto, conico, ferrugineo; ſtipite elongato, torto, ſub-ſubulato, deorſum ſenſim craſ-

ſeſcente, pallidiſſime fuſceſcente; laminis conco-
ribus. Accedit *A. trocato* *) ſed differt loco, p
portione et torſione ſtipitis.

Agarici clypeati γ. et quidem tenelli, pleriq
laminis maioribus, ſtipiti affixis. XCIII. *A. A*
nitae. Pileo ochraceo-carneo, glabro, ſubniten
plano-conuexo, vmbonato, ſtipite lineari, conc
lore, deorſum fuluente; lamellis elongatis, albe
p. 113. tibus, interſperſis paulo anguſtioribus. XCIV.
Caeſius. Griſeo-caeſius, ſemidiaphanus, pileo l
conico, ſtipite lineari, elongato, validiuſculo, b
lanoſo-villoſa, lamellis lanceolatis, duplici, triplici
p. 115. ordine digeſtis, pileo propriis. XCV. *A. pall*
Pileo ochraceo-albo pallidiſſimo; ſtipite linea
pallidiſſime roſeo, fibroſo, torto, ſuperne paulul
dilatato; lamellis elongatis, pallidis, ſtipiti affi
pileo parallelis. Affinis videtur et ordinem ſingu
p. 117. rem conſtituere cum antea deſcripto. XCVI.
Hypni. Pallide ochraceus; pileo margine late p
cato, vmbonato, ſtipite inſiſtente; ſtipite linea
gracili, intus capillariter cauo; laminis triplici o
dine digeſtis, intimis ſtipiti affixis, omnibus ferr
gineis.

Agarici clypeati γ. et quidem validiores, lamin
maioribus ſtipiti affixis. XCVII. *flauo-floccoſu*
Laete ſulphureus: pileo vmbonato margine lenit
crenato ſtipiteque floccis furfuraceis inſtructo, l
p. 119. minis albentibus. Accedit *niueo brunneo* **). XCVI
A. circumſeptus. Carneus, leuiter in ochraceu
vergens, pileo ante marginem, ſtipitisque medi
ſaepe floccis furfuraceis cincto; laminis ferrugine
XCIX. *A. roſellus.* Pileo ochraceo, ſubcarneo
ſtipite ſolido fibroſo torto; lamellis fuluello roſe
p. 123. maioribus ſtipiti adnatis. C. *A. ſubcarneus.* Ochra
cc

*) Elench. n. 81. p. 70.

**) Elench. n. 97. p. 77.

eo-carneus, ſtipite fibroſo, valido, recto, intus
apillariter cauo; lamellis ſtipiti adnatis. CI. *A.* p. 125.
rraſtens. Pileo fuſco-cinereo, glabrato; ſtipite
concolore, fibrilloſo, intus ſolido, albo, et ſuperne
in pileum expanſo; laminis albo-flauentibus, ordi-
ne quadruplici digeſtis, maioribus ſtipiti affixis. CII. p. 127.
A. obſoleſcens. Pileo ochraceo-carneo; ſtipite ſolido,
concolore, in medium pilei diffuſo, laminis ei affi-
xis obſcuris, liuidioribus. CIII. *A. obſoletus.* Palli- p. 129.
de ochraceus, ſtipite ſolido, concolore, in medium
pilei diffuſo; laminis ei affixis obſcuris, liuidioribus.

Agarici clypeati γ. ſimiliter validiuſculi, at, la-
minis ſolum pileo adnatis, ſtipite cauo. CIV. *A.*
tenuulus. Pallide carneus, pileo medio craſſiuſculo;
ſtipite fibroſo torto, intus cauo; lamellis pileo ſo-
lum adnatis. Accedit *circumſepto* et *roſello*, ſed ab
vtrisque notis euidentibus differt. CV. *Cano-brun-* p. 133.
neus. Pileo carneo-caneſcente; ſtipite concolore,
fibroſo, cauo, pileum ſuſtentante; lamellis brun-
neis pileo affixis.

Agarici clypeati γ. validiuſculi, laminis ſolum
pileo annexis ſtipite ſolido, ad baſin bulboſo. CVI.
A. candidus. Albus, ſericeo-nitens: pileo vmbona-
to; ſtipite validiuſculo, ſolido, baſi bulboſo, pileum
ſuſtentante; lamellis liuidis, pileo propriis, brunne-
ſcentibus. CVII. *A. auriuenius.* Pileo flauente, p. 137.
vmbonato, venis fibroſis obſcurioribus, ab vmbo-
ne decurrentibus ſupertexto; ſtipite concolore, ob-
ſolete fibroſo, baſi bulboſo; lamellis pileo propriis,
ferreo-fuſcis. CVIII. *A. bulbularis.* Pileo conuexo,
recto, hemiſphaerico depreſſo, luteſcente; ſtipite
albo ſericeo, nitente ſolido, bulboſo, pileum ſuſten-
tante; laminis pileo propriis, ſemiorbiculatis, liui-
do fuluellis. Affinis etiam ſtipite bulboſo duobus
praecedentibus, qui facile congregationem diſtin-
ctam inter *clypeatos* validiores conſtituunt.

Agarici ſimiles proxime prioribus, ſed non bul-
p. 139. boſi. CIX. *A. coriaceus.* Pileo depreſſo-conuexo, paullulum farcto, carneo ochraceo, ſtipite ſolido, elongato, torto, pileum ſuſtentante; lamelliſque pileo propriis validioribus.

Agarici clypeati γ. a prioribus diuerſi, elongati laminis denigratis, maioribus ſtipiti annexis. CX.
p. 141. *A. ſemiglobatus.* Pileo ſemigloboſo, glabro, pallide flauente; ſtipite ſubconcolore, opaco, in medio nigro pruinato, gracili, elongato, pileum ſuſtentante; lamellis cinereis, obſcurius maculatis, dilatatis
p. 143. maioribus ſtipiti annexis. CXI. *A. diffuſus.* Pileo campanulato, vel dilatato, liuido-carneo; ſtipite niueo elongato, capillariter cauo, pileum ſuſtentante; lamellis elongatis violaceo-fuluis, quadruplici ordine digeſtis, maioribus ſtipiti annexis. Affinis praecedenti, ſed praecipue proportione laminarum ab eo differt.

p. 145. *Agarici vnctuoſi* pileo integro. CXII. *A. Sphinx.* Pileo pallido, medio luteſcente-ferrugineo; ſtipite opaco nigro-fuſco, ſtriato, torto, cauo; lamellis albidis. Superficies ſtipitis ſimilis aliquo modo illi in A. atro-tomentoſo *).

p. 147. *Agarici vnctuoſi* pileo maculato et ſquamoſo. CXIII. *A. adipoſus.* Pileo ſulphureo vnctuoſo, toto glabrato, flammis ferrugineis diſtantibus imbricato; ſtipite valido lamelliſque ferrugineo-fuſceſcentibus. Obiter hic errorem commiſſum in Elencho emendat, ibi enim iconem 31. habuerat pro pulla *A. ſquarroſi* a quo tamen colore, craſſitie et ſuperficie pilei valde abhorret, et potius ad ſpeciem hic depictam pertinere videtur. *Agaricus ſquarroſus* enim vere ſquarroſus eſt, ſemper fuſco-ferrugineus, et ſiccus totus.

Agari-

*) Elench. n. 129. p. 89.

Agarici vnctuoſis affines, ſicciores, maculis ſe-
riceis flammati vel ſquamati. CXIV. *A. imbricatus.* p. 149.
Pileo pallide ſulphureo, ſericeo-vnctuoſo, faſcicu-
lis ſericeis flammiformibus ferrugineis, ſenſim ver-
ſus verticem cum ipſo pileo brunneſcentibus, ob-
ducto; ſtipite elongato, valido, ſubbulboſo, ſupra
volvam brunneam membranaceam integro pallide
flauente, infra eam ferrugineo, ſtriato, floccoſo; la-
mellis flauo oliuaſcentibus. CXV. *A. auriuellus.* p. 153.
Siccus; pileo luteo-ferrugineo, lana molliſſima in
flammulas denſe imbricatas digeſta obducto, ſtipite
pallide ſulphureo; annulo membranaceo ferrugi-
neo; laminis pallidis, ferrugineo-fuſcis. Laruis
valde infeſtatur fungus. CXVI. *A. impuber.* Sic- p. 155.
cus; pileo lanato, carneo-ſuluo, ſquamis lanatis
mollibus obſeſſo, margine repando; ſtipite pallidio-
re, cauo; lamellis ſubcarneis. Odor fungi dulcis
ſingularis. Videtur ſine ducio impuber hic eſſe de-
pictus in opere SCHAEFFERI *) t. 62, vbi margo
pilei diſtingui poteſt. Sed huius minus bulboſi
ſunt, quod tamen ſimilitudini non contrarium.
CXVII. *A. ſquamuloſus.* Siccus; pileo obſcure lu- p. 157.
teo, ſquamulis villoſis tenerrimis brunneis denſiſſi-
me obtecto; ſtipite luteo-pallente, ſericeo-fibroſo,
fibris brunneis rarioribus ſupertexto, laminis lute-
ſcente-ferrugineis. Videtur eſſe *A. ſubcorneus* **)
SCHAEFF. t. 4. habitu ſuadente. Laminae ſolum
differunt, ſed nec icon nec deſcriptio plura certi-
tudini addunt.

Agarici obliqui. CXVIII. *A. Neptuneus.* Ochra- p. 161.
ceo-carneus, glaber; pileo confluente cum ſtipite
ſubelongato; laminis diſtantibus, anguſtis, ſaepe
bifidis. CXIX. *A. alutaceus.* Pallide carneus, gla- p. 163.
ber; ſtipite erga pileum breui et anguſto; laminis

*) Elench. n. 120. p. 85.
**) Elench. n. 115. p. 83.

latiuſculis. Forſan ab *A. floccoſo* *) et *ſubmaculato* **) differt vt *A. campeſtris* glaber ***) differt ab *A. pellito* ****).

p. 187. *Agarici venoſi.* CXX. *A. luteolus.* Stipitatus, luteus, pileo latiuſculo, tenui, rugis denſis laminiformibus, anguſtis, parallele-ramoſis, rarius et vage coalitis ſubtus inſtructus. Pileo tenui, venis, et ſuperficie differt a pſeudo-vnctuoſo *****). CXXI. *A. triſtis.* Fuſco-ater, dimidiatus, pliculatus; ſuperne ſubuilloſus; inferne pone papuloſus, verſus marginem denſe et obſoletius venoſus, venis in margine fimbriato-terminatis.

p. 167. *Agarici dimidiati.* CXXII. *A. depluens.* Pileo dimidiato cano ſericeo; laminis ſubcarneis, fuſcorubellis, latis, laxis, quadruplici ordine digeſtis.

p. 169. CXXIII. *A. glaucus.* Griſeus, ſubſtipitatus: pileo ſericeo; ſtipite albentiore, pruinato, breui, laterali; lamellis rarioribus, craſſiuſculis, longitudine alternantibus. Propter ſtipitem ſuberectum forte po-

p. 171. tius ad obliquos referendus eſt. CXXIV. *A. Flurſtedtienſis.* Subſtipitatus, ochraceo-pallens: ſtipite breui, marginali, poſtrorſo, margineque adiacente,

p. 173. lato tomentoſo pede adnatis. CXXV. *A. applicatus.* Dimidiatus, vel potius acaulis, orbicularis, ſaturate cinereus, nigreſcens horizontalis, poſtica dorſi parte verticaliter adnatus, laminis ab omni margine verſus centrum impreſſo-adnatum tendentibus. CXXV. *A. multifidus.* Dimidiatus, ſupra caneſcente-albus et tomentoſo-hirtus; laminis glaucis ſubfluellis, tranſuerſe piloſis, flabelliformiter diuiſis, fungum

*) Elench. n. 125.

**) n. 126. p. 187.

***) GLEDITSCH meth. fung. p. 116. ſp. XXI. a. b. c. Flor. Dan. t. 714.

****) Elench. n. 41. p. 55.

*****) Elench. n. 137. p. 93.

gum totum conſtituentibus, tomento dicto conue-
nis maceratione ſecedentibus, e centro ſolum ex-
euntibus. Singularis hic fungus plane ab omnibus
reliquis diuerſus, et a nemine vt cenſet A. Cl. pro
dignitate deſcriptus, et ſolum a VAILLANT *) ha-
bitu bene expreſſus. Arbitratur quoque, plures
exiſtere forſan ſpecies ordinis noui agaricorum, eo-
rum nempe, qui more huius ſoli conſtituuntur ra-
mis lamelligeris, in pileum appoſitis.

Boleti areolati. CXXVII. *B. coriaceus.* Lateralis, p. 177.
membranaceus, ſuberoſo-lignoſus, ſuperne glaber,
ochraceo-fuſcus, ſubfaſciatus, pone nigro-fuluus,
et aſperatus; inferne tubis breuibus, denſis, ſubor-
biculatis, ſuperficiei plantae impreſſis, caneſcentibus.

Boleti ſuilli. CXXVIII. *B. ferruginatus.* Pileo p. 179.
ochraceo-fuſco, ſarto, carnoſo; ſtipite ſubferrugi-
neo; poris ferrugineo-brunneis. Duplicis ſunt
generis regulares videlicet ac irregulares.

Boleti milleporei. CXXIX. *B. perennis* **). Pileo gla- p. 181.
bro, ferrugineo, obſolete lineis obſcurioribus radianti.
lus obducto, ſupra ſtipitem foueato, et ibi obſcurior,
margine laciniis breuibus, obtuſis lacero crenato,
et fuluentiore. Poris teneris, ſtipite breui, validiuſ-
culo, in pileum dilatatum et ſaepe membranaceum
ue tenuem, ſolum in medio ipſo diffuſo, ſpadiceo
cineraſcente, iuxta baſin atro-fuligmato.

Boleti reteporei. CXXX. *B. Lipſienſis.* Pileo in- p. 183.
craſſato, ſuberoſo, dorſo incrementis conuexis, et
tuberculis gradato, glabro, margine decliui, faſciato.
Eſt illi varietas *B. nitens*: Species ab A. deſcripta
tenacior eſt quam *B. igniario* duro, quam *B. officinali*
friabili. Margine etiam differt.

Eluelae agaricinae, ſeu dimidiatae, laterales. p. 187.
CXXXI. *E. dimidiata*, ochraceo-pallens: ſuperne

*) in Bot. Pariſ. Tom. X. f. 7.
**) Elench. n. 13. p. 103.

tomentoſa, lineis ſpadiceis impreſſis faſciata, margine extimo ſupra infraque roſeo lilacino. Noſter genus Eluelae, quamuis ab anteceſſoribus nimis heterogeneis ſpeciebus oneratum, et, mucoris ad modum, formarum dubiarum vniuerſale repertorium factum ſit, tamen aſſeruandum putat pro fungis horizontalibus, ſubtus contiguis, laeuigatis et aporis. Eos in *Elencho* *) ſubminiſtrauit Boletis, et verum eſt, occurrere reteporeos nonnullos, praecipue initio poris deſtitutos; hoc vero a ſtatu imperfecto ortum. *Eluelas* non maiore iure ſubiicit Boletis quam ſecundum GLEDITSCHII mentem Hydna boletis; quum inueniantur interdum boleti, tubulis inſtar Hydni laceris. Vice verſa enim ex Eluelis et Hydnis vere talibus nunquam oriuntur Boleti.

p. 189. *Eluelae boletiformes*, ſeu ſtipitatae, pileo orbiculari farto CXXXI. *E. cucullata.* Ferrugineo-flauens;
p. 191. ſtipite gracili, pileo ſemi-ouali. Cito contabeſcit, ſed rigidus perennat. CXXXII. *E. ſepulcralis.* Stipite lineari valido, et pileo orbiculato, conuexo, ſpadiceo-atro, ſemine ſub pileo oliuaſcente.

Eluelae clauiformes, ſeu ſtipitatae, pileo membra-
p. 193. naceo. CXXXIV. *E. vnctuoſa.* Sulphurea; margine pilei calloſo tumente; pileo ſuperne vnctuoſo; in-
p. 195. ferne glabro. CXXXV. *E. calyciformis.* Pileo ochraceo, glabro, ſubtus, vna cum ſtipite, carneo-furfuroſa. Conſtituere videtur cum praecedente gregem Eluelarum ſeparatum, forma claui vel pezizae; iam inter MICHELII fungoidaſtra militantem. Hae vtraque affines *Boleto membranae* **).

Hydna ſtipitata. CXXXVI. *H. carnoſum.* Pileus flauo-lateritius, ſuperficie opaca, teneriter ſcabriuſcula, puluinatus, orbicularis, vel dimidiatus, rigidus, craſſus. Aciculae numeroſiſſimae, ſubulares, bre-
ues,

*) n. 16–19. p. 105. 107.
**) Elench. n. 16. p. 105.

ues, colore ſtipitis, ſenſim prope hunc deliteſcentes in prominentias ſubuilloſas. Stipes validus, ſaepe compreſſiuſculus, opacus, delicatule quaſi pruinatus vel tomentoſus, albus, pallidiſſime in colorem carneum vergens. Forma in hac ſpecie inconſtantior, quam color et ſuperficies.

Peziзae ceraceae, ſeſſiles, appreſſo planatae. CXXXVII. *P. cinerea.* Seſſilis; cinerea, reflexa, margine criſpo, ſinuato-lobato. Quoad aetatem variat. Subſtantia, ſcrobiculo et margine criſpato differt a *griſea* Elenchi, et forſan eius varietas eſt. CXXXVIII. *P. hepatica.* Atropurpurea, ſeſſilis, re- p. 199.
flexa, diſco ſaepius ſcrobiculo notata. CXXXIX. *P. annularis.* Seſſilis; orbicularis, alba, diſco conuexo, p. 201.
ſubumbonato, tumente, margine tumido, craſſiuſculo, annulari. CXL. *P. pineti.* Seſſilis; caneſcente alba, reflexa, margine ochraceo fuſceſcente, ſubtumido.

Peziзae deformes coriaceae. CXLI. *P. antiquata**). Subſtantia membranacea, ſicca, ſubcoriacea, et fragilis, rigida.

Peziзae ceraſeae, inuerſe conicae fartae. CXLII. p. 205.
P. ſigillatoria, Subſtipitata, inuerſe conica, farta, ſtipite confluente, ſuperne parum tantum excauata, patens, alba. CXLIII. *P. minutiſſima.* Stipitata, conuexo-depreſſa, patens, ſtipite breui diſtincto, alba, minutiſſima. CXLIV. *P. miniata.* Stipitata, p. 207.
conuexo-depreſſa, farta, leniter excauata, ſtipite breui, ſubconfluente; miniata. Tota eſt cartilaginea, ſiue cornea, ſuperficie delicata, opaca.

Peziзae pileatae, diſco diſtincto planato. CXLV. p. 209.
P. dubia. Stipitata farta, ſuperne plana, inferne conuexa, ſtipite diſtincto, deorſum craſſeſcente, albens. Dubiae haec P. dubium quoque fecit Noſtrum, an vere Peziza ſit, vel Eluela.

Pezi-

*) Elench. n. 9. p. 119.

p. 211. *Pezizae* acetabulo cauo, petiolo breui cum medio acetabuli confluente. CXLVI. *P. ſulphurea* *). Stipes cum medio pilei confluit. Superficies abſque nitore, et quaſi medulloſa. Subſtantia fere coriacea, ſiccitate rigeſcens apertura coniugata. Color demum euadit ſubcarneus, initio ſulphureus.

p. 211. CXLVII. *P. infundibulum.* Stipitata, ſemiglobata, farta, parum excauata; ſtipite ſurſum incraſſato, cum medio pilei confluente.

Pezizae, ceraceae ſtipite elongato, in diſcum plano puluinatum, et cicatrice notatum diuiſo. CXLVIII. *P. Amenti.* Stipitata, ſtipite breui, ſurſum diffuſo in diſcum ſuperne puluinatum, reflexum et

p. 213. cicatrice notatum; tota alba. CXLIX. *P. hirudo.* Stipitata, ſtipite elongato, ſurſum diffuſo in diſcum ſuperne puluinatum, reflexum, et cicatrice notatum, cinereo-fuſca, margine diſci ferrugineo.

p. 215. *Pezizae*, ſubcoriaceae, graciles, petiolo alto, cum paruo cyatho confluente. CL. *P. carpini.* Stipitata conuexo-plana, vel demum planata, parum caua; ſtipite elongato lineari, validiuſculo, ſordide ochraceo-albens. CLI. *P. tenella.* Stipitata, conuexo-depreſſa, excauata, ſtipite gracili, elongato, ſub cyatho fere in eundem totum incraſſato-diffuſo. Alba.

Pezizae ſeſſiles, planatae, ceraceae, fartae, mar-

p. 217. gine membranaceo lobato etc. CLII. *P. comitialis.* Seſſilis; farta, tota adnata, plana caneſcens; ſuperficie marginali externa fuſca, nigro-venoſa, in marginem erectum, lobato-coronatum, producta.

p. 219. *Pezizae extus villoſae.* CLIII. *P. Ienenſis.* Subſtantia fungi exſiccati rigens, dura, cartilaginea, craſſa, pallidior quam ſuperficies et opacior. Superficies aequalis et aegre diſtinguenda, an rudis ſcabra, vel piloſo hirta. Totus fungus cyathum ſemiglobo-

ſum

*) Elench. n. 18. p. 121.

ſum refert, margine valde inuoluto. Color carneus flauens, more *P. ſulphureae*, initio ſulphureo-flauens.

CLIV. *P. ſcutellatae varietas δ.* Cinerea, appreſſa, margine anguſto, pilis breuibus brunneis villoſo-hirta. p. 221.

Peziſae furfuroſae. CLV. *P. bolaris.* Conuexo-depreſſa, patens; ſtipite breui ſtipitata; interne fulua, opaca, extus ochraceo carnea, deorſum fulua.

CLVI. *P. floccoſa.* Semioualis, vel oblonga, margine paululum inuoluta, tota caua, intus fuſca, extus cana, floccis cinereis diſtantibus conſperſa. p. 223.

CLVII. *P. cochleatae varietas β* **). Superficies interna et externa quam maxime variat. Species hic depicta ſuperficiem habet externam pruinato-furfuraceam, puluere tenui firmiter adhaerente, rimis anaſtomoſantibus *areolatim* diſiuncto. In iunioribus maculae paruae fuſcae ad marginem, in adulto vero apices laciniarum marginis ſubcrenati furfure obſcuriore ſunt obtecti.

CLVIII. *P. cochleatae varietas α.* Color ſuperficiei internae puniceo-miniatus, ſplendidiſſimus abſque nitore, delicatus. Diſcus vix vnquam regularis, demum explanatus margine anguſto, vel imo puluinatus, margine plane recondito. Rarius petiolata, petiolo breui in affixione ſueta centrati. Externe ſaturate ochraceo-carnea, polline albidiore, furfuraceo, in areolas concreto obtegitur. p. 225.

Clauariae molliuſculae apicibus albentioribus.

CLIX. *C. flabellaris.* Stipitata, nigro-violaſcens, ſtipite breui, in ramos digitatos, apicibus albos, aliquantulum expanſos, diuiſo. p. 227.

CLX. *C. hirta.* Simplex, atra et hirta; baſi craſſior et indurata, apice compreſſa, albens, et villis deſtituta. p. 279.

Claua-

*) Elench. n. 22. p. 123.

**) ibid. n. 4 p. 117.

Clauariae gelatinoſae. CLXI. *C. cornea* *). Omnes ſunt vere ſimplices, ſaepe autem ob ſubſtantiam et ſuperficiem mollem gelatinoſam, et viſcoſam in corpus bifurcum, vel ſimplex latius emarginatum, coaleſcentes. Forma elongata, lumbricalis, validiuſcula, teres, apice obtuſe anguſtato. Pleraeque vna vel altera flexura aſcendunt. Superficies ſubaequalis, in ſiccis abſque nitore. Subſtantia fuluo-ſuccinea, pellucido-cornea, in ſiccis dura et fragilis.

Clauariae minutae, nondum qua ordinem, certe
p. 231. determinandae. CLXII. *C. corticalis.* Breuis, valida firma, aliquot ramis breuibus, minutis, rudibus, vage ortis et diſtributis, apice ſubbarbatis. Inter con-
p. 233. generes minutiſſima eſt cum *Puccinia.* CLXIII. *C. brachiata.* Lanceolata, ramis ſimilibus, vage appenſis, interdum ſubdiuiſis, ſub-rectangule ſ. brachiatim digeſtis.

Clauariae typhoideae, capitellum pruinatum in
p. 235. graciliori petiolo gerens. CLXIV. *C. gyrans.* Stipite elongato; capillari, clauula terminali ſubelongata, cylindrica, terminis vtroque oblongata. Clauariis ſe adnectere videntur plura fungorum genera, ſemina externe, ſed in diſtincto capitulo terminali gerentia. Huc non ſolum haec et typhoideae clauariae Cl. TODII, ſed etiam acroſpermum et aſcidium eiuſdem Auctoris, imo fungoidaſtra forſan quaedam fungiformia MICHELLII et aſpergilli capitati, qui nunquam mucori aſſocianda erunt referenda, de quibus autem alias tractabit noſter.

p. 237. *Lycoperda incraſſata.* CLXV. *L. Giganteum.* Glabrum ochraceo-album, deforme, globatum; lana tenera, denſa, flauo-virente. Haec ſpecies fre-
p. 239. quens eſt prope Dreſdam in vineis. CLXVI. *L. arrhizon.* Globatum, cinereum, pruinatum; cicatrice radicali obſoleta; ore anguſtato lobato; lana lana brunnea.

Lyco-

*) Elench. n. 15. p. 139.

Lycoperda pedunculata. CLXVII. *L. pedunculata* *). Capitulum globatum, glabrum, ſuperne leniter depreſſiuſculum, inferne medio cauo impreſſum et circa hanc cauitatem annulo ſ. angulo acutiuſculo cinctum, a quo in nonnullis pendet fimbria fuca, ſcarioſa, deorſum fibroſo-lacera. Stipes validus, linearis, cauus, ſuſtentans capitulum, in eius medio diſtincte inſertus, in baſi proprio leniter margine tumens, et ibi interdum membrana lacera inſtructus; ſuperficie rudi ſulcata, et plus minus, ſed inaequaliter et obſolete ſquamata. Color ochraceo-albens fungi, in ſtipite ſordidus et magis fuſcescens, circa orificium ſpadiceus, margine orificii albo. Subſtantia alba ſicca, in ſtipite fibroſior. p. 241.

Lycoperda voluata. CLXVIII. *L. feneſtrati varietat* β. et γ. ſpecierum varietatem α ſuppeditat SCHAEFFER, quae eſt capitulo globoſo, ore diſtincto fimbriato, laciniis voluae ſuperis anguſtis ſuperne rugulosis. Var. β. **) Capitulum globiforme, inferne truncatum et paulo coarctatum, ſuperne globoſo-conuexum et ipſum in vertice diffractum et lacerum, ſtipes inuerſe conicus, truncatura capituli anguſtior, inſidens puluinari conuexo, ſuperne etiam conſtricto et truncato-planato, quatuor lobis craſſis triangulis, liberis, cincto, et ſub ſingulis abeunte in laciniam ouatam, inflato-gibbam, inferne citius decreſcentem. *Var.* γ. Capitulum fibulare, inuerſe campanulatum, ſuperne puluinatum, puluinari ad latera tumido prominente, ore verticaliter diſtincto, breui, tubulari, late fimbriato, fimbriis lanugineis tenuiſſimis. Stipes inſiſtit campanulae quadrilobae, contiguae, cuius laciniae oblongae, intus canaliculato-cauatae, extus a baſi ſtipitis circiter vſque ad medium, rugis plerumque tranſuerſis, elatis, p. 243.

*) Elench. n. 19. p. 149.

**) Ephem. N. C. Ann. 4. obſ. 90. El. n. 26. p. 151.

elatis, rudibus, aſperis a cute olim quadriloba ap-
preſſa, per ſiccitatem concreta, ortis, obſitae. Co-
lor laciniarum campanulae ſpadiceus, ſuauis, ſur-
ſum paululum palleſcens, rugarum atro-ſpadiceus
ſtipitis ochraceus, in parte campanulata capituli
brunneus, in puluinata magis cano-pruinatus, brun-
neo-ferrugineus in fimbria oris extrema. Pollen
ipſum brunneum. Superficies externa laciniarum
ſuperiorum glabrata, ſtipitis vero et capituli ſcabra
et pruinata.

p. 249. *Lycoperda ſeſſilia*, ſeminali farina groſſiore, ſae-
pe fibris albidis interiectis, inſtructa. CLXIX. *L.
cinereum* *). Cinereo caeſium, globatum, ſcabro-
furfuroſum; ſemine arenaceo, groſſiore, atro, fi-
brillis flexuoſis albis diſſepto. Duplex eſt varietas
maior et minor. Ob farinae conditionem et cu-
tis externae affinis eſt Mucori ſphaerieephalo et Tri-
p. 251. chiae **). CLXX. *L. complanatum.* Cinereo caeſium,
planato-diffuſum, ſemine arenaceo, groſſiore atro,
pilis albis erectis diſſepta.

p. 253. *Lycoperda ſeſſilia*, farina ſeminali fibris copioſis
bombacinis mixta. L. bombacinum ***) CLXXI. L.
veſiculoſum. Gregarium, globulis diſtantibus, veſi-
cularibus, ſemen bombacinum, ferrugineo-ochra-
ceum, continentibus. CLXXII. *L. veſparium.* Grega-
rium cellis denſe connatis, ſcarioſis, membranace-
is, croceo fuluellis, ſemen bombacinum, ſature cro-
ceum continentibus. Varietas duplex α) cellulis
ſeſſilibus, in gregem diffuſum collectis, et magis
pallidis, in ochraceum vergentibus. β) Cellulis
elongatis aliquot collectis in corpus inuerſe coni-
cum, et ideo faui quarundam veſparum inſtar quaſi
pedunculatum. Cellulae ipſae laetius coloratae.
CLXXIII.

*) El. n. 34. p. 155.
**) Fl. Dan. tab. 776. f. 2.
***) El. n. 28. p. 153.

CLXXIII. *L. fauogineum.* Gregarium; globulis den- p. 257.
approximatis veſicularibus, ſemen bombacinum
teum recondentibus. CLXXIV. *L. Lumbricale.* p. 259.
eres, ramoſum et proſerpens; conſtans tunica ve-
ilari pellucida, ſemen luteum bombacinum con-
ente.

Stemonites ſiue fungi teretiuſculi elongati, ere-
, intus farina ſolum referti. CLXXV. *St. ferrugi-* p. 261.
a. Seſſilis, gregaria, vtriculis denſe adnatis, gla-
is, veſicularibus, ſemen fuſco-fuluens coloris
rrei continentibus. Conſtituit nouum genus, nec
coperdis et mucoribus nec clathris ſiccis adnume-
ndum. Generis character eſſe poteſt: fungus
ylindricus, elongatus, intus gerens farinam nullis
llis intermixtam.

Emboli ſiue fungi conſtantes contextu fibroſo,
ticulari ſpongioſo perenni, cute veſtiente caduca,
neque in contextu retento. CLXXVI. *E. pertu-* p. 263.
a. Clathrus pertuſus *), capitulo elongato, cum
pite confluente, diutius clauſo, opaco, obſcuro,
ereo-fuluello; puluere et lana rigidula concolo-
; ſtipite capituli longitudinem ſubaequante, vſ-
ad terminum illud tranſfigente. CLXXVII. *E. cro-* p. 265.
us. Capitulo cylindrico oblongo, cute fugaci,
fecto e lana ſtipata, molli, elaſticata, puluere ful-
croceo referta; inſiſtente calyculi circumſciſſo
minali ſtipitis validiuſculi, vna cum calyculo ful-
crocei nitidiſſimi, et ſtriati.

Mucores ſicci. CLXXVIII. M. *furfuraceus.* Ca- p. 267.
ulo paruo **), globato, leniter in medio cum
pite confluente, duro, glabro fuſco, farina viren-
, ſed rariori conſperſo. Stipes ſenſim deorſum
ſſor, denſiore furfure pſitaccino flauo virente
conſper-

*) Elench. n. 4. p. 143.
**) Elench. n. 4. p. 157.

conſperſus, cum quadam rigiditate flexuoſus, pru
nae furfuraceae virenti inſident fungilli variae m
gnitudinis, cum admixtis punctulis.

Sphaeriae ſiue fungi caui, duriuſculi, et quide
p. 269. Sph. gregatae, diſtinctae, et clauſae. CLXXIX. Sp
acinoſa. Gregaria globata, clauſa, nigro-fuſca, ve
p. 271. rucoſa, et ſparſe piloſa. CLXXX. *Sph. globulari*
Gregaria; globata, clauſa, nigra, nitoris expers, in
durata.

Sphaeriae gregatae, diſtinctae, vertice aperta
CLXXXI. *Sph. bombarda*. Gregaria, oblonga, nigro
fuſca, apice poro tenerrimo ſemen album e
primente.

Sphaeriae e cellis pluribus compoſitae, paſta
ſeminalem forma ſtilorum rigidorum protrudente
p. 273. CLXXXII. *Sph. ſpiculoſa*. Compoſita, atra, nitens
cellis in maſſam dilatatam colliculatam connatis, col
liculo ſingulo ſtilum acutum atrum exſerentibus
p. 277. CLXXXIII. *Sph. tentaculata*. Compoſita, atra, ſca
bra, cellis in verrucam conico-conuexam, ſtilos
tros obtuſos craſſiuſculos exſerentem connatis. Hae
et praecedens ſingularem formant ordinem ſphae
riarum, nempe compoſitas e cellis pluribus coalitis
paſtam ſeminalem ex oſculis verticalibus forma ſti
lorum rigidorum exprimentibus. Accedunt his fun
gi Florae Danicae *) pro lycoperdis declarati, ſem
per ſecundum icones valde ab auctoris fungis di
uerſi.

IV.

Journal de médecine, traduit de l'Anglois, de
dié à Monſieur Amelot de Chaillon, Inten
dant de Bourgogne etc. Ouvrage publié pa
le Docteur SAMVEL FOART SIMMONS, mede
cin

*) Tom. 838 et 839.

cin en chef de l'hópital ſaint Luc de Londres; membre du Collége royal de Médecine et de la ſociété royale de la méme ville; du Collége royal médecine de Nancy, de la ſociété royale de médecine de Paris, et de celle d'Edimbourg, de l'académie royale des ſciences de Montpellier et de la ſociété philoſophique et litteraire de Mancheſter etc. Et en François par G. MASUYER, D. M. de la faculté de Montpellier; du Collége royale de médecine de Dijon, Aſſocie ordinaire de l'Academie des ſciences, arts et belles lettres de la meme Ville, anne 1781. Tome IV. Partie III. à Dijon chez Bidault et ſe trouve à Paris chez Theophile Barrois 1787. 8.

hoc eſt:

Diarium ad medicinam ſpectans, editum a Cl. SAMUELE FOARTO SIMMONS, et ex Anglico idiomate in linguam Francogallicam traductum a Cl. MASUYER.

Tranſlatio huius egregii diarii in linguam Francogallicam, quam cura Cl. MASUYER factam eſſe cognouimus propediem nos ſperare iubet, vniuerſum hoc diarium lingua Francogallica proditurum iri; cuius vtilitatem ac praeſtantiam vt noſtri percipiant atque cognoſcant lectores cupimus, atque idcirco annotamus omnia, quae in hocce faſciculo continentur, qui duabus partibus conſtat, quarum recenſet prior.

1. Opera ALEXANDRI MONRO, D. M. ſocietatis regiae et Prof. medic. et Anatom. in litterarum vniuerſitate Edinburgenſi. p. I.

2. Obſeruationes et experimenta chymica cum aere atque igne inſtituta, per CAROLVM GUIL. SCHEELE, Socium Academiae regiae Holmienſis.

3. Miſcellanea et obſeruationes chirurgicas auctore I. L. SCHMVCKER, chirurgo primario Boruſſici exercitus.

5. Obſeruationes ſuper venena vegetabilia indigena in Britannia Magna, vbi illa tanquam ornamenta plantantur ac coluntur, auctore B. WILMER Chirurgo Londinenſi.

5. Acta Societatis medicae Havnienſis.

6. Elementa et praxim artis obſtetriciae. Liber in quo ex methodo comprehenſa et diſpoſita ſunt in quatuor ſectionibus omnia de generatione, gravidate, arte obſtetricia et reconualeſcentia, et puerperio ex anatomicis obſeruationibus, phyſiologicis principiis, pathologicis animaduerſionibus, et practicis inſtructionibus eo conſilio congeſta ac exposita, vt conſtrui poſſit ſyſtema ampliſſimum et omnibus numeris abſolutum artis obſtetriciae. Auctore Cl. EDUARDO FOSTER med. D. et ſeniore demonſtratore artis obſtetriciae Dublinenſi.

7. Obſeruationes ſuper vim ac virtutem climatis quam exſerit in ſitum locorum et naturam regionum, in populi frequentiam, in alimenta et vitae genus, in inſtinctum naturalem, temperamenta, in mores, ciuilitatem, ingenium, leges, conſuetudines, regiminis formam, et religionem; ſtudio et opera congeſtas Cl. GUIL. FALCONER, M. D. ſocietatis regiae medicae Londinenſis Sodal.

8. Deſcriptionem de triquetro elaſtico, nouiter inuento et artificioſe ſtructo in percuranda hydrocele. Ope ſiquidem huius inſtrumenti operatio omni tempore et loco in hoc morbo poteſt fieri; neque tot tantaeque difficultates ſunt penes illud ſuperandae quam in operationibus cum triquetro vulgari

gni faciendis, in fine operis adiectae ſunt obſeruatio-
nes ſuper maiorem triquetrum, conſtructum ſecun-
dum eadem principia, eum in finem, vt operatio in
abdomine cum eo fieri queat, auctore IOHN AN-
DREE, Chirurgo noſocomii Londinenſis ad S. Mag-
dalenam dicti.

Altera ſectio has continet obſeruationes: P. II.

1. De hydrophthalmia, percurata feliciter ab EDUARDO FORD chirurgo diſpenſ. general. Weſtmo-
naſterienſis.

2. De pertinaci quadam obſtructione alui, auctore IOHN. ELLIOT, D. M.

3. De hydrocephalo interno ope Mercurii ſanato per THOMAM AERY D. M. in White-Haven.

4. De epilepſia feliciter perſanata a THOMA CLARCK, Chirurgo in Market-Harborough.

Ad calcem huius faſciculi deſcriptio librorum medicorum recens editorum exſtat, quae propterea digna eſt, vt legatur, quum inde res litteraria me-
dica incrementa capiat, atque mirifice locupletetur.

V.

Diſſertation ſur la nature des Eaux de la Seine. Avec quelques obſervations relatives aux propriétes phyſiques et économiques de l' eau en général. Par M. PARMENTIER, A Paris chez Buiſſon, 1787. in 8. de 176 pages.

hoc eſt:

Diſſertatio de natura aquae Sequanenſis. Accedunt obſeruationes ſpectantes in vniuerſum ad phyſicas et oeconomicas aquae proprietates, auctore PARMENTIER.

Cl. A. omnem operam, ſtudiumque vniuerſum in eo collocare videtur, vt ſaluti humanae proſpiciat et in vniuerſum ſuis proſit laboribus, quorſum et haec diſſertatio ſpectat. Iam ante duodecim annos haecce diſſertatio diario phyſico fuit inſerta, et ab eo tempore Pariſiis a quibuſdam hominibus ſacra auri fame correptis illud argumentum quoque pertractatum eſt, ita, vt quilibet eadem methodo eodemque cogitandi modo vteretur, quo vſus eſt Noſter; ea de cauſa certior factus eſt Cl. A. de prorſus ſingulari vtilitate ſuae diſſertationis, igitur ſecundis curis illam ſubmiſit atque poliendo limandoque magis perfecit. Fatetur autem ingenue ſeſe quoad principia, quibus argumentum innititur, prorſus nihil mutaſſe, ſed tantummodo quaſdam circumſtantias proſcriptas, aliaſque magis proprias in earumdem loca ſurrogatas eſſe, vnde illa editio, quam laudamus pro noua, reuiſa et correcta eſt reputanda. Si tantummodo haecce diſſertatio naturam aquae cuiuſdam fluuii perquireret, parum ſane inde curioſitas lectorum excitaretur, nam vulgaria tantum et quotidiana forent; ſed ſi cogitamus Sequanam eſſe fluuium alluentem et irrigantem ampliſſimum imperium, quale eſt Francogallia, et naturam aquae ipſius eſſe conuentientiſſimam multorum millium ſanitati, qui immenſum numerum incolarum Pariſinorum conſtituunt atque augent, ſi reputamus eiuſmodi rem omnibus patriae et reipublicae amantibus eſſe cariſſimam debere et animis eorum ſemper altiſſime infixam manſuram, qui felicitati humanae promouendae ſuum operam locant, tunc ſane deſiderio tenemur flagrantiſſimo cognoſcendi; quales hic fluuius penes eos producat effectus, qui eius bibunt aquam, quibus morbis propellendis ſit apta, et illud deſiderium iſtius libri lectio non exple-
p. 169. bit, ſed vere ſuperabit. Vbicunque enim locorum,

vbi

vbi licet huius fluuii aquam haurire, 1. illa admodum
suis, iucunda atque quam maxime salutaris depre-
henditur, ex professione omnium Chymicorum hanc
quam explorantium. 2. Et si omnes ciues rite adhi-
bitis quibusdam cautionibus hac aqua vtuntur; ad-
modum clara ac limpida est, neque vnquam mole-
sta afficit ventriculum, aut sanitati aduersos produ-
cit effectus. 3. Omnes quoque res proiectae in flu- p. 179.
uium, quod vulgo in maioribus solet fieri oppidis,
in quibus per canales impuritates eo deducuntur,
illic tamen protinus immerguntur, disperguntur, de-
struuntur per magnam aquarum copiamet summam
rapiditatem qua propelluntur. Vnde 4. commoda
quae magnis fluminibus sunt propria nulla vlterio-
re egent probatione; et incommoda vera minorum
fluuiorum statim remouentur per strata ibi exstructa,
hinc enim motus aquae intenditur, ipsaque aqua
permiscetur 5. Ad classem dulcium aquarum autem
quod attinet, ibi tres reperiuntur species, quae pra-
uae atque sanitati aduersae sunt si bibuntur, videli-
cet aquae niuales ac glaciales, deinde aquae puteo-
rum calcareae et gypseae, et tandem aquae stag-
nantes ac paludosae, quum interim hae proprietates
non semper eodem modo adesse solent, facile illae
mox per motus celeritatem, rapidum cursum, et
rotationes continuas emendantur. Porro, 6. si aquae p. 171.
qualitas non ita sit comparata vt ad quosdam vsus in ar-
tibus manuariis, in quibus principes effectus ab illa
pendent, non adhiberi queat ex natura sua, tunc ante
vsum calefaciendo est corrigenda, illaque operatio
praeliminaris efficit vt tales differentes aquae in-
ter se assimilentur, atque vsum praestent in vni-
uersum rebus quae per fermentationem altera-
ri debent. 7. Quod sapor paludosus quem aquae
minorum fluuiorum communissime habent, origi-
nem suam non capiat ex materia e vegetabilibus
extracta, et animalibus qui ibi nascuntur, viuunt, mo-

untur et in ſua principia rediguntur in iiſdem, ſed a conditione et natura aeris, qui ibi exhalat, et quod aquae hunc ſaporem non amittant, quam per curſum rapidiorem, appulſum aquae, et actionem ſolis et ignis. 8. Quod ſi cauſae inundationis remoueantur et impediatur omnibus modis ſtagnatio, tunc eae regiones fieri hac ratione ad habitandum ſalubriores poſſunt, morbi non adeo ſunt frequentes, multo minus diuturni, ſenes vtriuſque ſexus copioſiores et minus decrepiti. 9. Quod ſi aqua non poſſit vaſa plantarum intrare, quia principiis gaudet, quae eas mutent; tunc ad praeſidia ope chimiae detecta, et vegetationi inſeruientia confugimus, quibus cognoſcimus terram, ſtercorationem ſalia eſſe illa inſtrumenta adaptata ad praeparandam, elaborandam, atque in ſua principia reſoluendam talem aquam atque ipſi hanc formam conciliandam, qua ſimul ad talem naturae
p. 173. operam ſuum conferre poſſit. 10. Quod aqua ſequana, vt breuiter me expediam hauſta in diſtantia quadam a littoribus, vbi deriuatur in fontes publicos, ad ſiphones incendiarios aut machinas hydraulicas conſtitutas ad fluuium, habeat notam bonitatis, ſalubritatisque prouti eas regnum et genus humanum deſiderare poteſt, et omnes aquae vbique ad eundem modo comparatae eſſe deberent. Hanc vtilitatem praeſtare poteſt haec commentatio omnibus et ſingulis ciuibus. Recte igitur iudicat Cl. PARMENTIER: naturam Pariſinos ſerena aſpexiſſe facie, et illos nunquam ſatis laudare poſſe hunc fluuium, eos poſſe ſeſe extollere atque ſuperbire ob hanc felicitatem, quae ipſis ſecuritatem pollicetur ac ſanitatem, atque de praeſtantia huius fluuii qua omnes alios antecellit, teſtatur.

VI.

VI.

Muſeum Carlſonianum, in quo nouas et ſelectas aues coloribus ad viuum breuique deſcriptione illuſtratas ſuaſit et ſumtibus generoſiſſimi Profeſſoris exhibet ANDREAS SPARRMANN M. D. et P. Reg. Acad. ſcient. Stockholmenſ. Muſei Praefect. Eiuſd. Acad. vt et ſociet. Phyſiogr. Lund. Scient. ac Litt. Gothoburg. Heſſ. Homburg. Membr. Faſc. I. Holmiae ex Typographia regia 1786. pl. 25. Faſc. II. 1787. pl. 25. fol.

Splendidum hoc opus conſenſu ac iuſſu Generoſiſſimi GUSTAVI CARLSON, ſecretarii ſtatus Regii ordinis de ſtella polari Equitis aurati publice prodire inſtituit Cl. SPARRMANN, ſibique omnes hiſtoriae naturalis inprimis ornithologiae amicos obſtrinxit. Muſeum ſiquidem Generoſ. CARLSONUS in praedio Maelbyenſi, amoeniſſime propter oram lacus Sillen in Sudermannia ſito, magnis ſumtibus et ſtudio prorſus ſingulari exſtruxit, atque inſtructiſſimam ditiſſimaque variarum auium, vt plurimum nouarum, rararum atque incognitarum copia ornauit, atque voluptati ſtudiisque priuatis proſpiciendo ſimul curauit, quo illa egregia collectio plurium quoque inſeruiret vſui, ideoque edendi curam Cl. SPARRMANNO commiſit, hac lege, vt omnium ſpecierum deſcriptiones Linnei ad modum proponeret, cui quidem iuſſui ex aſſe ſatisfacere ſtuduit. In imaginibus vero exhibendis hoc ſequutus eſt conſilium, vt ad vnum omnes ſumma fide ad naturam quam maxime accederent eaſque a ſcalpendi magiſtro FR. AKREL aeri inciſas eſſe ex Tab. 26. intelliximus, cui tantum nomen ſuum adpoſuit. Vſus autem eſt, ſumtibus ad hoc negotium exſequendum

large a Generoſ. Poſſ. erogatis ſuppeditatiſque, opera I. GAROLI LINNERHIELM, ſecretarii regii Appellidis in arte verſatiſſimi, qui pro more ſuo diligentiſſime atque accuratiſſime lineas ducendo characteres vniuſcuiuſque auis proprios expreſſit, atque ſimul hoc curauit, vt, vbi auium magnitudinem tabulae per anguſtiam ſuam capere non poſſent, linea ſcala more BUFFONII addita, vniuerſae tamen natiuae longitudinis indicaret rationem.

Faſc. I. Continentur autem in primo faſciculo 1) *Lanius Pomeranus*: ſupra niger, ſubtus albus, occipite dorſoque colli ſaturate ferrugineis, nigro circumdatis, alarum maculis vtrinque duabus, vropygioque albis. Habitat in Pomerania. Vnicuique deſcriptioni propria quaedam, ad natale ſolum, colorem, magnitudinem partium, ſingularem ſtructuram formamque, aliaque ſpectantia ſeorſim adduntur, quae tamen hic commemorare breuitatis cauſa nolumus. 2) *Corvus Clericus* totus niger, mento albo, roſtro ad baſin cinereo. Rariſſima in Suecia auis. Magnitudine circiter corui coracis et ab hoc, macula ſiue plumoſitate pollicari alba, regionem ſubmandibularem et initium gulae occupantem praecipue differt. 3). *Cuculus ferratus*, niger ſpeculo alarum albo. Habitat ad promontorium bonae ſpei. 4). *Sitta caſra*, corpore ſubtus flauo, ſuperne flauo, nigroque vario, pedibus nigris, 5). *Certhia melanura*: capite dorſoque violaceis, pectore abdomineque vireſcentibus, alis fuſcis, cauda nigra ſubbifida, tibiis digitiſque atris. Habitat ad promontorium bonae ſpei. 6). *Anas molliſſima*, mas varietaſque biennis, Suecis *Helſinge*, cera nigra poſtice bifida rugoſa. 7). *Anas diſpar, mas*: criſta occipitali abbreuiata ſmaragdina, remigibus aliquot ſecundariis coeruleis, antrorſum falcatis, apicibus albis. 8) *Anas diſpar, femina*: ferruginea, fuſ-

ca,

ae, nigroque vndulata, alarum maculis duabus parvis albis. Haec et praecedens in Oſtrogothico quodam flumine peregrinantes nuper detectae, ſclopetoque ſimul ictu interfectae ſunt. 9). *Colymbus parotis*; capite laeui nigro, gulae, aurium ac ſubocularium regionibus albidis nigro-lineatis. 10). *Pelicanus punctatus*, capite criſtato, alis cinereis nigro punctatis, habitat in Noua Zelandia ad Fretum Reginae Charlottae, nidificans in arboribus 11). *Sterna alba*, corpore toto albo, roſtro pedibuſque nigris, habitat in India orientali, ad promontorium bonae ſpei inſulaſque maris pacifici magnitudine et ſtatura ſternae nigrae. 12.). *Fulica Leucoryx*, nigra, alis albis, magnitudine et ſtatura fulicae atrae. Ante aliquot annos hanc Fulicam ad Theriotrophium Holmienſe telo confixit, eaque Muſeum Carlſonianum ditauit Inſpector venatorii cohortiſque equeſtris centurio nobiliſſimus RUDBECK. 13). *Fulica aethiops* tota nigra, quoad magnitudinem et habitum cum atra conuenit, differt vero alarum plumis omnibus nigris, pectore abdomineque ferrugineo, fuſcoque vndulatis. 14.) *Rallus auſtralis* cinereo ferrugineus, alis caudaque ſaturate brunneis, pennis nigro faſciatis. Habitat in Noua Zelandia, ad cuius littora meridionalia, refluente mare praedantem ſaepius vidit Cl. SPARMANNVS, magnitudine circiter Gallinae vulgaris. 15). *Tetrao hybridus*: cauda bifurca, ſubtus albo-maculata. Suecis *Rackelhane* (Gallus *ferator*) magnitudine feminae maioris Tetrao vrogalli. Occurrit paſſim in Sueciae et Finlandiae ſiluis. 16). *Tetrao canus*, corpore cano, fuſco vndulato, roſtro pedibuſque nigris. E Helſingia hanc ſpeciem beneuole communicauit olim V. Generoſiſſimus et Chiliarcha STENBOCK, vbi in quadam Paroecia frequentiſſime occurrere, minime autem Tetrao Bonaſiae varietatem eſſe monuit. 17). *Loxia Flamengo*,

mengo, alba, capite, collo, pectore, abdomineque roſeis. Magnitudine et ſtatura Loxiae pyrrhulae, ſed an eiuſdem ſit varietas non facile definire ſuſtinet Noſter: Vpſaliae enim capta per annum bene valens colorem retinuit. 18). *Loxia totta*, remigibus rectricibuſque omnibus nigris ſummo apice albis. Hanc ſpeciem inter ſtationes Hottentottorum detexit Noſter, vnde et ipſi haud dubie nomen inditum eſt. 19). *Tanagra Siberica*, atra, apicibus plumarum interſcapulii vropygiique candide et diſcrete ciliatis. Magnitudine Turdi Iliaci. Variat, capite, humeris, hypochondriis, tectricibus alarum, rectricibuſque vt interſcapulium et vropygium candide ciliatis. Habitat Siberiae: vnde communicauit Celeb. LAXMAN. 20). *Fringilla candida*, plumis ac pennis omnibus, roſtro, pedibus, digitiſque albis. Magnitudine fringillae domeſticae, cuius forſan eſt varietas, roſtro tamen pro ratione corporis paulo validiore. Vidimus eandem hic Lipſiae in pulchro Muſeo Cel. LINKII optime ſeruatam, quae cum hac deſcriptione probe conuenit *). 21). *Emberiza* Maelbyenſis, capite colloque plumbeocinereis, gula albida, abdomine ferrugineo. Illuſtriſſimus V. CARLSON in praedio ſuo Maelby detexit hanc ſpeciem. 22) *Muſcicapa ochracea*, collo et pectore cinereo ferrugineis, alis et cauda nigrocinereis. Habitat ad promontorium bonae ſpei. 23). *Muſcicapa nigra*, corpore toto nigro, roſtro, capite, interſcapulio, pedibuſque atris. Habitat in inſulis ſocietatis Oceani Pacifici. 24). *Muſcicapa albifrons*: ſupra nigro fuſca, iugulo ac pectore ſordide albis, abdomine dilute ferrugineo, fronte albida, pedibus nigris. Habitat ad promontorium bonae ſpei. 25). *Parus Saebyenſis*, corpore caudaque ſubtus, capillitio, interſcapulio, faſcia tranſuer-

fali

*) Conf. Indicem Muſei Linkiani P. I. p. 33.

fali alari remigumque aliquot albis; cauda ſuperne, macula tranſuerſali nuchae, tectricum remigumque nonnullis caeruleis. Haec ſpecies ad praedium Carlſonianum Saeby in Sudermannia detecta eſt.

26). *Falco dubius*, corporis totius plumis ad ex- Faſc. II.
ortum albis, macula ſubalari magna, albida. Hanc ſpeciem, quae in Suecia paſſim, ſed non frequenter occurrit, et pro Gyrfalconis varietate haud merito a nonnullis ſuſpecta eſt, Falconem dubium nominauit Cl. Editor, quod ideo monemus, ne duas ſpecies has eſſe aliquis exiſtimet. 27). *Pſittacus cyaneus*: corpore toto ſaturate et ſplendide coeruleo. Habitat in inſula Taiti ſiue Otaheiti. In hac quoque Cythera maris pacifici, eiuſdem pſittaci, varietatem, pectore albo, illuſtriſſimo BUFFONIO Taitenſis dictam *) ſaepe vidiſſe ſeſe eaque Carlſonianum muſeum ditaſſe Editor fatetur. Colorem autem cyaneum in vtraque varietate eundem et hinc **) nimis dilutum eſſe monendum eſt. 28). *Pſittacus Nouae Zelandiae*, viridis, ſincipite, macula ſubocu-lari et hypochondriis coccineis. Duarum ſpecierum huius generis, quae in Noua Zelandia occurrunt, haec circiter duplo minor fuit. 29). *Pſittacus vernalis*, laete viridis, alis praſinis, vropygio caudeque pagina ſuperiore ſanguineis, roſtro pedibuſque pallidis. 30). *Pſittacus bimaculatus*, maculis colli duabus oblongis, nigris, vtriuſque alae macula magna et ſulphurea. 31). *Oriolus melaleucus*, niger, alarum macula alba. E Surinam pro ornando Muſeo Carlſoniano, Melaleuci huius ſpecimen miſſum eſt. 32). *Cuculus Taitenſis*, ſupra fuſcus, alboque punctatus, ſubtus laete ferrugineus ac lineolis brevibus longitudinaliter nigro ſtriatus, cauda fuſca maculis albidis ſublunatis faſciata. 33). *Sitta Chloris*, corpo-

*) ſ. Planches enl. 455. fig. 2.
**) l. c.

corpore ſupra viridi, ſubtus candido, cauda atra vltimo apice flauicante. Noſter in prouincia promontorii bonae ſpei, *Akter Bruntjes Hoogtens* dicta, hanc ſpeciem detexit. 34). *Certhia vndulata*, ſupra cinereo fuliginoſa, ſubtus alba, nigroque tranſuerſim vndulata. 35). *Certhia lepida*, ſubtus flaua, pileo ex viridi nitente, collo et interſcapulio hepatinis, vropygio ſplendide violaceo, alis, cauda, pedibuſque fuſcis. 36). *Certhia armillata*, viridis, alis complicatis ſupra nigris, ſubtus luteis, humeris, femorum armillis maculisque aliquot vropygii ſaphirinis. Habitat in Surinam. Interdum variat plumula vna alterauae regionis iliacae pectoris, extimi criſſi ac temporum caeruleo-caeleſtibus. Taenia nigra a roſtro per oculum ducta et huius parti ſuperiori contigua linea flaua non raro variat. 37). *Anas Magellanica*, femina, ſpeculo alarum viridi, abdomine, criſſo, vropygio, femoribus caudaque albis. Mas totus eſt albus, roſtro nigro, pedibusque flauis ac anſere domeſtico paulo minor *). Femina autem anſeri Magellanico BUFFONII **) quodammodo ſimilis, ab hoc in plurimis tamen differt. 38). *Anas fraenata*, fuſco ferruginea, ſpeculo alarum, abdomine, capitiſque annulo ad roſtri baſin albis. Anatis frenatae ſpecimen e Muſeo ſuo benigne communicauit Gen. ALSTROEMER. Circa Alandiam occurrit et a venatoribus nonnullis pro anatis Marilae femina habetur. 39). *Anas ſpectabilis*, *mas*, roſtro baſi gibbo compreſſo; carina pennacea nigra capite canefcente. Eduardi figura, a Lineo citata, naturae minus congrua. 40). *Anas ſpectabilis femina*: ferrugineo-fuſca nigroque maculata, regione oculorum alba, apicibus alarum caudaque cinereis.

Qui

*) FORSTERI Voyage round the world. Vol. II. p. 495.

**) pl. enl. 1006.

Qui artem venatoriam in mari Balthico ad oras Sudermanniae exercent, hanc non niſi pro anatis ſpectabilis femina habent. 41). *Loxia cardinalis*, varietas non criſtata, rubra, mento nigro, vropygio, cauda, alis pedibusque fuſcis. Viuam ex Inſulis Indiae occidentalis miſſam obſeruauit Noſter, et ob habitum Loxiae cardinali ſimillimum non niſi pro eiusdem pullo vel varietate habendam eſſe duxit. Eandem quoque vidimus, ſed criſtatam in Muſeo Linnæi*) Virginienſem, quam ex Thuringia ſeſe accepiſſe profitetur. 42). *Emberiza cyanella*, mas, capite, collo, vropygio, corporeque ſubtus caeruleo nitentibus; interſcapulio humeriſque ex caeruleo ferrugineoque variis, remigibus, rectricibusque fuſcis margine caeruleſcentibus. Habitat in America ſeptentrionali. 43). *Emberiza cyanella, femina*: corpore ſupra ex fuſco, ferrugineo ac paululum caeruleſcenti vario; ſubtus ferrugineo albicante, maculis cyaneis notato; remigibus rectricibuſque fuſcis, margine caeruleſcentibus. 44). *Emberiza rufipilla*, corpore ſupra fusco, ſubtus cinereo; gula ferruginea, capiſtro albo, capillitio inſuper ruſeſcente, cauda nigra. 45). *Tanagra Capenſis*, ſupra ferrugineo fusca, ſubtus ferrugineo, alboque varia, cauda in medio nigricante, lateribus ferrugineo-ruſeſcente, roſtro flauicante, pedibus nigris. 46). *Muſcicapa bicolor*, corpore ſupra cinereo, ſubtus ochraceo, cauda et rectricibus ochraceis cinereisque. Habitat in Africa meridionali. 47). *Muſcicapa fuliginoſa*, corpore ex ferrugineo et nigricante fuliginoſo, alis caudaque nigricantibus, roſtro flauicante. In deſerto Africano inter riuulum Heuj et fontem Quamme dacka a Noſtro detecta. 48). *Parus peregrinus*, *mas*; capite, collo dorſoque cinereis; pectore, macula alari, vropygio ac rectricibus lateralibus

*) Lib. cit. P. I. p. 31.

ralibus poſtice coccineis. Character motacillae cinnamomeae *) cum paro peregrino noſtrate ſati conuenit, in variis tamen differt. 49) *Parus peregrinus, femina,* corpore ſupra cinereo, ſubtus albo, macula alari aurantia, vropygio et rectricibus lateralibus poſtice coccineis **). 50) *Parus Indicus* gula et iugulo ſordide albis, pectore, abdomine criſſoque ferrugineis, corpore ſupra *cinereo*, roſtro, pedibus, alis caudaque nigro fuſcis. Quod reliquum eſt, vt huius praeſtantiſſimi operis faſciculorum reliquorum protinus copia nobis fiat, cupimus.

VII.

Diſſertatio inauguralis anatomico-phyſiologica de *glandulis ſuprarenalibus,* quam praeſ. IOANNE CHRISTOPHORO ANDR. MAYERO publice defend. *Io. Chriſt. Heino Schmidt,* Hamb. Trai. ad Viadrum 1785.

p. 1. In priori libelli parte anatomicam harum glandularum deſcriptionem multa cum diligentia factam poſtquam A. exhibuit, in altera de earundem vtilitate diſputans varias aliorum ſententias perſcrutatur. Ex mente quidem Cl. Auctoris alii vſui inſeruiunt in foetu, alii in adultis. In illo ſanguinem ipſarum beneficio nutritioni tenerrimarum partium magis adaptari, vel lymphae officinas eas eſſe; his datas eſſe glandulas ſuprarenales, vt ſanguini venae cauae partis irritabiles, quarum per ſecretionem bilis et vrinae iacturam paſſus eſt, in iis reddantur. Hoc enim ſuadere ſitum ipſarum, diaphragmati vicinum, per cuius continuos motus ſecretio valde iuuetur; deinde magnam ſanguinis copiam ab aor-

p. 26.

p. 48.

*) V. LINN. Syſt. nat. Ed. XII. V. 335. N. 32.

**) Syſt. naturae p. 342.

ipſis traditam, reſorbtioni praeterea egregie in-
ruire oſtiola venarum ampla et numeroſa in ca-
um glandularum hiantia. Scatere autem humo-
em in iis contentum particulis ſalinis et phlogiſti-
irritabili vi pollentibus, confirmare amaricantem
is, bilioſum et ſtypticum eius guſtum, phlogiſti
am teſtem eſſe profundum liquidi colorem. – Che-
a experimenta nulla adiungit.

VIII.

Diſſertatio inauguralis medica de *vi vitali arteria-
rum*, quam pro licentia gradum Doctoris ob-
tinendi tuebitur CHRISTIANVS KRAMP A. L. M.
Argentinenſ. — Argentorati. 1785.

Contra HALLERI et SPALANZANII experimenta
cor non ſolum propellendo ſanguini ſuffice-
ſtatuit, ſed inſitam quoque eſſe ipſis arteriis vim
undam vitalem, cum elaſticitate non confunden-
m. Arterias fortius contrahi, quam, ſi mere eſſent
ſticae, fieri ab ipſis poſſet. Quam vero vim vi-
em toto, vt ait A. Cl. coelo ab irritabilitate differre.
hil omnino tribui poſſe fibris muſcularibus, quip-
quae a ſanguine ob interiectam tunicam inter-
nullo modo tangantur. In eo tamen vim vi-
em cum irritabilitate conſentire, quod vtraque
regno tantum animali et vegetabili, neque vn-
am in mineris adſit, quodque mortuis plantis et
malibus, et ipſa moriatur. Vtramque poſcere
ras muſculis analogas, vtramque nec a neruis,
c a ſanguine pendere, et euulſo ipſo corde, ſepa-
is ipſis neruis ſuperſtitem manere; irritabilitatem
oniſi ſtimulo cieri, vim contra vitalem extenſio-
e moueri, ſtimuli vel acerrimi quam maxime pa-
entem; illam in muſculis reſidere, hanc in vaſis;

illam immediato tactu esse excitandam, huius effectus ne per interpositas quidem membranas possit intercipi. Irritabilitatem in viuis animalibus iam ipso cultro facile detegi, vim vero vitalem saepissime nonnisi ratiocinio demonstrari; illa quidem plerasque vegetabilia carere, huius vero expertem non posse cogitari vllam plantam; illam in mollioribus iuuenum fibris residere, et musculosa harum natura in tendinosam abeunte, euanescere; hanc in arteriis, in cartilaginem adeo aut os mutatis remanere cum circulus sanguinis ad vitae finem vsque in illis procedat. – Musculus, licet a vicinis partibus deuellatur, nullam irritabilitatis suae iacturam patitur; separata vero arteria omnem fere sese contrahendi vim amittit, et ad aneurysma formandum fit prona. Attamen ipse Cl. Auctor haec habet: – *etenim vis contractilis ab irritabilitate toto coelo diuersa est, atque eius forte indolis, vt vna cum irritabilitate illud detrimum efficiat, quod satis obscura vis vitalis denominatione hucusque physiologis venit.* – Vim ipsam contractilem arteriarum in primis ab elasticitate distingui, quod illa corporibus tantum organicis, iisque viuis competat, fibras requirat, et ob fibras circulares ad latitudinem tantummodo minuendam faciat, etc. – Deinde singula HALLERI et SPALANZANII argumenta ventilantur, quibus soli cordi in circulo sanguinis regundo principatum tribuerunt. – Verum si discendum quod res est, lis nondum omnis est diremta, praecipue cum recentiorum alii assumta vi arteriarum minorum musculari hoc naturae negotium non male explicuisse visi sunt. – Affixas habet libertheses pathologicas, quibus de febrium indole generali noua coniectura proponitur. Febrem autem oriri putat Noster, si, quod inter venosam vidam atque arteriosam obtinere debet, aequilibrium tollatur; vbi itaque venosa vnda arteriosae praeut-

let

positiuam, vbi haec illi, *negatiuam* vocandam esse febrem. Ipsam hanc theoriam singulari libro propediem vlterius se esse expositurum pollicetur.

IX

Considerationes Pathologico-semeioticae, de omnibus humani corporis functionibus, quae per partes successiuas sub thesium forma propositae fuerunt per triennium studii medici in vniuersitate Bisuntina, auctore ac Praeside N. F. ROUGNON, Doctore medico in eadem Vniuersitate Professore Regio, scientiarum Academiae Bisuntinensis, nec non Regiae societatis medicae Parisiorum socio, Fasciculus I. Vesuntione typis I. F. Couché, vniuersitatis Regiae typographi 1786 4. pagg. 338.

Duo sunt, quae hunc librum quam maxime commendare videntur, si enim typum spectamus, ille ob elegantiam et accurationem animum oculosque oblectat, si autem librum ipsum perlegimus; tunc et ob doctrinae subtilitatem, rerum tractatarum ordinem, ac studium auctoris in admirationem rapimur, qui etiam aliis scriptis suae prorsus singularis eruditionis edidit specimina. Subscribimus eo lubentius ipsius sententiae, quam dilectis in Academia Bisuntina alumnis hisce indicauit verbis. „Dum curaui hanc thesium medicarum seriem redigere in fasciculos, seruatis aliquot earum exemplaribus, minime putaui commendabilem librum orbi litterato additum iri, sed vos habituros esse lectionum mearum textum paulo exactiorem, quam in scriptis publice dictis, in quibus calamo exarandis nonnullum tempus teritur vocali explicationi vtilius consecran-

dum. In hoc opere conatus ſum prima vobis tra-
dere praecepta, quae ad naturae ordinem accom-
modatiora mihi viderentur, ſimul et Hippocrati
ſententiis ac obſeruatis confirmata. Si errauerim
dicent magiſtri, iiſque lubens et gratus auſcultando
eximar a culpa. Aliunde bonum eſt proprias do-
centium opiniones argui, vt tyrones ab errore auer-
tantur. Si ad altiorem medicinae naturalis indagi-
nem vos excitare voluerit in docendo labor, voto-
rum plene compos efficiar „.

Praemittit autem Noſter huic faſciculo breuem
introductionem, cuius haec ſumma eſt: Dum ho-
mo viuit, et praeterea bene valet ac ſanus eſt, ſig-
num huic ſtatui proprium habetur in libero exerci-
tio functionum, quae illi indiuiduo propriae ſunt.
Sed ſi homo vel leuiſſime aegrotauerit, id eſt, ſi vna
illius pars aut functio leuiſſime perturbetur, tunc
apparet ſignum aliquod proprium ad deſignandam
turbam illam, quia illius eſt effectus naturalis. Quod
ſignum, quamuis re ipſa ſit quidpiam morboſi, non
vocatur nomine morbi, ob ſimplicitatem ſuam, ſed
nomine ſymptomatis, quo generaliter intelligitur
quoduis accidens ſimplex, contingens in aliqua fun-
ctione contra tenorem illius. E. g. dolor ſimplex in
oculo eſt ſymptoma alicuius irritationis, quae huic
parti infertur: quae irritatio ſpectari quidem pot-
eſt tanquam aliquis morbus, ſed quae ſolo nomine
ſymtomatis appellanda eſt, propter mali illius ſim-
plicitatem.

Propius tamen indicanda ſunt, quae in hoc faſcicu-
lo continentur, de quibus in vniuerſum monemus
omnes conſiderationes in diuerſa capita ſectionesque
p. 5. diuiſas eſſe. *Caput primum* agit de phyſica vita in ſe
ſpectata, quamplurima inuenta ad mephitiſmum ſpe-
p. 22. ctantia hic leguntur. *Cap. ſecund.* de ſanitate, cuius
articulus primus complectitur conſtitutiones medi-

cas

ns ex conſtitutionibus annorum, tempeſtatum, et
ipſorummet dierum, ſectio prima effectus vento-
rum in corpora humana, ſectio ſecunda, conſtitu-
tiones tempeſtatum regulares, ſectio tertia, conſti-
tutiones tempeſtatum irregulares earumdemque ef-
fectus, et hyemis et veris conſtitutionem irregula-
rem. Hanc excipit irregularis conſtitutio aeſtatis et p. 34.
autumni, et tandem irregularis conſtitutio ſolius au-
tumni, et conſtitutiones quotidianae. Sectio quar- p. 36.
ta ſiſtit conſtitutiones annuas, aliaſque conſtitutiones p. 38.
extenſas. Articulus ſecundus exhibet ſigna inferen- p. 39.
da ex actuali ſanitate indiuiduorum, cuius ſectio pri- p. 41:
ma tractat conſtitutionem ſanguineam, ſectio ſecun-
da conſtitutionem bilioſam, ſectio tertia conſtitutio-
nem atrobilioſam, ſectio quarta conſtitutionem pi-
tuitariam, ſectio quinta conſtitutiones extenſas. Ar- p. 56.
ticulus tertius, ſigna ſanitatis ex aetate et ſexu infe-
renda. Articulus quartus ſigna morborum peten- p. 62.
da ex ipſis morbis praegreſſis et curatis. Articulus
quintus, ſigna repetenda ex actuali ſtatu conuale- p. 63.
ſcentiae. Articulus ſextus ſigna repetenda ex loco p. 66.
et habitatione. *Caput tertium* de fame et ſiti. *Ca-* p. 70.
put quartum, de ciborum manducatione, deguſta-
tione, ac deglutitione. Guſtus autem mox nullus p. 77.
percipitur, mox ingratus, mox erroneus, eaque
ſymptomata plerumque pertinent ad anorexiam,
apoſtiam, picam, malaciam, ſed et aliquando pro-
ueniunt ex aliqua affectione neruea. *Caput quintum* p. 78.
de ciborum chylificatione, et expulſione fecum. Ar-
ticulus primus, ſigna repetenda ex ciborum coctio-
ne vitiata. Articulus ſecundus, ſigna ex expulſio-
ne aluinarum fecum repetenda. Sectio prima, al-
ui ſuppreſſio, ſectio ſecunda, diarrhoea, ſectio ter-
tia, vomitus, ſectio quarta, ileus ſeu voluulus, ſe-
ctio quinta, dyſenteria, ſectio ſexta, teneſmus, ſectio
ſeptima, fluxus hepaticus, ſectio octaua, cholera,
ſectio nona, lienteria. *Caput ſextum*, de viis, per p. 111.

p. 112. quas ſanguis ad chylum vehitur. *Caput ſeptimum*
p. 114. de chyli natura. *Caput octauum*, de ſanguine e
p. 116. eius natura. *Caput nonum*, de ſanguinis formatio
p. 119 ne, et geneſi humorum. *Caput decimum*, de fibris
p. 122. *Caput vndecimum*, de tela celluloſa. *Caput duod*
p. 129. *cimum*, de adipe. *Caput decimum tertium*, de mem
p. 137. branis. *Caput decimum quartum*, de vaſis. *Caput*
p. 147. *decimum quintum* de vaſis ſanguiferis, in quo ſigillatim Articulo primo tractat de arteriis ſanguiferis. Sect. 1. de inflammatione, reſolutione, ſuppuratione, gangraena, induratione, et metaptoſi. Sect. 2. de ecchymoſi, Articulus ſecundus, de venis ſanguife
p. 208. ris. *Caput decimum ſextum*, de vaſis lymphaticis
p. 209. *Caput decimum ſeptimum*, de glandulis lymphaticis
p. 215. *Caput decimum octauum*, de ſanguinis circulatione in quo continet articulus 1. febrim, articulus 2. ſigna ex pulſu arteriarum obtinenda, in quo theoria pulſus irritationis, coctionis et criſis indicatur, ſimulque quaeritur, ſuntne dies critici et quinam ſecundum Hippocratem? Articulus 3. febrium genera et ſpecies, et quidem febres continuas, febres intermittentes.
p. 306. Febris noſtro intermittens dicitur ea, quae per vices ſaeuit, quae habet plenam apyrexiam, ſeu in febricitatione inter duos paroxyſmos. Diſtinguitur autem multiplex, nempe quotidiana, tertiana ac quartana, prout nimirum febris quotidie inuadit ac deſinit, vel tertia tantum aut quarta quacunque die. Tertianas praeſertim aeſtate oriri notatur, aph. 24. S. 3. quartanas autumno ex aph. 21.
p. 301. eiusdem Sect. Febres eruptiuae, petechiae, milium, pemphigos, rubeola, ſcarlatina, peſtis, variola, et variola volatilis dicta.

X.

Expériences pour ſervir à l'hiſtoire de la generation des animaux et des plantes par M. l'ab-

l'abbe SPALANZANI Professeur d'histoire naturelle dans l'vniuersite de Pavie et membre de diverses Academies. Avec vne Ebauche de l'histoire des etres organisés avant leur fécondation, par IEAN SENEBIER, Ministre du St. Evangile et Bibliothecaire de la république de Genéve. A Geneve chez Chirol, à Paris chez Duplain 1786. 8. de 413 pages avec figures en taille douce.

h. e.

Experimenta historiae generationis animalium et plantarum inseruientia auctore Cl. SPALANZANI.

Istud scriptum vtilissimum ex tribus commentationibus, quarum quaeque in sua capita diuiditur, compositum est, prior versatur circa generationem quorumdam animalium amphibiorum, v. c. ranarum viridium aquaticarum, et arborearum, bufonum, salamandrarum in aqua degentium. Posterior disquirit fecundationem artificialem, quae locum habet in quibusdam animalibus, qualia sunt bufones terrestres, male olentes, et oculis rubris et tuberculis in dorso praediti, salamandra aquatica, rana arborea et aquatilis, papiliones e bombycibus, canes, subiuncta est via ac ratio qua mulos possumus iisdem artificiis producere. Tertia commentatio denique praecipit de plantarum generatione. Multae nouae et praeclare propositae res in hoc volumine continentur, et experientiae Cl. A. ita sunt comparatae, vt facili negotio intelligamus eum sese quoad omnes legibus naturae accommodasse.

XI.

Opuſcules de phyſique animale et végétale par M. L'abbe SPALLANZANI, Profeſſeur royal d'hiſtoire naturelle dans l'vniuerſité de Pavie, Membre de la ſociété royale de Londres, des académies des Curieux de la nature de Berlin, de Stockholm, de Gottingue, de Pologne, de Sienne etc. Augmentés de ſes expériences ſur la digeſtion de l'homme et des animaux, traduit de l'Italien par IEAN SENEBIER, Bibliothécaire de la république de Geneve. On y a joint pluſieurs lettres relatives à ces opuſcules écrites à M. l'abbe SPALLANZANI par M. CHARLES BONNET et d'autres naturaliſtes célebres, à Pavie et ſe trouve à Paris, chez Duplain, et à Nanci chez Dallancour 1787 trois vol. in 8.

hoc eſt:

Opuſcula ad phyſicam animalem et vegetabilem ſpectantia auctore Cl. SPALANZANI, aucta experimentis eiuſdem ſuper digeſtionem hominis et reliquorum animalium, ex Italico verſa per Cl. SENEBIER etc.

Quemnam fugiat ingenioſum ſyſtema NEEDHAMI, quod formationem entium ac ſubſtantiarum concernit, ſuperſtructum eſſe ſic dictae animae vegetatiuae ſeſe diffundenti per omnem materiam, et illam, ſub quacumque demum lateat forma, perpetuo ſuam admirandam adhibere energiam ad conſeruanda aeque ac perficienda entia organica? Haec nimirum

mirum virtus vegetatrix ab ipſo appellata in eo ſemper occupata eſt, vt agitando maſſam particularum organicarum, ſolutionem materiarum phlogiſticarum eas circumdantium promoueat, atque ad vnum omnes ad commune centrum ſenſuum atque vitae dirigat. Illa virtus principem locum in magno generationis negotio obtinet atque occupat, quaeque membra infantum, quibus per parentes ſuos orbati erant, reſtaurat, quaeque adiicit et modificat pro arbitrio, vt opera illius maximam perfectionem conſequantur. Illa ipſa eſt, per quam quaedam animalium partes perditas rurſus conſequantur ac recipiant, et quae ſtupendas illas metamorphoſes in animalibus producit ac vegetabilibus, qui ſeſe viceverſa deſtruunt, conſeruant ac reſtituunt. Haec ſpecioſa hypotheſis huius Philoſophi Hibernici, prouti fieri ſolet, ſuos nacta eſt patronos ac defenſores, ſimulatque aduerſarios. Prioribus adnumerandus eſt Plinius Francogallorum, illuſtris ac diſertus BUFFON et alii claſſimi phyſici, qui, quamquam quaedam huic ſyſtemati modificationis gratia addidere; nihilo tamen ſecius principium, quo innititur, probarunt atque ipſi ſuffragati ſunt.

Inter eos autem, qui NEEDHAMI ſyſtema examinare atque diuidicare ceperunt, Cl. SPALLANZANI praeprimis primas tenuit partes anno 1765, prodire enim aduerſus eiuſdem ſyſtema iuſſit opuſculum, in quo ducem experientiam ipſam, quae phyſicis loco optimi praeſidii eſſe ſolet, ſequitur. Ille nos inſtruit, quomodo Cl. NEEDHAM viſus ſit argumentorum ipſius grauitati cedere atque ſanctiſſime promittere, velit ſuis figmentis atque dulcibus ſomniis nuntium mittere; ſed quum optimus quiſque gloriae ſtudio ducatur atque trahatur, atque honos, ſyſtematis auctor eſſe, non ſit vilipendendus, ſui promiſſi immemor anno 1769 rurſus in palaeſtram deſcendit,

ſcendit, ſuamque hypotheſin nouis ornamentis inſtructam, nouiſque ac firmiſſimis argumentis ditatam locupletatamque eſſecredidit. His vltimis moliminibus ille virtutis vegetatricis praecipuam ſuppeditauit Cl. SPALLANZANIO, vt hunc librum, quem iam iudicio noſtro ſubmittimus, emitteret, qui etiam in diuerſas tranſlatus eſt linguas.

Caput rei, de qua hi philoſophi inter ſe diſſentiunt, in eo conſiſtit, vt cognoſcamus ac diſquiramus num e farina mixta cum aqua in vitro poſſint produci entia organica. Cl. SPALLANZANI in eo conuenit, quod produci poſſint in vno aut altero, ſi inter ſe iungantur, modo id aſſerit, quod illa productio nequeat eſſe effectus huius combinationis. Dicit enim, obtura hermetico more vitrum, et farina corrumpetur, et tu ne minimas quidem inuenies particulas, quae animatae eſſe videantur. Cl. NEEDHAM contrariam tuetur ſententiam et prouocat ad ſuam experientiam. Aduerſus ea regerit Cl. SP. eius vitrum figillo hermetico non fuiſſe praeclusum, plus, ait, agas velim, ſine hanc materiam corrumpere, et ego prouoco te et tuum microſcopium, et nulla deprehendentur organica entia. Reſpondet quidem Cl. NEEDHAM ſe iis fidem habere, at conſideres tantummodo velim, me percipere, virtutem vegetatricem eſſe debilitatam, ſuffocatam atque prorſus deletam per ebullitionem: probe intelligo aerem perdidiſſe ſuam elaſticitatem per ignis calorem, et qui praeterea ob vitri obturationem libere agere non potuit in vitrum. Dicas mihi velim plus, aſſerit Cl. SPALL. atque conuenias in eo mecum, quod concernit potiſſimum praecautiones a me adhibitas, num videlicet farina et aqua non amplius cum aere externo habuerit communionem, et non ibi deponere potuerit germina entium organicorum: his ſiquidem exacte declaratis, ambo demum certi

eſſe

esse possumus, quod illud elementum sit illis particulis repletum. Quod reliquum est Noster diuersis fecit infusiones cum seminibus vegetabilium in vasis simplici modo obturatis, atque comiicit, nihil amplius ipsi haud dubie esse dicturum suum aduersarium, quam quod aer de sua elasticitate ibi non addiderit quidquam, illudque ipsum sufficit auctori demonstrando, quod non amplius ibi introduci queat quoddam animalculum micorscopicum, quod illic commorari posset. Praeparatione illa praemissa suas infusiones diuersis subiecit ebullitionibus, et clarissime vidit easdem infusiones per longum tempus ebullitioni subiectas, et quod animalia microscopica inclusa in vase destructa penitus fuerint, neque vllum vestigium de entibus organicis conspiciendum praebuerint, intellexit vero etiam infusiones in ebulliendo factas esse debiliores, et per consequens eas magnam substantiarum paruarum copiam obtulisse, de quibus fingit N. illas esse opus a virtute vegetatrice productum, Noster vero robur exinde suae opinioni addit, quod germina in fundo vasis deposita sint, quae ebullitioni restiterint. Colligit igitur ex dictis virtutem vegetatricem esse erroneam, si ipsi demantur facilitates, tributae indulgentissime ac ex paterno amore inuentoris erga suum ingenii foetum. Adiecit quoque Cl. SPALLANZANI magnam experimentorum copiam cum ouis, animalibus, granis, plantis, etc. institutorum; cum enim illa diuersis caloris gradibus exposuerat, omnia phaenomena coniunctim declararunt atque confirmarunt, animalia illa microscopica in hisce infusionibus prodeuntia, si scilicet ebullitio non adeo fortis fuerat, non posse esse substantias a virtute vegetatrice productas, prouti illas appellare libet. Ille negat quoque eandem ob causam in altera parte huius libri, ex vegetabilibus infusis animalcula produci posse, et asse-

asserit, omnia entia organica producta in plantarum infusionibus, ibi iam per aerem fuisse deposita. His omnibus subiungit historiam naturalem horum animalculorum, et in vniuersum opiniones huius physici Hiberni ita refutat vt victoriam necessario reportaturus sit, quum ille ne cogitet quidem de his entibus, quod semetipsa propagare soleant, et quum illa tantummodo tanquam existentias simplices sibi fingat. Interim Cl. SPALANZANI diuisit illa in viuipara et aquauipara, atque affert innumeras experientias, ex quibus probare annititur, quod illa eodem modo quo alia animalia, sese soleant multiplicare. Facillimum nobis foret omnes experientias atque diuersos modos, quos in hac materia pertractanda Cl. SPALANZANI adhibuit, persequi, verum nostros lectores eo lubentius ad ipsius libri lectionem amandamus, quo certiores esse possumus illum ex asse ipsis argumentis suis genuinis ac firmis esse saliffacturum. Nouam quoque editionem huius libri hanc ob causam commendamus, quia est admodum correcta atque omnibus numeris absoluta.

XII.

CAROLI LINNAEI, Botanicorum Principis, systema Plantarum Europae, characteres naturales generum ac specierum, synonyma antiquorum, phrases specificas recentiorum, HALLERI, SCOPOLI etc. descriptiones rariorum, continens; nec non Floras tres nouas, Lugdunaeam, Delphinalem, Lithuanicam, non omissis plantis exoticis in hortis Europae vulgo obuiis. Curante IOH. EMMAN. GILIBERT Med. Doct. Botan. Prof. Prouinciae. Pro Epidemicis Proto-Medico nosocomii generalis Lugd. Medico Acad.

Acad. ſcient. Lugd. etc. Coloniae Allobrogum, ſumtibus Pierre, et de la Molliere, Nanceii apud Beaurain filium 1785. 8. Vol. IV.

Multa et copioſa opera a Cl. LINNEO edita non tam facilia comparatu ſunt ob ſumtus illis impendendos, accedit et alia difficultas, quod quamplurimae plantarum ſint peregrinae, quae vel rariſſime vel plane non in quibuſdam territoriis atque regionibus reperiantur, et hoc reſpectu quibuſdam botanophilis inutilia eſſe cenſenda ſunt pleraque. Ideoque delectus quidam plantarum neceſſarius eſſe videtur, quem ſingulari prorſus cura atque ſtudio fecit Cl. GILIBERT. Ille enim in hoc ſyſtemate genera et ſpecies ita digeſſit, vt ad inſtituenda ingenia commoda ſint atque adaptata. Species expoſitae ſunt quomodo in editione REICHARDI exſtant, et in tertio et quarto volumine ſunt comprehenſae, characteres autem naturales generum ſecundum volumen proponit. Cl. A. potuiſſet ſimul in primo volumine vniuerſam philoſophiam botanicam recenſere, ſed quamquam praeſtantiſſima illa ſit, tamen lectoribus omnibus et plantarum amicis non adeo neceſſaria eſſe videtur, excepta parte iſta terminos explicante technicos, hanc itaque Noſter hic repetendam eſſe ſuarum partium eſſe duxit, loco autem earum rerum, a ſe conſulto omiſſarum, maximam penes lectores promeruit gratiam ob flores Lugdunenſes, Delphinales et Lithuanicos, quorum notitia et prodeſt, et oblectat.

XIII.

Beſchryving eener ongemeen groote Electrizeer-Machine, geplaatſt in Teyler's muſeum te Haar-

Haarleem, en van de proefneemingen met dezelve in' t werk geſteld, door MARTINVS van MARVM, A. L. M. Philoſ. et Med. D. etc. Te Haarlem, by Ioh. Enschedé en Zoonen, en Ian van Walre 1785. 4. Et: Eerſte Verfolg der proefneemingen, gedaan met Teylers Electrizeer machine, door MART. V. MARVM te Harleem 1787. 4. et te Leipſic by Gleditſch.

Deſcription d'une trés grande Machine Electrique, placée dans le muſeum de Teyler à Haarlem, et des experiments faits par le moyen de cette machine, par MARTINVS *van* MARVM *), Docteur en Philoſ. et en Medecine, Directeur du cabinet d'hiſtoire naturelle de la ſociété Hollandoise des ſciences, des cabinets de phyſique et d'hiſtoire naturelle et bibliothecaire du muſeum de Teyler, Correſpondant de l'academie royale des ſciences de Paris, Membre de la ſocieté Hollandoise, de celle de Rotterdam, de Fliſſingue et d'Utrecht; et Premiere continuation des experiences faites par le moyen de la machine Electrique Teylerienne par. M. V. MARVM etc.

*) Germanica prodiit verſio Lipſiae apud Schwickertum, ſub titulo - *Beſchreibung einer vngemein groſſen Electriſier-Machine, und der damit in* Teylerſchen Muſeum *zu Harlem angeſtellten Verſuche. Aus dem Holländ. mit* 5 *Kupf.* 1786. 4.

Deſcri-

hoc eſt:

Deſcriptio permagnae machinae electricae Haarlemenſis in muſeo Teyleriano, vna cum experimentis ope eiusdem factis a MARTINO van MARVM, Philoſ. et Medic. D. etc. Harlemi 1785. 4. alphabet. 1. et pl. 2 ½. vna cum 6 tabul. aen. ſculpt. et Continuatio prima experimentorum ope machinae electricae Teylerianae factorum a M. *van* MARVM ib. eod. 1787. alph. 1. pl. 10. vna cum 10 tab. aen. ſculpt. et 2. ſculpt. in app.

Diligens non minus, quam elegans haec diſcriptio, quum lingua belgica plerisque viris doctis minus ſit cognita, ab ipſo auctore intelligentiſſimo, maioris vtilitatis atque commodi cauſſa, ſimul facta eſt in lingua Gallica, e regione quidem poſita. Experimenta haec electrica, vti ex praefatione huius operis ſplendidi apparet, ſunt omnium prima, quae a ſocietate Teyleriana, anno 1778 inſtituta, in perampio illo atque magnifico muſeo, ex beniuola b. TEYLERI voluntate ſumtuoſe exſtructo, diligenter facta atque deſcripta ſunt. Cuius quidem muſei directores curam apparatus librorum et inſtrumentorum, ad Phyſicam et Hiſtoriam naturalem pertinentium, impoſuerunt auctori noſtro, harum rerum quippe peritiſſimo atque ſtudioſiſſimo. Machinam vero electricam inſignis adeo magnitudinis atque pretii cur auctor ab expertiſſimo viro CUTHBERTSONO, Mechanico Amſtelodamenſi dexterrimo, conficiendam procurauerit, eius rei duplicem quidem reddit rationem: alteram; quia electricitatis hiſtoria nos doceat, vires electricas ipſamque huius ſcientiae cognitionem augeri continuo, prout

p. V.

p. VII.

p. XI.

ut ipſius apparatus electrici magnitudo creſcat atque ſtructura: alteram vero; quia haud facile quis physicorum vel ardentiſſimorum vnquam fuerit reperiundus, qui eiuſmodi machinam, vel ob pretii quo conſtat, magnitudinem, vel ob ſpatii, quod exigit, amplitudinem, ex propriis quidem ſumtibus ſuis comparare ſibi poſſit aut velit.

P. I. *Pars* I. continet *deſcriptionem machinae electricae*
p. 3. *Teylerianae et experimentorum, quae magnam huius machinae vim oſtendunt. Cap.* 1. *Deſcriptio machinae electricae.* Quae quum absque addita tabula ſculpta intelligi penitus vix queat, huius capitis non niſi notatu et intellectu digniſſima quaedam decerpamus. Conſtat vero haec machina ex duobus discis, ex vitro gallico, vtpote in hanc rem prae anglico maxime idoneo, vti experientia auctorem noſtrum atque artificem docuit, prope Pariſios fabrefactis, quorum quilibet diametrum habet 65 pollicum, menſurae anglicae, et ita in eadem axi affixus eſt, vt alter ab altero diſtet $7\frac{1}{2}$ pollices. Frictio horum diſcorum in gyrum agendorum efficitur ope octo puluinarium, taffetas cerato inſtructorum, longitudinis $15\frac{1}{2}$ pollicum, ita vt quilibet diſcus frictionem circuli latitudinis $15\frac{1}{2}$ pollicum pati debeat. Media diſcorum pars ſuperinducta eſt compoſitione quadam reſinoſa diſtantia $16\frac{1}{2}$ pollicum a centro diſcorum. Duo homines ſatis idonei atque fortes plerumque ſufficiunt ad machinam hanc per ſufficiens temporis ſpatium in gyrum agendam; interdum vero, ſiquidem expe-
p. 9. rimenta diutius durant, quatuor requiruntur. Conductor huius machinae, qui materiam electricam de parte diſci fricata recipit, ex quinque partibus com-
p. 15. poſitus eſt, quae accuratius hic deſcribuntur. Experiundo didicerunt obſeruatores, longe plus adhuc materiae electricae ope huius machinae excitari,
p. 19. quam quidem pro ipſius machinae magnitudine. Sus-

tentacula

tentacula axis, quae in ceteris omnibus machinis electricis, quantum quidem nobis cognitum eſt, lignea ſunt, hic conſtant ex duabus columnis vitreis amplitudinis $2\frac{1}{4}$, diſtantiae vero $1\frac{1}{2}$ pollicum, cum baſi ex aurichalco inſtructis, eo quidem conſilio, vt inde axis expers reddatur fluminis electrici. Quodlibet ſuſtentaculum vitreum inſuper inſtructum eſt globo, ex aurichalco confecto, diametri vnius pedis. Iam deſcribitur apparatus electricitatis negatiuae. p. 23.

Cap. 2. *Experimenta, quae magnam huius machinae vim oſtendunt.* Radii luminis electrici, ope huius machinae excitati, in obſcurato conclaui obſeruati, apparent eſſe craſſitiei calami ſcriptorii, et ramis atque radiis collateralibus ornati, id quod expreſſum eſt in ſculpta tab. III. nec a quoquam vſquam huc vsque obſeruatum. p. 29.

Criſtae plumatiles e globo diametri $4\frac{1}{2}$ pollicum huius machinae continuo, tanquam radiorum fasciculi egredientes, tantae ſunt magnitudinis atque amplitudinis, quantae huc vſque nunquam ſunt animaduerſae, ita vt omnino dignae ſint, quae hic in tab. IV. eleganter et ſecundum formam naturalem ſculptae exhibeantur. p. 37.

Solius primi conductoris huius machinae ope *puluis pyrius* in ſpatio dimidio temporis minutorum primorum accendi poteſt. Praeterea quoque aliae res inflammabiles, e. g. *linteum aduſtum, reſinae, fungus igniarius, oleum oliuarum*, flammam capiunt. p. 55.

Eadem ratione ope vnius radii electrici ex conductore primo aurum laminatum craſſitiei vnius atque dimidiae lineae, longitudinis vero viginti pollicum, ſtatim funditur. p. 59.

Experimenta, quae nunc deſcribuntur docent, ope frictionis horum diſcorum copiam materiae electricae excitari poſſe longe maiorem, quam quae in conductore poſſit aſſeruari. p. 69.

Experimenta quoque cum lagenis Lugdunenſibus inſtituta omnia alia huc vſque cognita longe ſuperant. p. 77.

Magna huius machinae vis

vis apparet etiam ex effectu conductoris in corpo
quae radii electrici ob magnam eorundem dista
p. 89. tiam attingere non possunt. Causſas tantarum v
rium machinae huius electricae, maiorum adh
quam pro magnitudine ipsius machinae, neque
solis pulvinaribus peculiariter instructis, neque
sola discorum axi materiae electricae experte redd
ta, quaerendas esse, sed potius ipsi adhuc minus co
p. 91. gnitas esse auctor ingenue fatetur. Iam de vi ele
ctrica *negatiua*, ope huius machinae excitanda cu
positiua quidem comparanda et vix exspectanda.

P. II. *Pars* II. continet *experimenta, in vicinia cond*
p. 97. *ctorum* huius *machinae facta*. *Cap.* 1. *De vi huius machinae electricae positiua et negatiua in arteriarum ictus*. Quum variorum auctorum experimenta circa vires electricas cum corpore humano communicatas earundemque vim in sanguinis circuitum adeo inter se discrepent, vt alii pulsum valde acceleratum alii contra ea eundem parum vel prorsus non acceleratum inde inuenerint; alii contendant, vim electricam negatiuam retardare pulsum, positiuam vero accelerare; plurimi denique scriptores cum Cl. CAVALLO asserant, vim electricam, negatiuam non minus quam positiuam, in vniuersum pulsum reddere sextam partem acceleratum; operae pretium existimauit auctor, hanc rem ope insignis virtutis huius machinae disquirere atque examinare. Cuius rei causſa auctor vna cum aliis quibusdam viris, a timore prorsus alienis, tum ante tum post machinam in gyrum actam; arteriarum ictus obseruauit
p. 105. atque eosdem, vna cum temporis spatio, in peculiari tabula adnotauit, et cum ipsa quoque societate Teyleriana, tunc praesente, rem ipsam communicauit, inque aliis subiectis vtriusque sexus repetiit et
p. 109 in alia tabula quadam rursus exhibuit. Ex quibus omnibus auctor iure quidem suo concludere posse

vide-

ideatur, quum neque positiua neque negatiua huius machinae vis electrica insignem quandam in accelerando pulsu mutationem produxerit, vim electricam omnino esse paruam et fere nullam in sanguinis circuitum et arteriarum pulsus, omnemque obseruatam ab aliis acceleratam mutationem solam esse repetendam a vario variorum subiectorum timore atque ma- p. 111.
gna anxietate. *Cap. 2. De mutationibus, quas radii* p. 113.
electrici in variis aeris speciebus producunt. Experimenta in hanc rem facta sunt 1) cum *aere dephlogi-* p. 117.
sticato, et docuerunt obseruatores, hunc aerem nil phlogistici ex materia electrica in se suscepisse, praeter fortem quendam odorem, materiae electricae proprium. 2) Cum *aere nitroso*: qui non, nisi pa- p. 119.
rum imminutionis per radium electricum passus est. Commixtus hicce aer nitrosus electrisatus cum aere atmosphaerico, ope Eudiometri Cl. FONTANA, colore rubro prorsus non, vti alias solet, inficiebatur; aer nitrosus non, vti alias deminuebatur, nec vllam aeris atmosphaerici producebat deminutionem, odoreque suo nitroso prorsus erat orbatus, et videbatur esse, id quod ex candela accensa apparebat, aer phlogisticatus. 3) cum *aere inflammabili ex* disso- p. 121.
luto ferro: vbi per radium electricum acidi quid praecipitabatur, et color coeruleus plantarum in rubeum transmutabatur; ipse vero radius electricus per huncce aerem transiens apparebat coloris esse longe magis rubescentis, et quaquauersum debile quoddam lumen coeruleſcens de se emittebat, ita, vt in hocce aere ad minimum quadruplo maior atque amplior esse videretur, quam in aere atmosphaerico. 4) cum *aere inflammabili spiritus vini com-* p. 123.
mixto cum oleo vitrioli: cuius electrisati aeris portio quaedam accensa multo minoris fuit inflammabilitatis, quam idem ille aer non electrisatus. 5) cum p. 125.
aere fixo: cuius electrisati non, nisi parua quanti-

p. 127. tas ab aqua abſorbebatur. 6) cum *äere ex acido vitri-olico*: cuius electriſati vix octaua pars ab aqua ab-ſorbebatur; candela accenſa in eo reſtinguebatur odorisque vitriolici parum remanſerat. 7) cum äre *ex acido marino*: qui omnium maxime reſiſtebat ra-dio electrico tranſmittendo, ipſiuſque quantitas vix minimum quidem imminuebatur. Aquae impo-tus hicce aer electriſatus eadem celeritate abſorbe-
p. 129. batur, quam idem ille non electriſatus. 8) Eadem erat ratio *äeris ex ſpatho de Derbyſhire*, excepta ta-la reſiſtentia. 9) cum *äere alcalino*: qui ab aqua ab-ſorberi non poterat, et äeris inflammabilis ex fer-commixti cum multo aere atmoſphaerico, inſtar ac-cendebatur cum exploſione 10) *cum äere atmoſpha-rico*: qui electriſatus colorem coeruleum vegeta-lem cum pauca rubedine inficiebat. Et ex omni-bus cum eo inſtitutis experimentis apparebat äere-atmoſphaericum ex electrica materia phlogiſton in-
p. 135. ſe recepiſſe. *Cap.* 3 *Experimenta circa effectus fu-minis, quae ſimul docent, radios electricos proſilire, i-certis quibusdam caſibus, non minus promte in acu-*
p. 147 *nata corpora, quam in globoſa. Cap.* 4 *Varia phae-nomena, quae radius huius machinae exhibet, dum ca-tas quasdam ſuperficies, aut certa quaedam corpo-tranſit.* Experimenta facta ſunt cum *creta, ſacha-ro, ſpatho calcareo cryſtalliſato, quarzo arenoſo cry-ſtalliſato;* quae omnia veſtigia luminoſa et phos-phoreſcentia oſtenderunt.

P. III *Pars* III. continet *experimenta cum multis*
p. 155. *conſtructis lagenis electricis huius machinae op-inſtructis.* (groſſe geladene Batterie) *Cap.* I. *Deſcriptio conſtructionis harum lagenarum electri-carum, earundem inſtructionis atque exploſionis huiuſque magnae virtutis atque potentiae.* Magna haec lagenarum electricarum conſtructio conſtat ex nouem ordinibus, quorum quilibet continet 15 la-genas; totaque adeo haec conſtructio ex 135 lage-
nis

is conſtat. Magni exploſionis effectus fuerunt: p. 163
) fuſio ſuperficiei marginis lagenarum vitrearum;
i permeatus inter duas laminas eburneas, onera-
s duobus ponderibus, quorum quodlibet erat vnius
libræ, ita vt haec duo pondera attollerentur in alti-
dinem quatuor vel quinque circiter pollicum, vtra-
ue vero lamina eburnea in multas diſrumperetur
rticulas. 3) percuſſio et pertereb ratio per quatuor
apos chartae ſcriptoriae, e. ſ. p. *Cap.* 2. *Experi-* p. 169
enta circa communicationem et deſtructionem virtutis
gneticae, ope exploſionis conſtructarum harum la-
marum electricarum. Ex experimentis magni FRAN-
KLINI aliorumque Phyſicorum nonnulli concluſe-
unt, materiae electricae magnam eſſe vim in mate-
iam magneticam, adeoque magnam eſſe debere vtri-
usque analogiam Experimenta vero obſeruato-
um in hanc rem quum a ſe inuicem valde differant,
operae pretium exiſtimauit Cl. auctor examinare,
ium forte certi quid hac in re, ope maximae virtu-
is electricae, definiri poſſit. Ex omnibus vero au- p. 181.
ctoris noſtri experimentis, lectu atque intellectu di-
ſſimis, ſatis ſuperque apparet, materiam electri-
im, ratione quidem communicationis atque deſtru-
ctionis virtutis magneticae, eandem habere vim atque
exercere, quam omnes aliae cauſae, quae chalybis vel p. 183.
magnetis certum quendam tremorem efficiant. *Cap.*
3. *Experimenta circa reuiuificationem calcium metalli-*
carum. Experimentis pro reuiuificatione calcium
metallicarum iam a viris Cel. BECCARIA et Comite
de MILLY inſtitutis contradixerunt BRISSONVS et
CADET. Denuo vero ope huius machinae maxima
cum cautione facta experimenta ab auctore noſtro
et Cl. PAETS van TROOSTWYK, hanc rem, reuiuifica-
tionem ſcilicet calcium metallicarum, *minii*, *ceruſ-*
ſae, *calcis ſtanni*, *zinci*, *antimonii*, et *croci martis*,
extra omnem ponunt dubitationem, ſimulque pro-
bant: magnam eſſe materiae electricae atque phlo-

giſticae analogiam, et *materiam electricam vel ipſa eſſe materiam phlogiſticam, vel ſaltem magnam huius principii, phlogiſti ſcilicet, copiam in ſe continere.* Cap. 4. *Experimenta circa calcinationem variorum florum metallicorum.* Filum ferreum, huius machinae op. fuſum et calcinatum fuit diametri $\frac{1}{40}$ pollicis, longitudinis vero ſex pollicum. Fila plumbi et ſtanni eiusdem diametri, longitudinis vero 51 pollicum. Filum argenti et aurichalci minoris craſſitiei. Vb. inprimis hoc auctori vti admiratu digniſſimum, i. explicatu ſemper fuit difficillimum phaenomenon quod nimirum, quando digitum vel aliud quoddam corpus in diſtantia vnius aut duorum pollicum ap. propinquauerit nonnullis filamentis calciformibus ex fuſione iſta ortis et in äere volitantibus, eadem attracta fuerint, attractione vero facta, ſtatim ſeſe perquam celeriter retraxerint atque ſimul in duas pluresue particulas ſeſe diuiſerint; eadem vero fila menta ſemel repulſa, poſtea a quouis corpore ve. lentiſſime ſeſe appropinquante, ſemper fuerint re. pulſa. Alia filamenta ſtatim ab initio, nec antea a. quoquam corpore attracta, recedunt ſeſeque retra. hunt. Id quod repetitis vicibus ſemper et eadem ratione ita euenit.

Cont. I. p. VIII. Diligentiſſimus in experiundo auctor nondum omnia tum per ipſum facta, tum ab aliis communicata experimenta electrica in hoc volumine comprehendere potuit; quapropter in praefatione huius continuationis primae omnes huius generis Phyſicos inuitat, vt iudicia ſua et experimenta electrica, in hunc vel illum finem ope Machinae Teylerianae inſtituenda, cum ipſo auctore, breui et ita communicare velint, vt in ſequenti volumine eadem vna cum concluſionibus inde factis et propoſitorum experimentorum auctoribus impreſſa legi atque cum viris harum rerum peritis atque doctis publice communicari

mobicari possint. Id quod permultum sane face-
ret, ad omnem omnino scientiam physicam, electri-
cam inprimis, non tam ornandam, quam potius ad-
iuuandam atque in dies magis magisque augendam.
Recte enim auctor omnis veri rectique studiosissi-
mus, praefationem suam ita finit: *Quid verum* . . . p. X.
uro, et rogo, et omnis in hoc sum.

Pars I. continet *Experimenta cum constructis in-* P. I.
structisque lagenis vitreis ducentorum viginti quinque p. 2.
pedum quadratorum facta. Cap. 1. *Descriptio lage-*
narum ita constructarum instructarumque, una cum
experimentis earundem magnam vim demonstrantibus.
Lagenarum constructarum instructarumque ordini-
bus nouem in superiori volumine descriptis auctor
iam adiunxit adhuc sex ordines, quorum quilibet
item quindecim lagenas comprehendit, ita vt
nunc omnis haec lagenarum constructio constet ex
quindecim ordinibus, et quilibet ordo ex totidem p. 4.
lagenis quae simul sumtae faciunt 225 lagenas. Qua-
rum instructio cum materia electrica neque plus
temporis neque plures discorum rotationes exigit,
sed in eadem proportione temporis atque rotatio-
num maiores et multitudini lagenarum auctae pro- p. 10.
portionatos edit explosionis effectus, ita, vt filum
ferreum diametri $\frac{1}{40}$ pollicum, longitudinis vero 10
pollicum, fundat e. s. p. *Cap.* 2. *Experimenta circa* p. 16.
metallorum fusionem. Variorum metallorum fila ope
explosionis aequalis fundenda erant diametri $\frac{1}{32}$ pol-
lic. et fundebatur filum plumbi, longitudinis 120
pollic. filum stanni, longitudinis eiusdem; filum fer-
ri, longitudinis 5 pollic. filum auri, longitudinis
$3\frac{1}{2}$ pollic. fila argenti, cupri et aurichalci, longitudi-
nis vix $\frac{1}{4}$ pollic. fundebantur. Ex quo simul appa- p. 20.
ret longe aliam esse fusibilitatem metallorum per
fluidum electricum, quam quae sit per ignem, se-
cundum quidem calculum Academicorum Diuio-

nenſium, vbi omnia metalla ratione fuſibilitatis ſuae in igne differunt, et aurum quidem minorem ignis gradum exigit, quam cuprum et ferrum: quum contra eo in fluido electrico plumbum et ſtannum eiusdem ſint fuſibilitatis, ferrum vero maioris fuſibilitatis ſit quam aurum, imo maioris adhuc quam cu-
p. 28. prum. Ratione itaque fuſionis metallorum praeſuppoſita analogia fluidi electrici cum igne nulla eſt.
p. 30. *Ex his experimentis deducuntur iam inſtructiones pro conficiendis fulminis conductoribus.* Vbi demonſtratur ſub quibusnam conditionibus plumbum in hunc vſum adhiberi poſſit, pro praeſeruandis a fulmine aedificiis; pro praeſeruandis nauibus vero conduc-
p. 42. tores cuprei commendantur. *Cap.* 3. *Obſeruationes in fundendis diuerſis filis metallicis factae.* Vbi obſeruatum fuit, filorum metallicorum fuſorum diametros atque longitudines nullam habere ad ſe in-
p. 58. uicem relationem atque proportionem. Fila metallica, eiuſdem quamuis vbiuis craſſitiei, non niſi particulatim et in diuerſis locis fundi, fluidumque electricum in hanc magis partem quam in aliam vim ſuam exſerere, auctori videtur explicatu intellectu-
p. 64. que eſſe prorſus impoſſibile. *Cap.* 4. *Experimenta circa calcinationem metallorum.* Quae quidem abſque tabulis ſculptis, inprimis quoad inſignem colorum varietatem, intelligi penitus non poſſunt. *Plumbum* omnium metallorum calcinatu fuit facillimum, et pro diuerſis calcinationis gradibus diuer-
p. 68. ſos exhibet colores. *Stanni* calcinatio ſingularia
p. 76. prorſus exhibet phaenomena; eiusque materia calcinata, vitro vel ſtanno excepta, cinerei, charta vero excepta, flaui coloris eſt. Cuius quidem differentiae cauſſam rationemque nullam reddere poteſt auc-
p. 82. tor. Ferri calcinatio ſemper coniuncta eſt cum
p. 84. fumo craſſo. *Cuprum* vti omnium metallorum difficillime fundi, ita etiam omnium difficillime calci-

nari

ri poteſt. In quibusdam exemplis color flauus, in aliis color viridis, in plerisque vere brunneus color praedominabatur. *Aurichalci* calcinati fumus magis nigreſcit quam cupri, et colorum diuerſitas a diuerſo calcinationis gradu pendet. *Argenti* calcinatio difficilior eſt, quam plumbi et ſtanni. *Auum* huius calcinationis ope in ſubſtantiam ſiue calcem purpuream vertitur. Calcinationem quoque inſtituit cum partibus plumbi et ſtanni aequalibus inter ſe commixtis, quae magnam colorum differentiam exhibuit, ſimul cum ſpecie quadam florum ſulphuris ex *ſolfaterra*. Calcinatio cum inaequalibus horum metallorum partibus inſtituta eadem fere phaenomena exhibuit. Iam hanc metallorum calcinationem auctor, relicta hypotheſi *Stahliana* de phlogiſto, tanquam minus vera, ita explicat: vt nimirum conſiſtat in ſola vnione metallorum cum principio äeris puri, a LAVOISIERO *principe oxygine* dicto, quod metalla in momento calcinationis ex atmoſphaera attrahant, vti experimenta LAVOISIERI hoc ſatis ſuperque doceant. Pro varia vero huius äeris puri reſorpti copia, variam quoque eſſe colorum differentiam, id quod, ratione ferri, BERTHOLETI experimenta probent. Quantitatem vero huius principii reſorpti pendere a diuerſis ignitionis electricae gradibus. Denique etiam ſimilitudinem et analogiam calcinationis electricae magnam eſſe cum calcinatione ferri ope fulminis facta, id quod a nemine huc vsque fuerit adnotatum atque obſeruatum, niſi a FAUJAS DE ST. FOND, qui eiuſmodi calcinantis fulminis exemplum cum auctore noſtro communicauit. *Cap. 5. Experimenta circa calcinationem metallorum in variis äeris ſpeciebus.* In äere *phlogiſticato* neque plumbum, neque ſtannum, neque ferrum, calcinari potuit, ſed plumbum in tenuem puluerem, ſtannum vero et ferrum non niſi

p. 88.
p. 90.
p. 92.
p. 96.
p. 102.
p. 106.
p. 108.
p. 118.
p. 122.
p. 124.

in paruos globulos fuerunt redacta. Haec experimenta itaque demonſtrant, metalla neque exploſionis electricae ope, neque per ignem, neque denique in foco ſpeculi cauſtici calcinari poſſe, niſi accedat principium illud äeris puri ſeſeque cum me-
p. 126. tallo vniat. In äere *dephlogiſticato* plumbum reducebatur in calcem prorſus flauam, quem calcinationis gradum auctor in äere atmoſphaerico nunquam, quauis data ope a, obtinere potuit. Stannum vero, ferrum, cuprum, argentum et aurum nequaquam ad maiorem calcinationis gradum in äere puro perduci potuerunt, quam quidem in äere atmoſphae-
p. 130. rico. Ex his itaque experimentis apparet, metalla in vniuerſum (excepto ſolo plumbo) poſtquam certum quendam ignitionis gradum acquiſiuerint, eam, qua indiget ad calcinationem principii äeris puri quantitatem eadem quidem facilitate in äere atmoſphaerico abſorbere quam quidem in äere puro. In
p. 132. äere *nitroſo* calcinatio ſtanni et plumbi eadem ratione quam in äere atmoſphaerico et in aere puro fa-
p. 134. cta eſt. *Cap. 6 Experimenta circa calcinationem metallorum in aqua.* Ferrum et plumbum ſub iisdem fere phaenomenis calcinationem in aqua ſubierunt. Haec vero calcinatio metallorum in aqua cum hypotheſi *Stahliana* nullo modo conciliari poteſt; quoniam aqua vel prorſus non, vel non niſi difficillime phlogiſticam illam metallorum partem in ſe recipe-
p. 148. re poteſt. Quum contra ea ſecundum nouum calcinationis ſyſtema omnium optime concipi atque explicari poſſit; ex quo nimirum metallorum calcinatio in ſola cum principii äeris puri vnione conſiſtit, id quod facillime fieri poteſt in aqua, quoniam principium äeris puri pars vna conſtitutiua aquae, et cum ipſius altera parte conſtitutiua, principio nimi-
p. 150. rum äeris inflammabilis, combinata eſt. *Cap. 7. Experi-*

Experimenta, periculoſos iſtos effectus concernunt, quibus conductores nimium tenues, aut qui ex catenis confecti ſunt, occaſionem praebere poſſunt. Ex his experimentis deductae inſtructiones ad conſtruendos fulminis conductores. 1) Aedificium quoddam, aut nauis quaedam, conductore munita, non ſatis tuta eſt ab effectibus fulminis, conductorem tangentis, niſi conductor eiusmodi craſſitiei ſit, quae fuſionem aut ignitionem a fulmine impedire poſſit. 2) Catena ex plurimis fibulis atque articulationibus compoſita non in omnibus caſibus a fulminis effectibus aeque tuta eſt, ac conductor continuus, vel ex pauciori-bus partibus bene colligatus atque compoſitus. 3) Nunquam tuto collocatur conductor in murarium vel tignarium quoddam opus, quippe quod eiusmodi conductor a fulmine forte tactus fiſſuris atque ſciſſuris locum praeberet atque occaſionem. *Experimenta, quae demonſtrant, conductores ex cupro ſemper aliis ex aurichalco vel ex ferro eſſe praeferendos.* Si quis conſiderauerit, cuprum metallorum omnium minime eſſe fuſibile ope exploſionis electricae, perti ex experimentis ſuperioribus apparet, neceſſario inde ſequitur, cuprum inprimis aptum eſſe ad conductores fulminis. - *Cap. 8. Experimenta, ex quibus apparet, terrae motus, aquarumque agitationes interdum effectus electricae cuiusdam exploſionis eſſe poſſe.* Fluidum electricum dum ope cuiusdam exploſionis electricae naturalis verſus regionem quandam terreſtrem abducitur, quae minus aptum conductorem praebet, eadem ratione, qua artificialis eiusmodi exploſio, ope virium in hoc caſu a latere agentium, regionem iſtam terrenam ſuperius exſiſtentem eleuare, commouere et vna cum omnibus ſuper iſtam ſtructis et reperiundis rebus euertere prorſus

p. 158.

p. 160.

p. 162.

p. 164.

p. 168.

p. 170.

p. 176.

atque

atque deſtruere poteſt. Naues in mari eo ipſo momento, quo terrae motus accidit, eiusmodi violentiam perſentiscunt, ac ſi contra ſaxa agerentur; quae violentia explicari nequit, niſi praeſuppoſita exploſione quadam electrica naturali, verſus aquam, in qua nauis eiusmodi verſatur directa.

P. II. p. 180. *Pars* II. continet *experimenta ope conductorum huius machinae facta. Cap.* 1. *Experimenta, quae compoſitionem acidi nitroſi concernunt, ex commixtione aëris puri ſeu dephlogiſticati cum aëre phlogiſticato or-*

p. 192. *tam, ſecundum inuentionem* Cl. CAVENDISH. Quae quidem re ipſa cum *Cauendishianorum* experimentorum ſumma conueniunt atque docent, radium electricum efficere combinationem aëris puri cum aëre phlogiſticato, et ex hac commixtione produci acidum nitroſum; in eo vero a ſe inuicem differunt, quod ad ſaturationem lixiuii, a *Cavendishio* adhibiti, multo maior aëris abſorpti quantitas requiratur, quam quidem ſecundum ipſius deſcriptionem. Cuius quidem rei differentia quum forte in eo quaerenda ſit, quod auctor noſter aërem purum ex praecipitato rubro, vel ex minio adhibuerit. *Cauendish* vero ex puluere nigro ope agitationis mercurii cum plumbo ortum; cuius aëris producendi modum cum auctore noſtro communicandum CAVENDISHIVS recuſauit ideo, quod huius rei rationem in ſcripto quodam

p. 196. publico redditurus ſit. *Cap.* 2. *Continuatio experimentorum, circa mutationes iſtas quas variae aëris ſpecies ſubeunt, dum radiis electricis per aliquod tempus*

p. 200. *exponuntur.* Aër *purus* ſ *dephlogiſticatus* ex praecipitato rubro obtentus, ope radii electrici diſſoluebatur ex parte, nec quicquam acidi prodebat vitrioli, nec aceti ſaturni cum multa aqua commixtionem reddebat turbidam. Neque vero vlla inſignis differentia huius aëris puri electriſati eiuſdemque non electriſati, ope quidem Eudiometri, detegi potuit

tuit atque obſeruari. Aër *phlogiſticatus*, addito li- p. 206.
xiuio ſuperiori, non diminutus ſed potius auctus
erat; relictus vero hicce aër electriſatus in tubo in
diem vsque ſequentem, in tantum iterum imminu-
tus reperiebatur, in quantum antea fuerat auctus.
Aëris *nitroſi* electriſati ſuper lixiuium iſtud tres fere p. 208.
partes abſorbebantur, nec vlla differentia inter reſi-
duum et aerem atmoſphaericum eſſe videbatur. *Aër* p. 210.
inflammabilis ex diſſolutione ferri in acido vitriolico
productus, ſuper infuſionem heliotropii electriſa-
tus ne minimam quidem coloris infuſionis mutatio-
nem efficiebat. Super acetum ſaturni cum multa
aqua commixtum electriſatus hicce aër, inde qui-
dem aliquantum auctus, acetum tamen ſaturni ne
minimum quidem turbauerat adeoque acidi nihil
in ſe ſuſceperat. *Aër inflammabilis ex ſpiritu vini* p. 212.
cum oleo vitrioli, eadem ratione examinatus eodem
modo ſeſe habebat, omnemque perdiderat ſuam in-
flammabilitatem. Commixtus cum aëre nitroſo nul-
lam inde paſſus eſt diminutionem. Aër *alcalinus* p. 214.
ex ſpiritu ſalis ammoniaci ope caloris productus, au-
ctus a radio electrico, ab aqua non abſorbebatur et
ex parte erat inflammabilis: ſpiritus ſalis ammonia-
ci radii electrici ope inſignem aëris quantitatem por-
rigebat qui examinatus itidem erat inflammabilis,
nec multum eius abſorbebatur. Vt itaque aër al-
calinus tanquam alcali volatile ſub forma aëris con-
ſiderari poſſit, quum radius electricus ex vtroque
pari modo aërem producere poſſit inflammabilem.
Cap. 3. *Experimenta, quae meteora electrica quaedam* p. 218.
concernunt. Haec meteora electrica ſunt: duae nu-
bes artificiales, quarum altera poſitiue altera nega-
tiue fuit electriſata, in conclaui circumuolitantes,
eleuantes ſeſe, repellentes atque attrahentes tandem-
que deſcendentes. Ex quibus auctor explicari poſ- p. 222.
ſe exiſtimat 1) inſtantaneam ſaepius ſeparationem
vel

vel eleuationem nubium, tempeſtate oborta 2) Cur ſaepius multum pluuiae ſimul cum tempeſtate oriatur; quia nimirum imminuto ob perditam electricitatem in coniunctione nubium volumine, particulae aquoſae propius miscentur indeque grauiores redduntur, quam quae diutius in aëre detineri poſſint. 3) Cauſſa grandinis ex his experimentis reddi
p. 224 poteſt hoc modo: electrica facta nubes multo leuior redditur, adeoque eleuatur in atmoſphaera ad eam vsque altitudinem et regionem frigidam, vt aqueae guttae gelu indurentur, et ſub grandinis forma descendant. Tonationis et fulgurationis imitatio ope aëris inflammabilis cum aëre atmoſphae-
p. 226. rico commixtionis et per ſcintillam electricam accenſionis, indeque orta exploſione et diſruptione nubium.

p. 233. Appendix in ſola lingua belgica, qui continet adumbrationem ſyſtematis *Lavoiſieriani* de combinatione principii aëris puri cum plurimis ſubſtantiis, et ſimul rationes, cur auctor noſter hoc ſyſtema adoptauerit, atque hypotheſi *Stahlianae* de emiſſione phlogiſtici principii praeferendum putauerit.

In fine denique huius voluminis reperitur *ſupplementum deſcriptionis Machinae Electricae* *) in vtraque quidem lingua.

XIV.

Enumeratio lichenum iconibus et deſcriptionibus illuſtrata a GEORG. FRANC. HOFFMANN, Faſc. I. Lepra Verrucaria Tubercularia Scutellaria, Erlangae ſumtibus Wolfgangi Waltheri

*) Tranſuerſionem teutonicam curat Schwickertus Lipſ.

thri 1784. Faſc. II. 1785. Faſc. III. 1786. in 4to maiori cum Tabb. aeri inciſis XXII. pagg. 102.

Diligentiſſimi naturae ſcrutatores et potiſſimum Botanophili noſtris temporibus lichenum naturam, indolem atque differentias paulo ſtudioſius inquiſiuere, et praeprimis Cl. WILLEMET, mediens Nanceianus, virtutes quamplurimarum lichenum ſpecierum magna cum cura atque diligentia non tantum optime expoſuit, ſed etiam Cl. HOFFMANN ob hoc argumentum propoſitum ab Academia Lugdunenſi artium et ſcientiarum, bene et eleganter pertractatum anno praeterito praemiis ſunt ornati *). Igitur nos non mediocrem apud lectores noſtros inituros eſſe gratiam ſperauimus ſi etiam enumerationem lichenum a Cl. HOFFMANNO collectam, accuratiori ſubiiceremus examini.

Ordo autem primus ſiſtit *lichenes puluerulentos* Faſc. I.
eorumque ſynonyma, inter quos 1. locum obtinet p. 1.
lichen antiquitatis, cuius characteres, differentiae, varia nomina, locus natalis, et ſcriptores qui de eo commentati ſunt indicantur, atque hinc et illinc animaduerſiones adiiciuntur. Cruſta eius tenuis, atra, maculas in lapidibus efformat quaſi calamo ſcriptorio factas, irregulares confluentes, in humido nigerrimas, in ſicco nigricantes vel ſubcinereas. 2. *Lichen* p. 2.
flauus, qui colorem intra chartam ſeruatus quam diutiſſime retinere ſolet. Cruſta tenuiſſima flaua aut ſulphurea, late obducit ligna, trabes, ſepimenta, vento et aeri humido expoſita. In rupibus cruſta craſſior coloris citrini. Variat colore ochroleuco, ſuluo, demum vireſcente. 3. *Lichen luteſcens*, qui p. 3.
colorem perdit, deterſa ſiquidem farina fit albidus. Cruſta inaequalis, verrucoſa: verrucis ſubrotundis, nunc

*) Vide Comm. Noſtr. Vol. XXVIII., Pars IV. p. 701.

nunc maioribus, nunc minoribus, farina lutescente vel pallide sulphurea adspersis; demum confluenti-
P. 4. bus in crustam vniformem, rimosam. 4. *Lichen variegatus*, cui hoc proprium est, vt numquam superficie gaudeat laeui, et semper impressionibus perquam numerosis exaratus deprehendatur. Eminus carneus apparet, propius vero si adspiciatur, ex albo et carneo colore variegatus deprehenditur. Occupat semper in asseribus locos depressiores, et in linea recta longe aliquoties protenditur. 5. *Lichen rubens*, sub se simul lepram odoratam, et lepram putredinis comprehendens. Crusta puluerulenta, late sparsa, nunc crassior, nunc tenuior; colore pur-
P. 5 pureo, cinnabarino, aurantiaco. Humectata in recenti odorem saepe spargit radicis Iridis; admodum annosior vero cum colore vt plurimum amittit odorem. 6. *Lichen roseus*, glebulis paruis rotundis aut irregularibus pulcherrimis notatus, figura et colore floris cobalti puluerulentis; moleculis eiusdem formae ac puluеris saepe e lichenibus efflorescentis. 7. *Lichen botryoides*, variat potissimum glebulis minoribus, colore viuidiore. Crusta puluerulenta, granulata, in glomerulos aggregata, lapides et terram obducit colore viridissimo, in flauum saepius ver-
p. 6. gente. In humido crusta subaequalis; in sicco in are-
P. 7. olas polygonas seu rimas fissa. 8. *Lichen lacteus*, crusta muscos inuestiens, tenuis, alba, friabilis, conditurae sacchari non absimilis. In cortice crassior, mollis, farinacea, alba, calci illitae aemula. Haec crusta tamen humectata saepius viresci et digitis contrita nauseosum spargit odorem. 9. *Lichen incanus*. Crusta puluerulenta, farinacea, cinereo-albicans, saepe flauescens, mollissima, villis efflorescens, multis glebulis constans 10. *Lichen farinosus*. Crusta tenuis, candida, puluerulenta: puluere concolore vbique adsperſa, rimosa inaequalis. Glebulis subrotundis

vel

vel ouatis aggregatis ſeſſilibus. Maiores glebulae apice frequenter dehiſcunt et puluerem lacteum tenuiſſimum eiaculant. Circa rimas praeſertim aliae ſunt locatae cruſtae maiores, aceruatim poſitae, et filo araneoſo inter ſe iunctae, colore miniato 11. *Lichen tuberculoſus*. Cruſta tenax, verrucoſa, ſubcinerea: verrucis verſus centrum maioribus, orbiculata; margine cincta tenui, glabro, depreſſo, alinot lineas lato, e cinereo albicante, cortici tenaciter adhaerente; tuberculis, vnde nimirum ipſi nomen, minimis, copioſis, quae verrucis inſident, atque aggregatis, colore ceruino. 12. *Lichen ferrugineus*. Cruſta tenuis, puluerulenta; ſicca ſubcinerea; humida, ferruginea, demum craſſior rimoſa; in areolas angulatas vel ſubrotundas fiſſas. Inter tubercula glebulis paruulis paruis ſeſſilibus apice dehiſcentibus puluereмque album ſeu flaueſcentem emittentibus gaudet. Prioris varietas eſſe videtur ob conuenientiam quam in plurimis habet, ſed recte adhuc ſubius eſt Noſter, propter quaſdam differentias.

Ordo ſecundus complectitur *lichenes leproſos tuberculatos*. Igitur ſub cenſum venit 13. *Lichen rugoſus*. Cruſta tenuis, ſubuiridis, vel cinereo-albicans, maculis obducta nigerrimis, tranſuerſalibus, nubecularum modum expanſis, ſimplicibus vel confluentibus, latitudinis variae; tactu aſperis. Iunior lichen maculas tranſuerſales, ſimplices format, lineiſque tranſuerſis ad ſe inuicem quam proxime coniunctis apparet compoſitus. 14. *Lichen ſcriptus*. Cruſta tenuis, tenuis, albicans, cinerea, ex ſpadiceo fulua, ſubuiridis. Ex hac cruſta prodeunt lineolae nigrae, variegatae ac flexae, vel ſimplices, tenuiores, vel ramoſae craſſiores; curuae, furcatae, anguloſae, laxe cohaerentes; Sinenſium litteris non diſſimiles, cum aliis minoribus aggregatis. Omnes lineolae ab initio tuberculoſae conuexae, ſubrugoſae; dein medio depreſſae, marginibus tumidis ac depreſſis. Mul-

tas continet varietates diſtincte ſatis a noſtro propo-
ſitas, attamen vidimus ſaepius tubercula quam ma-
xime variare in vno eodemque ſpecimine. vnde co-
ligimus, et quidem non iniuria, praeter neceſſitate-
p. 13. a quibusdam multiplicari varietates. 15. *Lichen He-
braicus*. Cruſta tenuis, inaequalis, ſubrimoſa, alb-
cans. Lineolae atrae, breues, craſſae, vel ſimpli-
ces vel diuaricatae, ad angulum fere rectum diſſec-
tes. 16. *Lichen pulicaris*. Cruſta tenuis, inaequali-
ſubcinerea, e cinereo albicans. Tubercula oblong-
vel ſubouata, nigerrima conferta, pulicis fere ma-
p. 14. gnitudine. 17. *Lichen geographicus*. Cruſta late ex-
panſa, tenuis, atra, puluerulenta, obſita areolis fl-
uis, in humido e luteo vireſcentibus confertis, i-
varias figuras, triangulares, quadratas, rhombea-
polygonias, diſſectis, lineis punctiſque craſſioribu-
aterrimis varie percurſis, mappam geographica-
referens. Variabilem hanc plantam eſſe Noſtr-
perſpexit, ac cum eo conſentiunt omnes, quibus ea-
videre contigit in ſcopulis arenoſis arcis Regenſtei-
in ſchiſto prope Goslar, et in Bructero, vbi omni-
p. 16. ſaxa latiſſimis cruſtis obducit. 18. *Lichen pertuſ-*
Cruſta tenuis albicans, recens cinereo vireſcens, ſub-
rugoſa. Verrucae copioſae, confertae, glabrae, i-
aequales, concolores; ſubſtantia tenaci coriacea; v-
ſimplices globoſae, poro vno alteroue, vel conflu-
entes, pluribus punctis quaſi acicula pertuſae. Ben-
diſtinxit Auct. arboreum et ſaxatilem, hoc tantum
modo adiicimus, illum amare prae reliquis fagos a-
que tilias, et inprimis copioſe legitur in tiliis co-
p. 17. meterii Clauſthalienſis. 19. *Lichen colliculoſus*. Cru-
ſta tenuis, inaequalis, recens cinereo-vireſcens; fo-
ca ex viridi nigricans, abſque epidermide cortic-
vix ſeparanda, tuberculis innumeris obſita. 20. *Li-*
p. 18. *chen viridulus*, cruſta tenerrima, farinoſa, cinere-
vireſcens, tuberculis hemiſphaericis, viridibus. 21.

Lich-

Lichen fagineus, Cruſta ſemuncialis diametro orbicularis, alba tenax, tuberculis in medio nullis vel parum eminentibus: plures complectitur ſpecies. 22. *Lichen betulinus*. Cruſta primum tenuis, ſubrugoſa, p. 21.
rugis eleuatis verſus centrum radiantibus, orbiculata: margine cincta bicolori, repando exteriori ex glauco coeruleſcente, vel etiam cinereo anguſtiſſimo, ſubtiliſſime fimbriato, interiori glabro, colore lumbeo, alia ſaepe zona coloris dilutioris cincto, ſubtus granulato fibroſa. Tuberculum ſolitarium, centrale, hemiſphaericum, album, magnitudine ſeminis cannabis. 23. *Lichen candidus*, cruſta calcarea, mediocriter craſſa, lactea, orbiculata, margine ſtriata, dein late expanſa, margine euaneſcente. Tubercula numeroſa candida, maiora hemiſphaerica, albo puluere efflorescentia, minora conferta, ſubrotunda. Credidit A. illum conuenire cum lichene candido, qui copioſe ad rupes prope Elbingerode deſtructis muſcis inſtratus eſt, verum accuratius re perpenſa vidimus Elbingerodenſem differre quam maxime, habet enim cruſtam albiſſimam ſubtilissimam, et tubercula glauca caeruleſcentia. 24. *Lichen* p. 22.
cinereus, cruſta cinerea aut ſordide alba, rimoſa; rimis angulatis minutiſſimis, late expanſa. Tubercula puncta minuta, nigra. Margo cruſtae puluerulentus, niger eſt. Propter nominis affinitatem non debet confundi cum lichene canino cinereo, quem nos vidimus, quippe qui eſt coriaceus, reflexus, lobatus, obtuſus, planus, ſubtus venoſus, villoſus, pelta marginali adſcendente. 25, *Lichen fuſco ater*, quoad cruſtam ad lichenem antiquitatis, quoad tubercula vero ad rupeſtrem pertinere videtur, aut certe inter vtrumque vti nobis videtur, hermaphroditum conſtituit. 26. *Lichen niger*. Cruſta ſatis craſ- p. 23.
ſa, granulata, latiſſime expanſa; ſicca nigra, humida, aterrima, puluinata, tremelloſa, pannum ferri-

ceum referens, margo cruſtae depreſſior diſco. T
bercula conuexa atra, magnitudine ſeminis ſinap
27. *Lichen rupicola.* Cruſta lactea, tenuis ex orbic
lis conflata irregularibus, confertis, nunc ſimpli
bus, nunc confluentibus, depreſſis, planis, in hum
do ex glauco vireſcentibus, marginatis: margi
albo, ſpiraliter contorto, interiori eminente, diſc
nigro excauato, in humido conuexo, ſaepe oblit
rato, tuberculis complanatis. Aliam addidit var
tatem, cruſta albida rimoſa: rimulis minutiſſim
punctis pertuſis. Tubercula irregularia margina
margine vndulato, albido, diſco ceruino. Suſpic
tur neque ſine veri ſpecie mutationem ipſi ob aet
p. 24. tem contingere. 28. *Lichen immerſus.* Cruſta te
nuis, albicans, cinerea, etiam virideſcens. Tube
cula atra minuta, aequali fere magnitudine; lapi
immerſa, primum plana, dein conuexa, eaque e
lapide elapſa foueolas profundas, ſubrotundas reli
quunt. Addidit his varietates Scopoli quinque. 2
p. 25. *Lichen rupeſtris.* Cruſta vix conſpicua, aut null
Tubercula admodum ſeſſilia, parua, glabra, conu
xa, ſparſa vtplurimum, interdum confluentia. 3
Lichen Oederi. Cruſta tartarea, craſſiuſcula, ficca
modum rimoſa. Tubercula copioſa, cruſta innat
atra, humida maxime conuexa, eleuata, et ſplen
dentia, ſicca planiuſcula, abſque ſplendore. Cru
ſtae color varius, ad rubrum aliquatenus tendens
p. 27. 31. *Lichen graniformis.* Cruſta veluti eſt calcarea
ex minutis glomerulis compoſita, qui plerumque
dum in modum fibrarum lignearum, quibus inſi
dent, ordinati ſunt, lineas formant. Inter hae
granula pollinem antherarum magnitudine aequan
tia, hinc et inde tubercula parum maiora et atr
prominent. 32. *Lichen haemiſphaericus.* Cruſta le
tea laeuigata, tenuis, ex qua hinc et inde fine ord
ne tuberculi globoſi quaſi erumpere et cruſtam a
late

tera eleuare videntur, vt tantummodo hemiſphae-
ae atrae politae viſui pateant. 33. *Lichen ſanguina-*
ius. Cruſta in cortice tenuis, farinoſa, cinereo vi-
eſcens, vel cinerea, linea marginali nigra, repanda,
ranſuerſali ſepta, lineolis non raro aliis minoribus
in areolas ſubdiuiſa. Tubercula ab initio verae ſunt
entellae, nigrae, margine concolore tumido cincta,
einde maiora conuexa, carne nigreſcente nucleum
rugineum continente, repleta; in humido hemi-
haerica, in ſicco depreſſa, margine exili, tenui
incta: demum ſubrotunda, tuberculoſa, margine
bſoleto. In ligno putreſcente vel terra, cruſta
raſſior, verrucoſa, rimoſa, obſcure viridis. Tuber-
ula media hemiſphaerica, copioſa. In rupibus
ruſta tenuis, albicans, vel cinerea, rugoſa, deci-
ua. Tubercula ſparſa, ſolitaria puluinata, diffra-
a intus obſcure ſanguinea, nigra; linea margina-
is nulla. Seorſim et differentias reliquarum varie-
atum exhibuit, quas breuitatis cauſa praeterimus.
34. *Lichen confluens*. Cruſta craſſa, diffracta alba, p. 29.
a ſuperficie albida, ſed cum aliquo nigrore. Tu-
ercula aterrima, cruſtae immerſa, in iuniore aeta-
e puncta repraeſentant, mox maiuſcula fiunt, len-
s magnitudinem excedentia, conuexa, irregularia,
ndem confluunt, et ſaepius latas maculas effici-
unt, ita vt cruſta plane abſcondatur. Madida ni-
ent. Diffracta aterrima ſunt. 35. *Lichen alboater*. p. 30.
Cruſta tenuis, inaequalis, rimoſa; ſicca albicans;
umida exglauco vireſcens. Tubercula copioſa, con-
exa, in ſicco nigricantia, nebuloſa, in humido ni-
erima. Attamen pro aetatis ratione varia eſſe de-
prehenduntur. 36. *Lichen coeruleo nigricans*. Cru-
a granulata, coeruleſcens. Tubercula numeroſa
conuexa, atra. In quibusdam conuenit cum atro
lbo lichene, ita tamen vt eius differentia ſatis di-
ſtincte appareat. 37. *Lichen atro albus*. Cruſta atra, p. 31.

ſaepius euaneſcens. Tubercula conuexa, ſaepius margine crenulato cincta, congeſta alba, nitida, in adultioribus ſordide albeſcentia. 38. *Lichen calcareus*. Cruſta ſatis craſſa, candida, late expanſa; ſicca fragilis, rimoſa, dura, ſubaſpera; tartaro ſimilis; humectata flexilis, decidua. Tubercula ſparſa, ſolitaria, conuexa, magnitudine varia. 39. *Lichen muſcorum*. Cruſta parum cohaerens, farinoſa, byſſo incanae Linnei omnino ſimilis, colore pariter variante cinereo, aut ex cinereo vireſcenti. Tubercula in ſiccioribus interdum planiuſcula, alias conuexa, nitentia, atra, copioſa, magna, aetate ſaepius turbinata. 40. *Lichen ſulphureus*. Cruſta craſſa, gibba; inferior ſubaequalis, laeuis; pallide ſulphurea, demum albida; ſicca rimoſa, teſſellata, decidua; diffracta albida. Tubercula ab initio parua, copioſa, plana, a cruſta vix diſtinguenda; dein obſcuriora, nebuloſa, leuiter rufeſcentia; demum conuexa, prorumpentia atra, irregularia. A lichene ventoſo differt tuberculis nigris, a lichene calcareo, cruſta ſulphurea. 41. *Lichen vernalis*. Cruſta recens granuloſa, viridi ſordide flaueſcens; foliolis per lentem conſtans minimis, craſſiuſculis difformibus, abſque ordine ſtratis ac congeſtis; ſicca tenuis, puluerulenta, e cinereo albicans. Tubercula ſparſa, ſeſſilia, ſubſtantia fungoſa; iuniora ſphaerica vel ſubgloboſa, carnea, medio foueola depreſſa, dein planiuſcula, ferruginea ſubmarginata; demum maiora, conuexa, haemiſphaerica, aetate plana, inaequalia, fuſca. 42. *Lichen icmadophila* Cruſta granuloſa ex glauco viridescens. Tubercula copioſa ſeſſilia, fungoſa; initio parua, ſubſtipitata, pallide carnea; demum maiora conuexa, medio depreſſa; tandem plana, turbinata, vndulata, cinereo glauca. 43. *Lichen aeruginoſus*. Cruſta ſimilis gypſo inſtrato, lata, obſcure granuloſa, putridis lignis inſperſa. Tubercula mul-

p. 32. p. 33. p. 34. p. 35.

ta; iuniora punctula prominentia, quae ſenſim hemiſphaerica, dein conuexa ac denique plana fiunt et diſciformia. Scopoli quatuor eius varietates commemorat.

Ordo tertius. Lichenes leproſi tuberculis fungoſis, ſtipitatis. 44. *Lichen ſabuletorum* cruſta cinereo virescente, tuberculis nigerrimis. Tubercula ſtipitibus breuiſſimis inſident, et niſi attente examinentur, ſeſſilia eſſe videntur. A DILLENIO cum Lichene ſanguinario confunditur, licheni autem ericetorum magis affinis eſt. p. 36. 45. *Lichen bacomyces.* Cruſta inaequalis; ſicca albida, vel ſubcinerea; humectata rarius virideſcens; late ſparſa, ex multis conſtans glebulis ſubrotundis, albicantibus vel leuiſſime carneis. Tubercula copioſa, ſtipitata: ſtipitibus albis, ſubrugoſis, craſſiuſculis; conuexa glabra, puluinata, ſaepe irregularia, obtuſa, rotunda; colore conſtanter incarnato, intus alba celluloſa repleta. Iuniora cruſtae immerſae minima albida; dein exſurgentia ſubrotunda, pallide carnea, vmbilicata, demum maiora ſtipitata rubra; fungillis ſimilia; humida carnoſa, mollia; ſicca duriuſcula, ſtipiti adpreſſa. p. 37. 46. *Lichen fungiformis.* Cruſta tenuis glauco virescens, glebuloſa; humore irrigata virideſcens. Tubercula hinc inde ſparſa, licheni ericetorum minora; vel ſimplicia, vel in plura capitula diuiſa; ſicca, plana, fuſca; humectata aquoſe rubella, ſtipitata: ſtipitibus albidis, compreſſis, apice dilatatis. Duae ſunt eius varietates. p. 38. 47. *Lichen fuſcus.* Cruſta craſſiuſcula ex minutiſſimis conſtans foliolis, imbricatis, per lentem ſinuatis; ſupra virideſcentibus, ſubtus albidis. Tubercula ſtipitata: ſtipite laeui craſſiuſculo; ex pluribus capitulis fuſcis ſubrotundis compoſita. p. 39. 48. *Lichen paraſiticus.* Cruſta albicans vel ſubcinerea, ex minutiſſimis foliolis albidis puluerulentis compoſita; per lentem

tenuiſſime lobatis laciniatiſque petiolatis, erectiuſculis, globulis tectis farinaceis, deciduis. Tubercula conferta minima, carnea, demum fuſca; ſicca duriuſcula nigra; ſtipitata; ſtipite tereti compreſſiuſculo, ſubnudo; hinc inde foliolis adſperſo; apice ſaepe in duos treſue ramulos diuiſo. Aetate cruſta fit craſſior, foliola maiora, humectata molliſſima, ſicca duriuſcula, fragilia.

p. 40. *Ordo quartus. Lichenes leproſi ſcutellati.* 49. *Lichen corallinus.* Cruſta craſſa alba, late ſparſa, ſuperficie tuberculoſa inaequali, diffracta apparet ex paruis fruticulis congeſtis albidis compoſita, figura corallii; faſtigiatis, apicibus rotundatis, medio puncto nigro excauatis. Scutellae minimae oculo nudo vix conſpicuae, in apicibus ramulorum ſeſſiles con-

p. 41. colores; paululumque excauatae. 50. *Lichen ſcruposus.* Cruſta craſſa rimoſo verrucoſa; ſicca dura, humida flexilior; albida vel ex cinereo glauca. Scutellae copioſae, cruſtae immerſae, diſco excauato plumbeo; ſcutellae dein maiores planae, irregulares, diſco nigricante. Varietates et cruſta et ſcutellis agno-

p. 42. ſcuntur. 51. *Lichen tartareus.* Cruſta tenax craſſa, verrucoſa, puluerulenta, ex albido vireſcens. Scutellae numeroſae ex viridi flaueſcentes; margine cinctae albo; maiores rotundiores planae, flaueſcentes; demum fuſcae conuexae, margine obliterato. 52. *Lichen cruentus.* Latis cruſtis obducit ſaxa. Cruſta nitens, rimoſa, ex glebulis magnis, granuloſis conflata, recens flaua eſt, tamen cum aliquo virore, mox virideſcit, glauca fit, et tandem in vetuſtioribus albicans eſt, cui in adultioribus inprimis immiſcentur puncta nigra ſaepius eleuata, quae cum tuber-

p. 43. culis non confundenda. Tubercula e cruſta eleuata, irregularia, glaberrima, et nitida, iuniora parua ſunt, conuexa, nec tam euidenter marginata, margine flaueſcente aut albicante, integro; vetuſtiora

fuſca

fuſca euadunt, etiam interdum in medio deprimuntur, ita vt ſcutellarum faciem fere aſſumant. Diſſecta intus alba ſunt, cortice rubro. Cruſta a lapidibus abſciſſa, albiſſimum fundum habet, qui a lichenis prioribus annis putrefacti reliquiis ortus eſſe videtur. In vetuſtiſſimo ſtatu, cruſta in griſeam etiam atroniridem, et tubercula in atra, ſplendentia mutantur, vt tunc plantam vix agnoſcas. *L. ventoſus* varietatem huius conſtituit, qui tamen adhuc accuratius deſcribendus. 53. *L. ochroleucus*. Cruſta tenuis inaequalis ex albido vireſcens, etiam ex viridi luteſcens. Scutellae numeroſae planae, orbiculatae abſque margine prominulo, colore ſanguineo. Varietas habet ſcutella nuda ſeſſilia flaua. 54. *L. marmoreus*. Cruſta tenuiſſima inſeparabilis, in rupibus vix conſpicua, in virgultis fere nulla; ſubcinerea vel obſcure carnea; demum fuſca. Scutellae paruae urceolatae; diſco excauato carneo vel coccineo; margine puluerulento tumido, pallido. 55. *L. aurantiacus*. Cruſta tenuis, in cortice cinereo-albicans, in rupibus ex cinereo nigricans, ſaepe vix conſpicua. Scutellae numeroſae paruae; coloris aurantiaci; margine in iunioribus concolore, in maioribus diſco vix pallidiore. In aliis margo vndulatus, vel criſpus a compreſſione ſcutellarum. 56. *L. coeruleſcens*. Cruſta albida, vel ex cinereo glauca, tenuis, ſcutellis ſaepe tota obſita, exinde coeruleſcens. Scutellae copioſae paruae; diſco coeruleſcente, margine pallidiore; demum nigricante, margine obſcuro. 57. *L. rimoſus*, cruſtaceus albicans, fruſtulis ſubrotundo-angulis, ſcutellis glaucis albo-marginatis. 58. *L. minutiſſimus*, quem Noſter in Botanicorum indicibus, qui ipſi ad manus fuere, non inuenit. Cruſta eius ex albo in flauum tendit colorem, glabra, hinc et inde rimoſa et tenuiſſima eſt. Semper fere in oblongum ſerpit. Scutellae ex ea

p. 44.

p. 45.

p. 46.

quaſi tantummodo eminent, vt earum altitudo vix pili aequet craſſitudinem, et tam paruae ſunt, vt vix nudo oculo diſcernantur. Medium cruſtae praeprimis obtinent, interdum approximatae, interdum remotae conſpiciuntur. Sunt planae, omnino ſeſſiles et reſpectu diſci, qui apicem ſubtiliſſimae aciculae refert: margo earum mediocriter craſſus cre-
Faſc. II. ditur. 59. *L. buſſinus.* Cruſta puluerulenta, macu-
p. 47. las format fuſcoatras vel nigricantes, tenuiſſimas. Scutellae copioſae minutae, flauae. 60. *Peziziodes.* Cruſta glauca vel etiam nigreſcens, tenuiſſima, fugax. Scutellae confertae iuniores luteae, planae; adultiores e luteo fuſcae, vel e fuſco rubrae; margine in humido crenato pallidiore, in ſicco vix conſpicuo; diſco leuiter excauato nitido. 61. L. *excauatus.* Cruſta tenuiſſima ex cinereo viridis, demum nigreſcens, fugax. Scutellae ſparſae immerſae, excauatae; margine albo prominente, diſco albido
p. 48. vel nigreſcente. 62. L. *clauſus.* Cruſta tenuiſſima vix conſpicua, ſubcinerea, etiam albicans. Scutellae paruae, immerſae; iuniores apice clauſae; demum apertae, margine albido tenui inſtructae, diſco excauato, e luteo fuſco vel albeſcente. 63. L. *fuluus.* Cruſta annoſa per ſenium cineraſcens Tubercula ab initio margine eleuatiore pallidiore cir-
p. 49. cumdata, qui demum obliteratur. 64. L. *carpineus.* Cruſta tenuiſſima albida, vel e cinereo albicans, maculas format ſubrotundus, oblongas, ſaepe irregulares, latitudinis variae; ſaepe lineis nigris, repandis terminatas. Scutellae ſi adſunt, minutiſſime ſparſae, ab initio tuberculoſae, albidae, demum maiores expanſae; diſco albido, margine concolore niueo cinctae. Cauendum ne cum ſequenti confundatur. 65. L. *anguloſus.* Cruſta tenuiſſima alba. Scutella admodum conferta, e mutua preſſione ſaepius angulata, polline tenuiſſimo candido vndique conſp erſa,

ſperſa, margine in iunioribus ſubinde crenulato, in adultioribus ſenſim euaneſcente, vt, diſco eleuato, in tubercula abeant. Adultioris color in cinereum tranſire ſolet. Margo niger ſi adeſt, ad lichenem ſanguinarium potius pertinere videtur. 66. *L. palli-* p. 50.
dus. Cruſta craſſa, irregularis, albicans, in humido ſubcinerea, vel ex cinereo vireſcens; granuloſo-puluerulenta. Scutellae copioſae confertae, ſaepe compreſſae; iuniores albiſſima granula referunt, ab initio poro tenui rubello in medio notatae; demum maiores expanſae, diſco pallide rubro vel etiam carneo, in adultioribus ſaturatius tincto, colore quaſi boli armeniacae, at nunquam ſubfuſco; margine craſſiori, candidiſſimo, puluerulento, crenulato. 67.
L. ſubfuſcus. Cruſta ſatis craſſa, late expanſa, ſaepe p. 51.
in orbiculum congeſta, inaequalis, verrucoſa albicans, ex verrucis irregularibus puluerulentis denſe coagmentatis compoſita. Scutellae copioſae, verſus centrum confertae maiores; ab initio verrucoſae, puncto tantum fuſco in medio notatae; demum expanſae maiores; diſco fuſco ſubtumido, per lentem carnoſo inaequali, margine albido crenato, vndulato, irregulari inſtructae. Sex eius numerantur varietates. 68. *L. ater.* Cruſta craſſa verrucoſa, ſubri- p. 53.
noſa, inaequalis albicans. Scutellae numeroſae ſeſſiles; verſus centrum maiores, adproximatae. Iuniores ab initio verrucoſae minutiſſimae, puncto nigro in medio notatae, in cruſtam quaſi immerſae; dein eleuatae, vrceolatae, excauatae; diſco nigro, margine craſſiori albido; demum expanſae, amplae, ſeſſiles, diſco atro; humectato tumido, floccoſo, panno atro ſericeo, non diſſimili, inaequali; margine tenuiori, albicante, crenato, vndulato, a compreſſione ſcutellarum ſaepe angulato irregulari. 69.
L. parellus. Cruſta albida rugoſa: verrucis irregu- p. 55.
laribus confluentibus; diſſracta albida, madefacta

et

et contrita inter digitos rufeſcens. Scutellae numeroſae, confertae, iuniores globuloſae, apice vmbilicatae; cruſta concolores; dein maiores leniter excauatae, planiuſculae, diſco albido, in humido rufeſcente, margine glabro, inſigni, tumido conuexo, albido. In adultioribus diſcus magis excauatus irregularis, rugoſus vel etiam verrucoſus, margine
p. 56. plicato vndulato ſaepe obliteratus. 70. *L. androgynus.* Cruſta ex cinereo albicans, madefacta rubro colore tincta; verrucoſa, verrucis ſubrotundis, ſubgloboſis, integerrimis; dein puluere albido ſeu flaueſcente efflorescentibus; ſenſim maioribus congeſtis, in cruſtam craſſam, puluerulentam, inaequalem. Scutellae amplae, planae, diſco plano, demum conuexo, carneo, cinnabarino, pallido, aetate, e fuſco nigricante; carnoſo, excidente; margine albicante, ſubcrenato, puluerulento; iuniores ſcutellae tuberculoſae vel hemiſphaericae, diſco concauo pallide carneo, margine tumente, candido. Odor huius lichenis in recenti vt crepis foetidae, ſapor amaricans. Alia occurrunt ſpecimina mere tuberculoſa, ex verrucis informibus aggregatis, aceruatis compoſita. 71. *L. Vpſalienſis.* Cruſta puluerulenta, granulata, cohaerens ex cinereo albicans; a ſubiectis muſcis quos inueſtit, apparet conſtare ſetis rectis, albis, emarcidis, proſtratis, inaequalibus, confuſis, ſimpliciſſimis, fragiliſſimis, ſaepe pluribus baſi coalitis. Scutellae numeroſae, albidae, verſus mediam cruſtam confertae, maiores, feſſiles; iuniores granulatae, cruſta concolores, apice excauatae; demum expanſae maiores, diſco albido punctato, margine obtuſo concolore, diſco in altioribus conuexo, margine obliterato.

Ordo

Ordo quintus. Lichenes cruſtacei imbricati. 72. p. 57. *L. candelarius.* Cruſta lutea, ſicca puluerulenta, byſſo candelari admodum ſimilis, foliolis minutis imbricatis, varie laciniatis, verſus medium aceruatis, farinaceis; in media praeſertim cruſta locatae ſunt ſcutellae ſeſſiles, pleniſſimae, margine cruſta concolore tenui puluerulento, diſco ex viridi luteſcente plano, demum conuexo inſtructae. Prima in aetate orbiculos paruos ex minimis efformat foliolis, lobulis in tres plerumque lacinias obtuſas diuiſis, ſaepe ex viridi luteis. Aetate colorem eleganter flauum in croceum, vltimo fuſcum mutat. Specimina alia occurrunt ſcutellis plerumque deſtituta. 73. *L.* p. 59. *flaueſcens.* Habitus praecedentis, ſed cruſta orbicularis, rugoſa, vireſcens; ſcutellae fuſco-flaueſcentes, ſeu teſtaceo luteae, conuexae. 74. *L. geliḍus.* Cruſta foliacea, orbicularis, tam arcte ſaxis adnata, vt ſeparari nequeat, albida, longitudinaliter rugoſa. Florum peltae diſcum occupant, rufo teſtaceae, conuexae, multum eleuatae, radiato-plicatae, abſque vllo margine. 75. *Muſcus lentigerus.* Cruſta p. 60. candida, colore lacteo, nitore porcellaneo, madefacta leuiſſime ex cinereo vireſcens, praeſertim laciniae exteriores; terrae glebis vel muſcis, quibus innaſcitur arctiſſime adnata; ſubſtantia calcarea vel gypſea, ſatis craſſa, ſicca in puluerem album friabili; diſfracta etiam albida, humectata flexilis, pulpoſa, diſciſſa niuea et denſiſſima celluloſa apparet. Magnitudine variat. Folia frequenter imbricata ſaepe centrifuga, lobata; lobis laciniatis crenatis; laciniis obtuſis, medio depreſſis, margine prominulo cinctis. Scutellae ſeſſiles numeroſae, iuniores concauae, margine cruſta concolore, diſco ex cinereo luteſcente vel etiam obſcuriore inſtructae; adultiores planae tenuiori margine, demum conuexae, nullo exornatae margine, colore tunc carneo, ſtramineo

mineo flaueſcente vel pallidiori, omniſque cruſtae ſuperficies quaſi lentibus conſita videtur. Cruſta huius lichenis ita turbinata ſaepius occurrit, vt nul-
p. 61. la foliola diſtingui poſſint. 76. *L. candidus*, Cruſta albiſſima, ſcabriuſcula, in perfectis ſpeciminibus ſemper lobata, lobis prioris in modum crenatis, deſtructis muſcis arcte inſertis. Tubercula irregularia quae inſignem magnitudinem non acquirunt, nigra reuera ſunt, ſed tenuiſſimo puluere ſemper obducta, glauco caeruleſcentem colorem adipiſcun-
p. 62. tur. 77. *L. frigidus*. Cruſta craſſa, incipiente farinoſa, deinde verrucoſa, et demum fere fruticuloſa; humida gelatinoſa inſtar euadit, ſicca fragiliſſima. Peltae fruticulis teneris leuiter inſidentes, croceae vel teſtaceae, albo marginatae, crenulatae. 78. *L. radioſus*. Cruſta plerumque orbicularis, ſaepius late expanſa, obſcure cinerea, vel cinereo fuſca, foliolis conſtans tenuiſſimis, calcareis, varie lobatis; lobulis incifis obtuſis; radiantibus, arctiſſime lapidi adnatis, in prima aetate ad ſe appreſſis craſſiuſculis, in adultiore ſaepe vix diſtinguendis. Scutellae numeroſae minimae in ſicco fuſcae, humectatae; fuſco rubrae, albido-marginatae, in centro cruſtae approximatae, rimis cruſtae a ſe inuicem remotae, tum vel ſolitariae, vel plures cohaerentes in vno areolo
p. 63. apparent. 79. *L. miniatus*. Cruſta eleganter miniata, ſaxis arctiſſime adnata, ſparſa, vel in orbiculos paruos congeſta: ab initio ex meris ſcutellis miniatis et minutiſſimis foliis vix diſtinguendis, vel congeſtis, vel hinc inde ſparſis conflata videtur; poſt haec apparent foliola magis diſtincta, linearia, multifida, apice obtuſa, inciſa, appreſſa, rarius imbricata, in orbiculum paruum locata, baſi ſua a centro remota vt in medio ſpatiolum nudum relinquant. Scutellae margine concolore, miniato cinctae, planae, demum conuexae. Color foliorum ſaepe ex

rubro

rubro in flauum vel aurantiacum tendit. 80. *L. murorum.* Cruſta calcaria luteo vel aureo colore, foliolis conſtans in orbem expanſis minimis, dein maioribus craſſiuſculis, in ſicca durioribus, in humida pulpoſis; linearibus, conuexis, lobatis, obtuſiſſimis: lobulis apice incraſſatis arctiſſime adnatis; ſupra aureis, ſaepe ex luteo vireſcentibus, ſubtus albidis, rugoſis. Scutellae minimae fuluae, margi- p. 64.
ne tenui integerrimo concolore, diſco humido, conuexo obſcuriori vel ſordido inſtructae. Cruſta aetate magis expanſa, centrifuga vel etiam ſemicircularis occurrit. Differt a lichene parietino Lin. quia cruſtaceus rupeſtris eſt. 81. *L. muralis.* Cruſta orbicularis, vel ouata, quandoque irregularis, foliolis conſtat numeroſiſſimis, inuicem appreſſis, etiam imbricatis, ſaxis ligniſue arctiſſime adnatis, ſic vt niſi ſtruſtulatim poſſint abradi; anguſtis, linearibus, laciniatis, apice dilatatis, lobatis: lobis crenatis, bifidis, trifidis, rotundatis; colore in humido eglauco vel flauo vireſcente, in ſicco magis cinereo vel albido, apice leniter ſubfuſco, ſubtus et intus etiam albido; ſubſtantia craſſiuſcula calcaria. Scutellae numero- p. 65.
ſae paruae, verſus centrum ſaepe ita aceruatae vt puluillos quaſi plano conuexos forment: frequenter ſpatiola nuda in media cruſta relinquunt, quae foliola iuniora minima explent; ab initio orbiculatae concauae, diſco foliolis concolore, margine pallidiore, poſtea a mutua preſſione anguloſae inaequales, planiores, margine criſpo granulato cinctae; diſco in humido conuexae margineque tum plane obliterato, tubercula mentientes, demum in ſicco iterum ſubſidente, planiores; colore in ſaxis rufeſcente vel ſubfuſco. Saepiuſcule ſcutellae in foliaceam quaſi ſubſtantiam confluunt Planta emortua in ochroleucum et fuſcum tendit colorem. Varietas quaedam ex meris foliolis minimis et ſcutellis

inter-

intermixtis reperitur. §2. *L. caeſius.* Cruſta albido-cinerea ab initio conſtat foliolis multifidis ſublinearibus, cinereo albidis, laciniatis: laciniis diuaricatis apice inciſis; dein roſulae fiunt orbiculares, maiores, vnciales, biunciales diametro, foliola latiora, apice praeſertim, ſubconuexa, laciniata: laciniis diuaricatis; terminalibus faſtigiatis, truncatis, bifidis, trifidis, inciſis, crenatis, primum gibbis, poſtea ſubito inflexis; colore cinereo-albicante; extremae laciniae in dilute caeruleum tendunt colorem, ſubtus albicant, verſus marginem leuiter virescunt, radiculis minimis nigris, obſitae et arctiſſime ſaxis adnatae. Centrum cruſtae vbique copioſis tectum tuberculis, ſubrotundis, vel ex ſuperficie et margine, vel ex apice foliorum erumpentibus, puluerulentis, caeruleis, colore fere vt caeruleum montanum. Scutellae tuberculis hinc inde immixtae
p. 66. ſunt, ab initio minimae, concauae, cruſta concolores; adultiores nigricantes margine tenui cinctae; in humido ſubfuſcae, ſaepe a mutua preſſione irregulares, margine granulatae. Hic lichen humectatus colorem non mutat, inter digitos contritus virideſcit. §3. *L. granoſus.* Orbiculatus, cinereus, continuus rugoſus, ſegmentis in ambitu imbricatis, oblongis, varie flexuoſis, diuiſis, ſinuatis, crenatiſque. Scutella in diſco plurima, conferta, ſaepiuſque granulis minimis, punctatis, ſcutellorum rudimentis, diſtincta, margine crenato ſiue granoſo, diſco fuſco nigricante, ab initio pellicula cinerea tecto,
p. 67. qua abſcedente omnino nigricant. §4. *L. pallescens.* Cruſta ab initio in orbiculos paruos ſenſim maiores expanſa, rugoſa; rugis ex centro verſus peripheriam ductis; vbique puluere. cinereo-viridi, vel cinereo albido conſperſa; margine conſtat foliolis tenuiſſimis, albido-cinereis, multifidis: laciniis laciniatis, tenuiſſime crenulato-ſinuatis; in humido

ſubceruinis molliuſculis, in ſicco appreſſis; ſubtus cinereo-albidis, verſus apicem et foliorum marginem ſubfuſcis, radiculis breuiſſimis, apice ſaepe fiſſis, baſi nigricantibus, obſitis. Cruſta denique plane in puluerem reſoluta, inaequalis et gibboſa fit, rariſſime hinc inde ſcutellae circa marginem locatae ſubfuſcae proueniunt. Alia ſpecimina quoque ſunt nec ita puluerulenta, ſcutellis numeroſis obſita. 85. *L. orbicularis.* Cruſta ab initio in orbiculos expanſa, cortici appreſſos, tamen facile ſeparabiles, foliolis conſtat imbricatis, multifidis, apice obtuſis, bifidis, trifidis, crenulatis, ſupra in humido ſaturate viridibus, in ſicco cinereo-glaucis; e margine et centro foliorum prominent tubercula, quae polline, in humido ex viridi flaueſcente, in ſicco albicante efflorescunt. p. 68.

Ordo ſextus. Lichenes imbricati foliatei 86. *L. diffuſus.* Foliola linearia tenuiter diuiſa, laciniis linearibus huc illuc flexis; approximata, vel in orbem expanſa, vel hinc inde ſparſa; ſupra in humida ſordide viridia, per ſiccitatem cinereo-glauca, adultiora nigricantia, ſubtus nigra crebris cirris corticibus arborum arcte adnata. Scutellae ſuperficiei foliorum vel laciniarum margini innaſcuntur paruae, diſco fuſco pulloque, in ſicca nigricante, margine in recenti foliolis concolore, in ſicca planta cinereo-albido, integerrimo, inſtructae, cui externe cilia tenuiſſima, nigra, denſe in exteriori ſeu concaua ſcutellarum parte locata adnaſcuntur. Aliae ſunt huius lichenis varietates. 87. *L. diffuſus.* Foliola in roſulas orbiculares expanſa, denſe approximata, imbricata, tenaciter vbique adnata, anguſta, ſubconnexa, multifida, laciniata; laciniis apice dilatatis inciſis; ſupra conſtanter ex cinereo glauca vel albida ſubtus, albida vel fuſca, cirris breuiſſimis nigricantibus obſita; verſus centrum puluerulenta materia, ſordi- p. 69. p. 70.

dide fuſca, ita obducta, vt aegre laciniae foliorum diſtingui poſſint. In media fronde foliola plane deficiunt, et macula tantum nuda apparet. Scutellae ſi adſint, in margine frondis et foliorum ſuperficie locatae, paruae, orbiculares, planae, in diſco ex glauco fuſcae vel ſubfuſcae, margine foliolis concolores integer-
p. 71. rimae. 88. *L. ſtellaris.* Foliola in orbem ſtelliformiter diſpoſita ſunt, imbricata, approximata, varie laciniata, laciniis anguſtis conuexiuſculis, diuiſis, apice plerumque trifidis; in ſicca cinereo-albidis, in humida planta, ex cinereo viridibus, vel caeſiis, ſuperne glabra, inferne albida, verſus marginem leuiſſime nigricantia, radiculis albidis apice nigris fibris obſita. Scutellae verſus interiorem foliorum partem, copioſae, ab initio paruae, in ſuperficie foliorum vbique erumpentes, ſubrotundae, in medio quaſi aciculа perforatae; poſtea vero augentur, et diſcus ex cinereo nigreſcens, margine foliolis concoloreen-
p. 73. ctus. Gaudet quoque varietatibus. 89 *L. ſtellariformis.* Foliola in orbem diſpoſita laciniata: laciniis apice dilatatis, lobatis, inciſis, crenatis, complanatis; ſuperne cinereo albida, inferne leuiſſime fuſca, radiculis copioſis, nigricantibus obſita. Scutellae, quae in media foliorum parte proueniunt maiores ſunt, minores circa extremitates diſtributae, diſco fuſco, margine integerrimo albido, inſtructae; illae fuſco-
p. 74. nigricantes, margine tenui albido cinctae. 90. *L. fuſcus.* Folia numeroſa denſe imbricata et implexa, anguſta, laciniata: laciniis conuexis apice deflexis; ſuperne glabra, fuſca, inferne obſolete albicantia, crebris radiculis nigris per margines et e medica inferiore parte demiſſis, in cruſta atra fibroſa e cinere putridis conflata radicatis, nec facile ab ea ſine ruptura liberandis. Scutellae planae in ſicca nigricantes, tenui margine albicante criſpo cinctae, humidae e nigro fuſcae, prominentes marginemque te-

gentes.

gentes. 91. *L. rigidus.* Foliolis conſtat ſiue ex vno omnia centro ſiue ex pluribus contiguis abeant, ceſpitoſis, arbuſculas aut cauliculos ramuloſos repraeſentantes, vix dimidium pollicem ſuperantibus, teretibus, nonnihil compreſſis, inordinate ramuloſis, ramis breuiſſimis, glabris, nitentibus, ſupra infraque terrimis, ſubſtantiae intrinſece niueae, procumbentibus, ſuper ſe inuicem imbricatis, exacte aut minus exacte centrifugis. Scutellae, dum adſunt, hemiſphaerico-concauae ſunt, ſeſſiles, pariter atrae et nitentes. 92. *L. Stygiis.* Foliola late ſparſa, denſe congeſta et imbricata, lineari-multifida dichotoma, apicem verſus laciniata, palmata, recurua; laciniis extremis bifidis, obtuſis, vel in breues radiculas attenuatis; ſupra glabra ex bruneo atra, ſubtus medium verſus atra, extremitatibus foliorum ex nigro fuſcis. Scutellae copioſae orbiculatae foliis concolores, ab initio concauae, margine obtuſo crenulato cinctae, demum ampliſſimae, diſco plano, margine inciſo crenulato vel lobato inſtructae, diſco concolore ſubtus pallidiore. 93. *L. pulverulentus.* Foliola imbricata approximata in orbem expanſa, ſublinearia multifida, bifida, trifida apice obtuſa, crenulata, margine primum depreſſa dein eleuata. Quoad aetatem variant. Scutellae in ſuperficie foliorum vt tubercula vel granula minima margine inuoluta propullulant, in medio copioſe congeſtae, cancrorum calculis ſimiles, foliolis primum concolores, diſco farina cinerea obducto, margine concolore, craſſo, obtuſo, aequali cinctae, poſtea farina ſecedente nigrae, margine tenuiori, crenato, criſpato, irregulari, angulato aut compreſſo inſtructae. Varietates quoque habet. 94. *L. angu-*

p. 75.

p. 76.

p. 78.

ſtatus. Foliola diffuſa, abſque ordine imbricata, anguſta, linearia, diuaricata, apice bifida vel crenata, obtuſa, cinereo fuſca, ſubtus nigris radiculis margine prominentibus denſe obſita; margine albida. Scu-

tellae nullae, ſed eorum loco in foliorum ſuperficie puncta nigricantia in medio perforata prominent. 95. *L. centrifugus.* Foliola in orbem diſpoſita, imbricata, orbiculum plerumque efformant tres quatuor vncias in diametro latum, laxe ſaxis adnatum; ex centro ad peripheriam ſenſim latiora ducta; interiora centrifuga, linearia, laciniata, laciniis anguſtioribus; exteriora latiora, multifida, laciniis ambitum inaequaliter crenatis obtuſis, margine paulum deflexis; ſuperne ſubrugoſa, colore ex viridi et ſulphureo cum cinereo mixta in ſicca magis virescente, etiam albido vel glauco; glabra quidem, ſed punctis nigricantibus in ſuperficie hinc inde conſperſa, quibus alia obſcure vel ex cinereo virentia ita copioſe immixta ſunt tubercula, vt tota interior lichenis pars, circa ſcutellas praeſertim ex innumeris villis ramoſis, puluerulentis conſtare videatur. Scutellae concauae numeroſae, denſe tamen verſus
p. 80. centrum congeſtae. Varietates ſuas habet. 96. *L. Fahlunenſis.* Folia late et varia forma magis tamen in rotundam expanſa, arcte imbricata et implexa, multifida, dichotoma, laciniata: laciniis crenulatis, criſpis, acutis in maioribus et extremis foliolis obtuſis, margine eleuata, colore ſuperius in humecto lichene ſordide viridi vel fuſco, in ſicco caſtaneo, demum nigro, nitido; ſubtus foliola extremitate ſua caſtanea, in medio nigra. Scutellae terminales, ab initio orbiculares concauae, margine tenui crenulato cinctae, maiores ſemunciam non raro latae, planae peltarum in modum, denique conuexae, inciſae margine irregulari et incerta figura, plicatae
p. 82. in diſco, cuius color ex caſtaneo niger. 97. *L. langinoſus.* Foliola in orbem expanſa, lobata multifida, obtuſa planiuſcula, ceruino, in ſicco glauco vel albido colore, nigredine tomenti tranſparente; laciniae vndique liberae et erectae, farina cinerea

adſper-

adſperſae. Foliola ſubtus denſa lanugine atra obducta, qua muſcis ſubſtratis et rupibus praeſertim adnaſci ſolent. Scutellae paruae rariores, diſco ruſeſcente, margine albido farinaceo cinctae. 98. *L.* p. 83. *ſaxatilis.* Iunior l. in orbem ſemiuncialem, aut uncialem expanſus, foliis breuibus laciniatis, adultior lichen ſenſim vel rotunde vel irregulariter expanditur, latitudine ſaepe palmari, foliolis cohaerentibus longioribus, laciniis vel imbricatis, vel hinc inde ſine ordine ſparſis. Tota foliorum ſuperficies rugis et lacunulis valde inaequalis et ſcabra fit, lineolis farinoſis etiam percurſa, praeſertim circa lacunulas. Scutellae paruae ſubrotundae, ab initio margine introflexo, dein maiores irregulares, tenui margine cinctae, magis planae, externe lacunoſae, interne ex viridi glauceſcentes, cum foliis concolores. Huic quoque ſunt ſuae varietates. 99. *L. oliuaceus.* p. 86. Foliola in orbem expanſa, imbricata, ſublobata, craſſiuſcula, lobulis obtuſis ſinuato-crenatis, margine vndique liberis, in medio rugoſis: rugis a centro ad peripheriam ductis, puluerulentis; in humido, ſupra e fuſco viridi flaueſcentibus ſeu oliuae conditae coloris, in ſicco obſcurioribus, e viridi pullis, vel in adultioribus ex fuſco nigricantibus, ſaepe nitentibus, ſubtus e fuſco albida, margine praeſertim, in medio carbonaria, radiculis breuiſſimis nigris, ſimplicibus obſita. Scutellae rariores hinc inde ſparſae, circinatae rotunditatis, concauae margine crenulatae concolore, diſco oliuaceo etiam ſaturatiori. Neque in hoc deſunt varietates. 100. *L. parietinus.* p. 89. Foliola roſacee expanſa, imbricata, criſpa, lobata, plicato-vndulata; exteriora latiora cortici adpreſſa, margine laciniata rotunde crenata; colore ſuperne ex luteo vireſcente, flauo, aureo, vel fuluo, ſenio confecta ſordide albido; in medio foliola denſe congeſta, criſpa, erectiuſcula, vel rugoſa, rugis radia-

tis eleuatis; inferne albida, margine luteo colore tincta, rugoſa, breuiſſimis radiculis fungoſis, albidis, craſſis, apice truncatis latioribus, fuſcis, cortici arcte adnata. Scutellae copioſae ſeſſiles, vel breuiter pedunculatae, in centro maiores aceruatae, demum irregulares; rotundae, orbiculatae, in humido planiuſculae, in ſicco leniter concauae, margine foliis concolore tenui cinctae, aut pallidiore, diſco inſtructae, eiuſdem cum foliis coloris vel ſaturatioris fului. Etiam hic ſuas habet varietates. 101.
p. 91. *L. craſſus.* Folia vel rotunde vel irregulariter expanſa, imbricata breuiſſima, rotunde lobata, obtuſe crenulata, per marginem craſſiora et ſaepius incana; ſubſtantia robuſta alba, ad ſemilineam craſſa per humiditatem molliora, ſuperne ex glauco vel luteo vireſcentia, ſubtus nigricantia vel violata albida, fungoſa ſua natura terrae vel lapidibus arctiſſime adnata. Scutellae copioſae in centro ceſpitis, ab initio orbiculatae, margine tumido albido, obtuſo, cinctae. Singulae ſcutellae, exemtae foliolo
p. 92. inſident. 102. *L. acetabulum.* Foliola vel in ouatam vel inaequalem ceſpitem expanſa, palmari circiter ambitu, imbricata, plicato-lobata; lobis obtuſis crenatis, liberis, erectiuſculis, exteriora latiora, interiora minora, congeſta, glabra, tranſuerſim rugoſa; colore in recenti deſuper e luteo vel cinereo viridi, ſaepius humectata oliuaceo, in ſicca obſcure plumbeo, vel glauco viridi, margine adſcendente badio. Subſtantia pallide carnea vel albida, modice robuſta. Scutellae ab initio minimae, perforatae quaſi, vel profundiſſime excauatae, margine craſſo truncato, duplici, concolore cinctae, maiores ſubpedunculatae ventricoſae excauatae, acetabuli inſtar, externe rugoſae, colore foliorum vel pallidiore, margine exteriori membranaceo rugoſo, praeputii inſtar
p. 94. exſtante, interiori criſpo tenuiori. 103. *L. caperatus.*

Folia

Folia in orbem expansa ab vnciali ad pedalem vsque latitudinem, in centro in modum intestinorum collecta et plicata, ambitu lobata, plicato vndulata, saepius imbricata, lobis sinuato-laciniatis subrotundis, extremis latioribus, sinuato crenatis, minoribus deflexis, superne glabris, quidem, sed rugis oblongis et obliquis puluerulentis vel granulosis inaequalibus, praesertim per mediam crustam, vbi crassiores et magis verrucosae esse solent. Scutellae per mediam frondem dispersae, ab initio orbiculares concolores, dein satis amplae concauae, extus conuexae puluerulentae, foliorum colore, intus purpurascentes, vel e carneo rufescentes, margine tunc tenui vndulato, saepe verrucoso et puluerulento cinctae, eleuatae veluti pedunculatae. 104. *L. tiliaceus.* Foliola frondis eleganter rotunde et late expansa, imbricata, lobata: lobis laciniatis sinuato crenatis, extremis latioribus, rotundis, interius angustioribus, bifidis, trifidisque; in medio cespite foliola rugosa, in superficie varie depressa et plicata colore cinereo albido vel albido glauco, furfure vel puluere concolore vbique conspersa, centrum praesertim furfure cinereo demum sordide fusco paene totum obtectum. Extimae foliorum laciniae glabrae sunt, paulo vero interius saepiuscule furfure illo glomerato obductae. Superficies foliorum saepe punctulis minutissimis nigris hinc inde excauata apparet. Scutellae in plantis puluerulentis, rariores sunt, subrotundae, leniter excauatae, viresentes irrigatae, subfuscae in siccitate, margine tenui foliis concolore circumfusae. Cum aliis non debet confundi. p. 96. 105. *L. glaucus.* Foliola frondis late expansa, vel ex communi origine, vel ex pluribus foliolis conflata proueniunt; vbique adpressa, et cortici nequiter adnata, arcte inter se complicata, margine lobata adscendentia, varieque laciniata, recuruata, plicata, replicata, in me- p. 97.

dia fronde praecipue criſpa, tumidoque puluerulento margine circumdata; ſuperne glabra, laeui cum ſplendore quaſi gummeo; colore ex glauco caneſcente, vel albido; per marginem folia frequenter colore fuſco vel oliuaceo-ymbrino tincta ſunt; in aliis ex vireſcenti cinereo, per ſiccitatem albido. Scutellas nondum Auctor Cel. ſe obſeruaſſe profitetur, quas alii concauas, extus cinereas intus fuſcas vel rubras interdum ſubſtipitatas eſſe perhibuere. Attamen non debet confundi cum Lichene perlato. Aliquas quoque huius lichenis collegit
p. 100. Noſter varietates. 106. *L. Iaponicus.* Folia imbricata, oblonga, inciſo-lobata, farinacea, margine tenuiſſime criſpa, ſubtus venoſo-villoſa. Affinis licheni glauco, ſed ſubtus non glaber, verum tomentoſus et radiculis ramoſis. 107. *L. ſquamoſus*, cuius deſcriptionem DILLENIVS ſuppeditauit, qui tamen eum tantummodo ſiccum vidit. Prorſus ſingulari diligentia N. in concinnanda hiſtoria lichenum verſatus eſt, et optimos quoſque ſcriptores, Hallerum, Scopoli, Linneum, Schreberum, Pollichium, Oederum, Micheliuum, Leers, Neckium alioſque ſequutus eſt, et in eo multus fuit, vt omnia faceret exacte, quae huic libro amicos conciliare poſſent quamplurimos.

XV.

Opuſcula medica. Scripſit et collegit ERN. GODOFR. BALDINGER — Gottingae, apud Io. Chriſt. Dieterich. 1787. 8. pagg. 280 abſque praefatione

Sunt, ſi adiunctam in fine orationem in laudes HALLERI excipias, programmata Gottingenſia, eo diſpoſita ordine, quo antea in publicum prodierant.

I. D

1. *De iis quae hoc ſaeculo inuenta in arte medica*, ad p. 1.
auſpicia muneris academici 1773. Concinne vti ſolet, comparat Ill. Auctor inuenta recentiorum cum doctrina veterum, cuius nimium hodie neglectum iure ſuo queritur, hiſque multa vindicat, quae recentior aetas ſibi arrogare viſa eſt. Nec tamen vere noua inuenta recentiorum reticet: dyſenteriae meliorem medendi rationem, clyſterum vſum copioſiorem, variolarum curam, etiam inſitionem, aliorum morborum exanthematicorum, quae cum febre ſunt, ſtudium exactius, corticis peruuiani liberaliorem vſum, inuenta Pringliana in antiſepticis, vermium accuratiorem diſquiſitionem, iatromathematicorum ſomnia deuicta, potiſſimum declarata et clariori luci expoſita vi vitali, emendatamque inde GAVRIO pathologiam, TISSOTI merita in declarandis apoplexia, variolis, hydrope, recentiorum anatomicorum merita, ſyſtemata morborum, deſcriptiones epidemiarum ſingulariumque morborum; paucis dein incrementa hiſtoriae naturalis, rei medicamentariae etc. Quae omnia ſpeciminis tantum loco eſſe voluit conſcribendae, quam pollicetur, hiſtoriae medicinae ſaeculi decimi octaui, quam auide neminem non exſpectare plane confidimus, quum vel his vltimis luſtris quantum acceſſerit, quae mutationes factae ſint, neminem fugiat.

2. *De optima medicamentorum mixtione*, 1775. p. 32.
Cauſſas peruerſae compoſitionis medicamentorum has allegat Ill. Auctor: ridiculam maiorum ac praeceptorum veneration em; nimium elegantiae in formulis concinnandis ſtudium; hypotheſes falſas; male in ſcholis a tironibus intellectam doctrinam de formulis ſcribendis. Indicatis iam exempli loco quibuſdam formulis, quamquam ſatis communibus, ineptis tamen, alias complures indicat et ab aliis et a ſe ipſo vſurpari ſolitas, quas tamen nunc adducere a

breuitate noſtra alienum eſt. Vnum hoc monemus, laudatae diſſertationis de medicamentorum contrariorum compoſitione (Lipſ. 1758). auctorem non fuiſſe b. LVDWIGIVM, ſed Cl. BÜRKNERVM, quod ſaepe ex illius ore nos audiiſſe meminimus, et ipſi hi commentarii teſtantur *).

p. 63. 3. *Veſtigia irritabilitatis Hallerianae, in posterum monimentis, exemplo calidi innati*, 1775. Praemiſſo indice ſcriptorum, qui vel ex inſtituto de calido innato integros tractatus ſcripſere, vel idem argumentum cum aliis coniunctim pertractauere, elegantem comparationem dogmatum veterum cum doctrina HALLERI de irritabilitate inſtituit. Ill. Auctor, et magni ſane pretii partem hiſtoriae medicinae, qualem per omnes partes abſolutam diu deſideraſſe et hucdum deſideramus, exhibens. Sicut autem HARVEVS omnium conſenſu inuentor doctrinae de circuitu ſanguinis, ſic HALLERVS irritabilitatis habendus eſt. Exhibet igitur programma.

p. 95. 4. *Vindiciae irritabilitatis Hallerianae*, eodem anno. Praemiſſis additamentis nonnullis ad prius opuſculum, demonſtrat, HALLERO demum deberi determinationem irritabilitatis in fibra muſculari ſola poſitae, abſque acceſſione neruorum, quam quidem vim contra obiectiones quaſdam defendit, muſculiſque ſolis competere euincit.

p. 114. 5. *Malignitas in morbis, ex mente Hippocratis, per recentiorum irritabilitatem et ſenſibilitatem illuſtrata*, rurſus eodem anno. Febris malignae gradus ac ſymptomata ab Hippocrate enarrata. Eiuſdem a febre putrida diuerſitas. Ne ipſam quidem hydrophobiam forſan Hippocratem latuiſſe. Cauſſam malignitatis febrium hucdum latere, nec forſan vnquam detectum iri: vero ſimile autem videri, eam, quum

*) Vol. XX. p. 184.

quum proſtratione virium vitalium inprimis ſe prodat, in irritabilitate ac ſenſibilitate ſuppreſſis ponendam eſſe.

6. *Veſtigia irritabilitatis in veterum monimentis, ſuper omiſſa*, 1778. De temperamentis inprimis, deque diuerſo irritabilitatis gradu diuerſis partibus proprio. p. 138.

7. *Succincta narratio hiſtorica, de magnetis viribus ad morbos ſanandos*, 1778. Hiſtoria tantum, vti vel titulus docet, a primis inde, quibus magnes notus fuit, ad noſtra vſque tempora, paucis ſubiunctis indiciis. p. 149.

8. *De abuſu ſanguinis miſſionis in variis morbis*, 1778. Noxae eius in plethora ſpuria, in haemorrhagiis a ſpaſmo excitatis, in morbis a ſaburra primarum viarum, bilioſis, verminoſis cet. vt et nimiae in ipſa vera pleuritide. p. 157.

9. *Gonorrhoeae ab amore meretricio virus venereum defenſum*, 1778. Sententiam, hunc morbum non deberi contagio venereo, acriori calamo perſtringit Ill. Auctor, vti idem poſtea inprimis contra Cl. RODE factum eſſe notiſſimum eſt. Iuſtam ſibi eſſe ſuſpicionem, in morbis arthriticis miaſma luis non prorſus extinctum cauſſam eſſe: ſe ſola potione Swieteniana omnis generis morbos perſanaſſe cet. p. 165.

10. *De oculorum morbis, ſine ophthalmicis ſanandis*, 1778. Vitia nerui optici et retinae ab apoplexia, paralyſi, diffracto cranio cet. miaſmata retropulſa a plica abſciſſa, ſcabie, lue venerea; metaſtaſis a variolis et morbillis, a dyſuria ſenili, ſcrophulis; venena, ſaburra primarum viarum, vermes; hypochondriaſis et hyſteria; haemorrhoides et menſium vitia; epilepſia, hemicrania, rheumatiſmus; debilitas viſus et amauroſis a partu. p. 177.

11. *Epi-*

p. 187. 11. *Epitome neurologiae phyſiologico-pathologicae*, 1778. De cognitione cerebri et neruorum, qua veteres gauiſi ſint, cuique in eſſentialibus parum acceſſerit temporibus recentioribus. Functiones harum partium aeque cognitas fuiſſe veteribus, ac nobis. Id tantum noſtro aeuo deberi, vt affectus deuteropathicos a morbis infimi ventris oriundos curatius diſtinxerit. De vanitate nimiae ſubdiuiſionis morborum cet.

p. 200. 12. *Alexiteria et alexipharmaca contra diabolum*, 1778, ad diſp. Cl. PUNDT de aſſa foetida. Primo quaedam in laudes huius remedii; dein auctorum quorumdam ſuper remediis aduerſus incantationes mentio; tum vberior recenſio horum remediorum, nullo quidem, vt nobis videtur, ſeruato ordine, vbi ſimul verae eorum vires explicantur et ad ſaniora principia reducuntur, quod tamen non aeque in omnibus fieri potuiſſe, docent taxus, adianthum aureum, bufo. Vtilitas remediorum, interno alias vſui dicatorum, exterius corpori applicatorum, a recentioribus commendata.

p. 214. 13. *Animaduerſionum in ſyſtemata noſologiae ſpecimen I.* 1778. Commentatio ſimplicitatis Hippocraticae in ordinandis morborum generibus. Mutationes poſt eum ſenſim factae. Laudes bb. HEBENSTREITII et MANGOLDI ante diuulgatum opus celebratiſſimum Cl. BOISSIER DE SAUVAGES. Labores recentiorum poſt hunc. Tabula ſynoptica ad comparanda ſyſtemata Cll. DE SAUVAGES, LINNEI, VOGELII, SAGAR et CULLEN. Subiunguntur annotationes quaedam ad haec ſyſtemata.

p. 230. 14. *Animaduerſionum in ſyſtemata noſologiae ſpecimen II.* eodem anno. Continuatio incepti huius laboris, cum tabula, quae claſſes morborum ſiſtit, vt vno intuitu conſpici poſſit, quo quiſque auctorum ordine eas locauerit.

15. *Ani-*

15. *Animaduerſionum in ſyſtemata noſologiae ſpe-* p. 237.
cimen III. de pyretologia generatim, eodem anno. Eractiſſime deſcripſit HIPPOCRATES febres, earumque differentias docuit: GALENO praeprimis debetur determinatio ſynochi ſimplicis et putridae: ſubtiliter nimis diſputarunt Arabes et ii, quibus philoſophia ſcholaſtica arriſit: SYLVIUS DE LE BOE ab acido eas deriuauit, quas Graeci pro inflammatoriis habuerant: BALLONIUS febres venoſas et gaſtricas, BAGLIVUS meſentericas et gaſtricas ſtabiliuit, ad cuius aſſeclas refertur TORTI: SYDENHAMVS pleriſque indolem inflammatoriam adſcripſit: MORTONVS, licet hypotheſibus indulſerit, tamen ſigna diuerſarum febrium bene recenſuit: poſt labores aliorum Anglorum, ex quibus laudantur HUXHAM PRINGLE et GRANT. Germani febrium doctrinam emendarunt, ex quibus praeter opus Cl. CHENOT de peſti adducuntur Cll. TROMM, SELLE et RAVERT: putridarum defenſorem inprimis ſe obtulit SARCONE cet.

16. *Oratio in laudes meritorum* ALBERTI DE p. 257.
HALLER, recitata 1778, quum Ill. Auctor faſces academiae poneret. Succincte enarrat immortalis viri ſtudia, acceſſiones quas ipſi debet vniuerſa ſcientia medica, eruditionis vniuerſae in eodem cumulum, pietatem, animi candorem; tranſit deinde ad recenſenda eiuſdem merita in academiam Gottingenſem ſigillatim, ac denique paucis de diuturno morbo, qui ipſi tandem fatalis exſtitit, exponit.

XVI.

Atti dell' Accademia delle Scienze di Siena Tomo VI. In Siena l'anno MDCCLXXXI. Nella ſtamperia di Vincenzo Pazzini Carli e Figli

Figli con approvazione 4 maj. pagg. 359. tabb. aen. 11. e Lipſia appreſſo Gleditſch.

i. e.

Acta Academiae Scientiarum Senenſis. Tomus Sextus

Phyſicorum cura et ſtudium, quo non tantummodo rerum naturalium ſuperficiem contemplari; ſed etiam interiora naturae perſcrutari atque cauſas inueſtigare ſolent, etiam circa illa phaenomena verſatur, quae exceptionem a regula legibuſque facere; et ab ordine alias a natura ſeruato recedere videntur. Eiuſmodi phaenomeni diſquiſitionem nobis ſiſtit.

1. *Diſſertatio* inquirens in quaeſtionem: *num pluuia quae noſtris temporibus in Europa decidit de caelo, ex rationibus phyſicis magis aut minus copioſa dici queat ea, quae ſeculis remotioribus decidit*, auctore
p. 2. Cl. Abbate VINCENTIO CHIMINELLI. Tria potiſſimum laudat ſyſtemata, ex quibus hoc phaenomenon explicari poſſit ac debeat, primum deducit cauſam ex quocunque inſolito effectu meteorologico, recurrente poſt aliquot tempus ac dependente a virtute quadam attrahendi Lunae propria. Alterum legi cuidam naturae ſic dictae alternatiuae ſuperſtructum eſt, qua idem effectus poſt decurſum quorundam annorum prodit denuo. Tertium aliquam aberrationem a regula, ordinem naturae aliquo modo inuerſum praeſupponit, qui tamen, quamquam leges naturae aliquo modo turbet, eaſdem tamen non
p. 4. euertit. Obiectiones varias contra haec ſyſtemata paulo accuratius inquirit, atque docte et ingenue ad eaſdem reſpondet, atque tabulam exhibet, in qua notatae ſunt omnes pluuiae extraordinariae ſuperioribus

ribus temporibus maioribus noſtris moleſtae. Obſeruationes Cl. DE LA LANDE de diminuta ecclipicae obliquitate in omnibus ſeculis ſimplici ſed eleganti modo inſtitutas laudat, quae quidem imminutio vtique copioſiores pluuias producere poſſe videtur. Parum autem vniuerſo frigori intenſiori paulo noſtris temporibus tribuendum eſſe cenſet. Neque cauſam in motibus terrae quaerendam pluribus oſtendit. Montium conditiones, ventorum qualitates, ſalium nitroſarumque particularum exhalationes, inundationes hinc et inde obortas ſimul hoc ex capite examinat, adiicitque effluuia varia terrae maiori in copia ad focum electricum tanquam princeps inſtrumentum meteororum ferri, ibique incrementa elementorum pluuiarum procurari. His addidit A. Cl. egregias obſeruationes rem agragriam concernentes, cui quidem humidus aer fauet, verum etiam ſterilitas a nimia humiditate et retardatio maturationis pendet quam maxime. Tandem remedia proponit, quibus malis inde prouenientibus ſit medendum. p. 9. p. 13. p. 16. p. 22.

2 Commentatio Cl. Abbatis LEONHARDI XIMENES *ſupra regulam, qua velocitas fluminum alterari ac inhiberi poſſit, ſi illis apta opponantur excipula.* p. 31.

3. Cl. PAULI FRISII diſſertatio *de quantitatibus maximis et minimis Iſoperimetricis.* p. 121.

4. Cl. GREGORII FONTANAE *ſchediaſmata mathematica.* Quinque eiuſmodi ſchediaſmata hic proponuntur, quorum agit I. *De ſanguinis reſtitutione huiuſque problematis affinitate et analogia cum problemate anticipationis, ſeu pecuniae in anteceſſum numeratae.* Praeprimis noſtro res eſt cum Cel. Iatromathematico IACOBO KEILIO *), cuius determinatio quantitatis ſanguinis minus recta atque accurata Noſtro p. 161.

*) Vide eius Tentam. medico-phyſic. tent. 1. de ſanguinis quantitate.

ſtro videtur. Illum ſiquidem determinaturum ſanguinis redintegrationem, quae ex quotidiano vitae partium interitum reparante proficiſcitur, calculum fundamento vndique labanti ac ruinoſo impoſuiſſe ac ſuperſtruxiſſe Noſter contendit: comparat ſcilicet problema hoc cum altero Algebrae ſcriptoribus vſitato, quo quaeritur vini quantitas poſt aliquem dierum numerum in dolio ſuperſtes, ſi certa vini menſura quotidie exhauriatur, ac tantumdem aquae ſemper infundatur. Iam in primis penes phyſiologos in confeſſo eſt animalis corporis ſanguinem intra diei ſpatium inſenſibili perſpiratione auolantem ſingulis momentis de corpore decedere, ſinguliſque momentis ſanguinem nouum ex alimentis elaboratum accedere veteri, et iacturas momentaneas reparare. Abſurdam igitur comparationem ex vaſe vinario eſſe Noſter arbitratur, ex quo non iugiter et continenter, ſed ſimul et ſemel in die certa vini quantitas exhauritur, et aquae infunditur; vt aequa eſſet et omnibus numeris abſoluta comparatio, neceſſe foret dolium imaginari, ex cuius oſtiolo ſeu foramine vinum continenter efflueret, et per foramen alterum aequale aqua perennis eodem impetu ſimul influeret. Tunc vero poſtulare quantum vini poſt datum temporis interuallum in dolio futurum ſit, et contra quanto tempore vinum ad datam menſuram decreſcet, idem prorſus eſt, ſi caetera paria accipiantur, ac petere quantum veteris ſanguinis poſt aliquem dierum numerum in humano corpore reliquum ſit, vel contra quot diebus ſanguis vetus ad datam vſque particulam redigetur. In hoc itaque problemate calculus informandus erit hunc in modum *):

Sit

*) Hanc continentem ac perpetuam ſanguinis iacturam et reparationem ſubtiliter ac eleganter propoſuit facultatis medicae Pariſinae moderator Cl. ROBERTVS in opuſc. de ſenectute.

Sit animalis ſunguinis quantitas ... = e p. 163.
Pars eius infiniteſima ſingulis momentis euolans- - = p
Numerus momentorum in die naturali = n
Quantitas mixti ſanguinis intra diem decedens- - - = b = np
Ergo ſanguis vetus in fine primi momenti- - - = a = p

Quum autem ſecundo momento iterum decidat pars minima p ſanguinis mixti ex vetere $a-p$, et ex nouo aduenïente, ac prioris iacturam reparante; vt inueniatur ſanguis vetus reſiduus in fine ſecundi momenti, fiat $a : p :: a-p : \frac{p(a-p)}{a}$ eritque $\frac{p(a-p)}{a}$ pars veteris ſanguinis in fine ſecundi momenti amiſſa. Quare ſanguis vetus in fine ſecundi momenti reſiduus inuenitur $= a - p\frac{p(a-p)}{a} = \frac{(a-p)^2}{a}$. Rurſus detegitur ſanguis vetus in fine tertii momenti ſuperſtes, ſi ex analogia $a : p :: \frac{(a-p)^2}{a} : \frac{p(a-p)^2}{a}$ eliciatur pars $\frac{p(a-p)^2}{a}$ veteris ſanguinis in fine tertii momenti decedens, eaque dematur a ſanguine veteri $\frac{(a-p)^2}{a}$ vnde oritur $\frac{(a-p)^2}{a} - \frac{p(a-p)^2}{a^2} = \frac{(a-p)^3}{a^2}$. Sic porro ſanguis vetus in fine quarti momenti reperitur $\frac{(a-p)^4}{a^3}$; ac denique ſanguis vetus in fine momenti n, ſeu integrae diei ſuperſtes prodibit $= \frac{(a-p)^n}{a^{n-1}}$

$= a - np + \frac{n(n-1)p^2}{2a} - \frac{n(n-1)(n-2)p^3}{2\,3\,a^2} + \frac{n(n-1)(n-2)}{2.\ 3.}$

$\frac{(n-3)p^4}{a^3} \frac{n(n-1)(n-2)(n-3)(n-4)p^5}{2.\ 3.\ 4.\ 5a^4}$ + etc. Quum autem in huiuſmodi coëfficientium actores $n(n-1)(n-2)(n-3)\ldots$ abeant in nnnn...., quando quidem prae valore ipſius n infinito euaneſcunt nume-

ri 1, 2, 3 etc. propterea ſanguis vetus in fine vnius diei ſuperſtes repraeſentatur per formulam $a - np + \frac{n^2p^2}{2a} - \frac{n^3p^3}{2 \cdot 3a^2} + \frac{n^4p^4}{2 \cdot 3 \cdot 4a^3} - \frac{n^5p^5}{2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5a^4} +$ etc. $= a - b + \frac{b^2}{2a} - \frac{b^3}{2 \cdot 3a^2} + \frac{b^4}{2 \cdot 3 \cdot 4a^3} - \frac{b^5}{2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5a^4} +$ etc. Atque hinc liquet quam parum veritati conſonum ſit illud Keilliae hypotheſis confectarium, quo ſanguis vetus in fine primae diei reſiduus ponitur $= a - b$. Vt modo inueniatur, quot diebus perficiatur ſanguinis inſtauratio, ita vt nimirum ſanguis vetus in corpore reſiduus quantitatem valde paruam ω adaequet, voco x numerum dierum quaeſitum, ac protinus nanciſcor $\frac{(n-p)^{nx}}{n^{x-1}} = \omega$, ſeu $\left(\frac{a-p}{a}\right)^{nx} = \frac{\omega}{a}$; hinc habeo $x \log. \left(\frac{a-p}{a}\right)^n = \log. \omega - \log. a$, ſiue $x \log. \left(1 - \frac{b}{a} + \frac{b^2}{2a^2} - \frac{b^3}{ba^3} + \frac{b^4}{24a^4} - \frac{b^5}{120a^5} +\right.$ etc. $\left.\right) = \log. \omega - \log. a$; et conſequenter $x = \frac{\log. \omega - \log. a}{\log. \left(1 - \frac{b}{a} + \frac{b^2}{2a^2} - \frac{b^3}{ba^3} + \frac{b^4}{24a^4} - \text{etc.}\right)}$

Sit igitur iuxta aſſumta Keiliana $a = 20$ libr., $b = 4$ libr., $\omega = 0,0247$ libr. eritque $\log. \omega - \log. a = -1,6073030 - 1,3010300 = -2,9083330$, et $\log. \left(1 - \frac{b}{a} + \text{etc.}\right) = \left(1 - \frac{1}{5} + \frac{1}{50} - \frac{1}{750} + \frac{1}{15000}\right)$ ſatis proxime, ſeu $= \log. \frac{12281}{15000} = -0,0868576$. Quam obrem reperitur $x = \frac{-2,9083330}{-0,0868576} = \frac{2,9083330}{863576} = 33\frac{1}{8}$ diebus circiter, ſeu tribus diebus cum dimidio plus quam a Keilio proponitur. Idem inuenitur breuius hoc pacto, logarithmum hyperbolicum quantitatis, $- \frac{b}{a} + \frac{b^2}{2a^2} - \frac{b^3}{ba^3} + \frac{b^4}{24a^4} -$ etc. eſſe $- \frac{b}{a}$, et logarithmum tabularem, ſeu Briggianum

aequam

aequam hyperbolico diuiſo per 2, 302585; hinc prodibit log. $\left(1 - \frac{b}{a} + \frac{b^2}{2a^2} - \text{etc.}\right) = \frac{b}{2,302585a}$ $= \frac{1}{11,512925} = -0,08685$; atque ideo $x = 33\frac{1}{3}$ diebus. Ponatur praeterea cum Keilio totum corpus libras 160 ponderare, et quaeratur quantum veteris corporis exacto demum anno relinquatur, ſi quotidianus partium fluidarum ſolidarumque interitus quatuor librarum aſſumatur. Ex ſuperiori formula deducitur illico log. $\omega = x \log.\left(1 - \frac{b}{a} + \frac{b^2}{2a^2} - \text{etc.}\right) + \log. a$, et capto $x = 365$ diebus, $a = 160$ libr., $b = 4$ libr. oritur log. $\omega = -\frac{365\ b.}{2,302585a} + 2,20412 = -2,9629373 + 2,20412 = -1,7588173$, proindeque $\omega = 0,01742$ libr. quod iterum differt a Keiliano. Iam tranſit Noſter ad miram huius problematis cognationem ac affinitatem cum problemate anticipationis, ſeu pecuniae in anteceſſum numeratae, ſed quia haec ad forum iuriſconſultorum pertinet, vltro eandem mittimus, et II. *Sthediaſmatis* ſummam proponimus

de axibus aequilibrii. Sched. III. *de curuis a centro gra-* p. 165.
uitatis deſcriptis. Sched. IV. *de ſingularibus nonnullis* p. 173.
centri grauitatis affectionibus, in ſpatio hyperbolico p. 177.
aſymptotico. Sched. V. *de aequationibus indefinitis, de-* p. 180.
que methodo indeterminatarum.

5. Cl. FRANC. BERN. FERRARI *diſſertatio de for* p. 193.
nicum conſtructione.

6. *Epiſtola* ad Cl. V. DOMIN. BARTOLONI quip. 215.
Academiae eſt a ſecretis, *de duobus monſtris* data a Cl. PETRO TABARKANI. Altera foetus humani monſtroſam fabricam, altera felis deſcriptionem continet. Foetus humanus quoad caput potiſſimum ab ordinaria fabrica recedebat, cuius tamen decla-

rationem, quum absque iconibus manca foret ac mutila ſuppeditare non poſſumus. Attamen ſuis animaduerſionibus doctiſſimis Noſter declarauit, multa quoque ineſſe in eiusmodi fabricis, quae ſumma attentione digna ſint, et quae nos ad verum ducere, animum inſtruere, atque commoda proferre quaedam poſſint, quae nunquam nata fuiſſent e conſueta corporis ſtructura.

p. 241. 7. *Hiſtoria medica illuſtrata ex obſeruationibus ſuper animal bipes euacuatum per aluum in Cardialgia verminoſa*, auctore Cl. HANNIB. BASTIANI communicata cum Cl. Abbate BARTALONI, qui eſt Academiae ſcientiarum Senenſi a ſecretis. Hiſtoria haec eſt: V. Reuer. *Oliuieri* Archipreſbyter annum paene agens quinquageſimum, primum morſus ſtomachi et in primis in ieiuno per aliquot dies ſenſit, inſequuta eſt ſyncope cum virium proſtratione inſigni. Rediere ſaepius haec ſymptomata, ſed inſultus fuere fugaces, qui tamen per plurimos dies coniuncti erant cum moleſta ſenſatione in ſtomacho, et inordinato quodam modo torpores in inferioribus aeque ac ſuperioribus percipiebantur partibus; motus conuulſiui, rigor, febris, vrina cruda, ſaliua copioſa, aliaque ſi-
p. 242. gna cardialgiam verminoſam declarantia aderant. Inſtituta venaeſectione et adhibitis medicamentis purgantibus multi lumbrici albi maximae formae exierunt, et inter eos vermiculus bipes, quem ab impuritatibus probe depuratum et in charta explicatum, demum accuratiori ſubiecit examini. Corporis ſiquidem ipſius ſubſtantia fuit mucilaginoſa et membranacea, caput pyramidale, bucca elliptica ad ſugenda alimenta, ad inſtar vermium cucurbitinorum, ſimulque foramine ad abſorbendam ſubſtantiam alimentariam inſtructa. Supra buccam comparuit parua quaedam prominentia aliquantum rotunda, proboſcidem repraeſentans, quae formabat in ſua diſtenſione in capite duas alas, aut pinnas cartilagineas,

neas, denticulatas, ſerratas, pungentes, coloris albiſſimi, quaeque deſuper deſcendendo ſpeciem collaris laciniati efficiebat, eaque corpus et dorſum in ſua prolongatione obuoluens tenuiſſimam epidermidem produxit, ſubſtantiam mucilaginoſam inuolentem, ſub qua denſior paulo et dura membrana erat, integumenta communia efficiens, quae per dorſum decurrens nitido cinereo colore picta erat, inferior ſuperficies ſphaerica erat. In dorſi extremitate, in medio paruae caudae, aut potius in vltima productione ſpinae in conſpectum venere extremitates duae, quaquauerſum mobiles, compoſitae ex coxa et tibia, figurae conicae aliquantulum arcuatae, ſe finientes in aculeum pungentem. Hunc vermiculum in ſpiritu vini diu ſeruauit, tandem anatomicae diquiſitioni commiſit praeſentibus quamplurimis iisque doctiſſimis viris, atque icones quoque de eodem exhibuit.

6. Cl. *Abbat.* BARTALONI *reſponſio ad ſuperiorem hiſtoriam Cl.* SIG. BASTIANI. Dignis ſane laudibus celebrat Cl. BASTIANI diligentiam ac prorſus ſingulare ſtudium, cuius in detegendo hocce vermiculo extare voluit documenta, et profecto hiſtoria vermium inteſtinalium et in vniuerſum helmintholo- p. 251.
gia ex hoc nouo vermium genere locupletari poteſt atque augeri. Inquirit autem hac occaſione breuiter in productionem vermium in corpore humano atque ſententias REDI, MALPIGHII, SWAMMERDAMII, LEVWENHOECKII, VALLISNERII, REAUMURII, BONNETTI, SPALLANZANI recenſet, atque VALLISNERII ſententiam de animalium productione ex tranſmutatis ſeminibus in corpore humano ſibi minus probari affirmat, quamquam alias omni laude dignus ipſius auctor ſit cenſendus.

7. Cl. DOMINICI BARTALONI commentatio *de conductore electrico erecto in turri ciuitatis Senenſis.* p. 253.

p. 289. §. Commentatio FRANCISCI CALURI et OCTAVII MERVECI *de morte frequentiori, quae infantes in brephotrophium magnum Beatae Mariae de ſcala delatos inuadit, et de remediis aptis imminuendi eiuſmodi mortes frequentiores, et eaſdem reducendi ad ordinarium numerum infantum mortuorum* in ipſa vrbe. Haec commentatio exhibita fuit Cl. FRANC. SIMINETTI, Conſiliario intimo Magni Ducis Senenſis. Commentatio ipſa quatuor articulos complectitur, quorum tres priores Cl. CALURI, extremus Cl. MER-
p. 291. VECI auctorem agnoſcunt. *Primo* igitur *articulo* calculus infantum mortuorum in ipſo brephotrophio ſubducitur, eiuſdemque ratio eſt prouti 100 ad 74. in ciuitate autem ipſa prouti 100 ad 47 ¾. Comparat cum iis numerum mortuorum in xenodochio Innocentium Florentino, ac in ipſa vrbe et in ſuburbio, tabulaſque addit et computationes accuratas.
p. 293. *Secundo art.* Concluſiones ex hac computatione, et differentia quae inter infantes intercedit ex inſtitu-
p. 294. ta comparatione proponuntur. *Artic. tertio* communicantur cogitationes ſuper concluſiones ex praecedentibus duobus articulis ductas, et demum *art. quart.* indicat cauſas, ex quibus frequentia mortis pendeat, atque verſatur potiſſimum circa praeſidia apta, quibus numerus defunctorum ſit imminuendus. Principes cauſae in matribus ipſis et in nutricibus ſunt quaerendae, a matribus iam geſtationis tempore plerumque infirmitas quaedam et diſpoſitio ad praematuram mortem communicatur cum ipſis infantibus, quippe quae furtiuos amores celando et moeſtitiae, curis, timori aliiſque affectibus indulgendo, noxas foetui inferunt grauiſſimas, accedit frequentior ac peruerſus vſus medicamentorum, quibus ſanitatem propriam vna cum valetudine infan-
p. 297. tis perdunt. Ratione nutricum autem delectus non ſemper fit, quae vt plurimum ex infima plebe eligi debent

debent ob exiguum ſalarium, quod ipſis praebetur, deinde paucae tantummodo ſunt in brephotrophio nutrices, quae ſuis muniis ratione copioſae ſobolis non rite poſſunt defungi, et ob inopiam lactis ad lac aliorum animalium nutriendorum liberorum cauſa confugere tenentur. Ipſaemet praeterea ratione corporis ſui non adeo munditiei ſunt ſtudioſae atque munditiem ipſam infantum negligunt, accedit quod ſaepiuſcule, ſi vagiunt infantes, ipſis mammae praebeantur, atque hac ratione ventriculo moleſtiae creentur, aliaeque ſimiles. Remedio autem aduerſus haec mala eſſe poſſunt, vt 1) plures nutrices in brephotrophio aſſumantur et ſtipendiis exhilarentur, quam hucuſque factum eſt, vt aequa ſit proportio inter nutrices ac infantes inopes auxilioque deſtitutos. 2) vt ſalarium menſtruum vnicuique expoſitum augeatur pro numero infantum expoſitorum. 3) vt panni lintei pro inuoluendis liberis, quorum duos pro ſingulo infante tantummodo habuerunt, ſaltem ad octauum vſque augeantur numerum 4) Vt brephotrophio praeficiatur profeſſor probus ac peritus, cui officium incumbit eligendi dominam; cui praeſentandi ſunt infantes, ab illaque diſquirendi, et praeparanda quae vſibus eorum inſeruiant. Ipſe autem quotidie debet nutrices et infantes diſquirere, et praeſcribere quae ipſis ſint ſuggerenda. 5) Talis praepoſita mulier debet eſſe perita et vſu et experientia ac auctoritate probata, atque etiam ſtipendio ornata, vt ſuis rite defungatur muniis. Hiſce adiecit Cl. FRANC. CALVRI vberiorem illuſtrationem. Igitur anno 1776. regulae ſunt praeſcriptae, ex quibus in brephotrophio B Mariae ad ſcalam maior meliorque cura expoſitorum liberorum debet haberi, illaeque regulae publici iuris factae ſunt ipſis calendis Ianuariis dicti anni, atque continent 36 leges perſcriptas a tribus deputatis medicis Cl. OCTAVIO

p. 300.

p. 307.

p. 309.

NERVCCI, Cl. FRANC. CALVRI, Cl. IOSEPHO BAL-
p. 313. DASSARI, profeſſoribus publicis. Ne autem ali-
quid deeſſe videatur, quo praematurae mortes eo
melius caueri atque auerti queant, propria quoque
inſtructio pro medico atque chirurgo ab iiſdem pro-
p. 315. feſſoribus litteris fuit conſignata. Et tandem ipſi
praefectae huius domus, ſiue patronae et dominae
quoque propria inſtructio aeque ex auctoritate ho-
rum triumuirorum exhibita fuit.

p. 317. 9. Commentatio *ſuper phoſphoro marino* auctore Generoſ. Comite DE BORCH, Academiae exhibita et d. 30. Noub. 1778 lecta. Breuem praemittit phoſphori hiſtoriam. Primus enim auctor fuit Cl. BRAND, qui autem illius praeparationem iam anno 1670 cognitam omnibus celauit modis. KRAFTIVS deinde illum vendidit. Sed Chymici celeberrimi vniuerſum illud arcanum e tenebris traxerunt atque vt illud omnibus innoteſceret ſtuduerunt. Laudamus igitur merito MARGGRAFII, BOILII, HELLOTI, GEOFROY, DUSAY, BECHERI, STAHLII, MACQVERI, BAUMII hoc in argumento ſtudia. Hi videlicet viri phoſphorum KUNCKELII variis modis ac e diuerſis praepararunt materiis. Phoſphori praeſentiam in corpore humano, aliisque ſcintillae declarant electricae, luces animalium, inſecta lucida, piſces putredini propius accedentes, ſpathi atque alii fluores calcinati. In aliis quoque calcinatis fluoribus exiſtere ſolet. Caſu autem fortuito
p. 318. iter ex Neapoli in Siciliam a. 1776 Noſter faciens particulas lucentes maris ſuperficiem tegentes vidit. Statim in memoriam reuocauit ſibi Cl. RIGAULT et FOUGEROUX hoc phaenomenon deduxiſſe ex ingenti copia polyporum, ſcolopendrorum, monoculorum, binoculorum, etc. luciferorum; ſed cum ad Palermum appelleret, ibi inuenit Xiphiam gladium lucentem, cuius cauſam protinus putrefactionem

niem esse agnouit. Et exemplum huius rei in ostreis vidimus in putredinem abeuntibus. Massa haec chymico examini ab auctore subiecta, phosphorum exhibuit, quem vt ab aliis speciebus probe distingueret, phosphorum marinum appellauit. His addit alias obseruationes de phosphoro, inprimis vero illustrat sudorem phosphoricum, cuius mentionem fecit Cl. HENKEL in sua Flora saturnizante.

10. *Duae epistolae oryctologicae* Cl. IOH. FR. GUIL. CHARPENTIERII P. Mineral. Freiberg. etc. ad Cl. I. ARDUINUM, Inspectorem publice constitutum rei agrariae Venetorum, e Gallico idiomate translatae vna cum responsionibus. Prima epistola p. 325. concernit strata marmoris calcarei et schisti quarzosi absque vlla petrefactione detecta in profunditate 20 vel triginta perticarum. In multis horum stratorum regionibus, galenam vidit, pseudogalenam, pyritem aliaque mineralia, quorum fila transuersa posita similiter in aliis stratis aliarum petrarum conspiciebantur, reciproce autem schisto quarzoso lapis syenites erat appositus, vt vnum stratum alterum exciperet. Illa itaque strata schistosa et lapidis syenitis eodemque tempore formata esse affirmat. Altera epistola vberius describit schistum illum quarzosum, et marmor. Responsionem autem in calce huius voluminis exhibitam vidimus. p. 326.

11. *Obseruationes historiae naturalis factae in quibusdam locis imperii Senensis, et in vicinia lacus Castelli noui Valdidecini apud Volaterram ab* V. Cl. D. HIACIO BARTALINI. In valle horrida Rosiensi, vbi in quibusdam locis petrae calcariae reperiuntur, deprehendit potissimum in monte Arrento marmor croceum, siue marmor Thebaicum pulchris coloribus variegatum, altera pars montis exhibet quarzos, schistos etc. In Pentolino vidit montes, aliam quasi in naturam degenerantes saxa et selenites, quae in p. 330.

vicinia Camporedagli varie figurata et plumbo inſperſa erant, et triplicis quidem generis, ſcilicet 1) plumbum arſenico mineraliſatum, mineram ſpathiformi albam vel griſeam, mineram plumbi ſpathaceam 2) mineram plumbi ſpathaceam fiſſilem 3) mineram plumbi ſpathaceam rhomboidalem. In quadam diſtantia conſpexit marchaſitas complicatas, quarum ſtrata cum ſelenite in forma cubica et tranſparente vnita erant. Ad lacum autem propius accedens, ibi aſcendere vidit columnam altam fumi albi, denſi ac odoris ſulphurei, quem fumum ioz.
p. 332. BALDASARI verboſius deſcripſit. Deinde acceſſit ad foſſam Cecinam, quae alluit montem Roccham, vbi commoratur falco gentilis ſ. montanus, mons ille in varios ſecedit monticulos, vbi cornua ammonis, bellennites variae magnitudinis, marmorque rubrum, quod etiam marmor e Caldana audit. Ex hoc itinere periculoſo redux acceſſit prope pagum Froſini, vbi Corallina variae magnitudinis alba ſubſtantia ſchiſtoſa, vulgo Galeſtro dicta, incluſa inuenit, Lacus poſtea accuratius inquiſiuit, atque ſententiae
p. 334. BACCII *) ſubſcribit: „Lacunae ſub Caſtro nouo, quas in ſulphuroſis retulimus, haud dubie atramenti quoque naturam cum ſulphure participant: vnde illa recte ſe habere veriſimile ſit, quae Volaterranus ſcribit, noxii vaporis omnibus tum beſtiis, ſuibuſque, tum etiam hominibus etc.„ Aqua ipſa lacuſtris magis turbida, coenoſa et variis principiis imbuta, et inprimis acido vitriolico acerrimo, in linqua vix tolerando, atque multis terreis particulis abruptis a petris permixta eſt. Caſu quodam duas quoque ſcaturigines minores, ad normam eorum quae e glacie promanant, aqua limpida inſtructas et
p. 335. fumum emittentes cum pauciſſimo ſtrepitu deſcripſit. In diſtantia duorum milliarium alii duo lacus exſtant maio-

*) de Thermis L. IV. p. 123

maiores ſtrepitus excitantes, ad montem Cerbolum, vbi petroleum in ciſternis, puteis et aquis paſſim obuium eſt. Relicto autem lacu Caſtelli noui duas conſpexit aperturas, quales ab impetu fortioris exiſtere ſolent venti, ex quibus alta columna fumi denſiſſimi adſcendit, ſenſit propius accedens aliquem terribilem mugitum internum fumum emittentem, qui argentum et aurichalcum nigro tingebat colore, aurum autem nullo mutabat modo. Ibi erant ſubſtantiae calcariae et ſelennitites, quarum originem recte ab acido vitriolico eiuſque combinatione cum terra calcaria ad perfectam vſque ſaturationem deducit. Illae exhalationes quoque ipſe anſam ſuppedita- P 338.
uere de ſulphure eiuſque formatione diſſerendi, et
de ſalibus ibi repertis. Suis denique animaduerſio- P. 339.
nibus locum quendam ex Cl. STRANGII opuſculis de calcaria et vitreſcenti virtute quorundam montium egregie illuſtrauit. Altera apertura aeque mephitica in p, 342.
illo monte incruſtata ſelennitibus erat, cui aliam circiter duo millia diſtantem addidit, quae ſtrato argillae albae tenaci ſed tamen ductili erat obducta, quaeque humectata a paruulo fluuio variis tincta coloribus, et in quibuſdam locis terra quaedam variegata interſperſa erat. In planitie ipſa monticulus e petra arenaria conſpicitur. Quia autem petroſi- p. 344.
lex opacus iiſdem eſt in regionibus, vberius de eo
ſimul egit, atque de granitis et alumine ibi obuiis.
In Botro del Riuerdi terram arenariam, tufoſam, quar- p. 347.
zoſam, coloratam aut candidam etc. reperit. Tan- p. 349.
dem de generatione aluminis multa docte diſputat.

II, *Reſponſio Cl.* S. G. ARDUINI *ad epiſtolas du* p. 353.
as Cl. CHARPENTIER. Ingenue profitetur Cl. A. marmora calcarea Freybergenſia ſibi videri marmora ſalina eſſe, quae aliam formam a petris aliiſque ſtratis induerint, et materiam, ex qua compoſita ſint, vnam eandemque eſſe cum illa, ex quibus primaria

omni-

omnium minerarum formatio deduci ac explicari
p. 354. debeat. Schiſtus ille micaceus eandem agnoſcit et primaria materia originem, et inprimis ſecundum ordinem, quem fecit auctor, conſtituit. Ad ſchiſtum quarzoſum autem quod attinet prouocat ad auctoritatem Generoſ. de BORN, eiuſdemque accuratam omnibuſque numeris abſolutam deſcriptionem. Granitem autem lapidem contemporaneum eſſe quoad ſuam formationem petrae ex genere quarzoſo micaceo. Granitellos autem tanquam producta Vulcanorum conſiderat, quorum magna copia in Italia eſt, vti et ſchiſtorum micaceo quarzoſorum in montibus mineris ibidem diuitibus. Calcareae autem terrae antiquitatem vnam eandem agnoſcit cum elementari, et in primis eius originem
p. 356. ex regno animali deducit, adſtipulante LINNEO: *) Calx omnis et creta ex teſtis et coralliis vermium prodiit, etiam illa, in qua nulla veſtigia animalium. Cl. BAUME et BUFFON eaudem fouent ſententiam. Prouocat quoque ad ſchiſtum quarzoſum micaceum hinc et illinc in Italia exiſtentem, quem accuratius
p. 358. diſquiſiuit. Omnia demum incruſtamenta et ſtratificationes facta eſſe ab aqua primitiuam ſolidam maſſam inundantem ac hanc tranſmutationem producentem ſtatuit. Inprimis autem grauiſſimum argumentum ex Alpibus calcareis deducit. Eleganter interim et docte hanc epiſtolam ſcriptam eſſe profitemur, et argumenta probationis vberioris et illuſtrationis cauſa propoſita, ita comparata, vt non tantum magnam veritatis ſpeciem prae ſe ferant, ſed etiam certiores nos de veritate reddere queant.

XVII.

*) Syſtem. Nat. T. III. p. 40 Holm. 1786.

XVII.

A ſerious addreſs on the dangerous conſequences of neglecting common coughs and colds; with ſucceſsful directions how to prevent and Cure conſumptions, the third edition, to which are now added obſeruations on the hooping cough and aſthma, by THOMAS HAYES Member of the corporation of Surgeons London, *) etc. London printed for I. Myrray, and Shepperſon et Reynolds 1786. 8. 152. pag.

i. e.

THOMAE HAYES ſeria monita neglectos catarrhos eorumdemque periculoſos effectus concernentia, acceſſit inſtitutio curandi phthiſin pulmonalem, tuſſim conuulſiuam et aſthma.

Inficiandum haud eſt ex neglectis morbis, etiam paulo leuioribus, haud raro oriri ſiniſtros effectus, atque inprimis catarrhi atque tuſſes, tempore hiemali ſuppreſſi aut male tractati, omnibus paene temporibus funeſtos edidere effectus; non tantum hoc affirmarunt atque declararunt veteres medici, quorum ſcripta a pauciſſimis leguntur, ſed etiam recentiores et inprimis TISSOTVS et BVCHAN populariter de hoc morbo commentati ſunt Sed quamquam

*) Iam verſio vernacula huius libri ſtudio et opera doctiſſimi atque laborioſiſſimi noſtri, D. C. F. MICHAELIS prodiit, hoc titulo: THOMAS HAYES *ernſtliche Warnung vor den gefährlichen Folgen vernachlaeſſigter Catarrhe, nebſt einem Vnterricht von der Cur der Lungenſchwindſucht, Keuchhuſtens und der Engbrüſtigkeit. Leipz. bey C. G. Hilſcher* 1787. 8.

quam laude ſua non defraudandi ſint hi duumuiri doctiſſimi, tamen non per omnia eorum ſtudia Noſtro in hoc argumento probanda eſſe videntur, cum magis iunioribus medicis eorum ſcripta pro manuductione eſſe queant, nequaquam autem vtiles ſint hominibus in arte medica rudioribus. Hiſce potiſſimum A. Cl. ſua ſcriptiuncula prodeſſe, eoſque in eiuſmodi affectibus primum ad fontem diaeteticum ducere voluit, ex quo multum ſe leuatos ſentire poterunt, et ſi vlterius quid deſideretur, demum ad fontem confugere pharmaceuticum iubet. Hanc vero tertiam huius libri editionem acceſſionibus de cura phthiſeos pulmonalis, tuſſis conuulſiuae et aſthmatis, multis auxit de cauſis. Satiſfacere enim non tantum voluit iis, eiuſmodi additamenta poſtulantibus, ſed etiam omnia remedia, quae vllo modo nocere poſſent, proſcripſit, ac quae in ſtatu conualeſcentiae obſeruatu neceſſaria ſint, adiecit, magiſque curauit vt fugerentur noxia, praeprimis autem inſtruere curauit peripnemmonia et tuſſi oppreſſos.

p. 18. Quinque autem capitibus omnia comprehenduntur. Continet I. *Monita ſeria de non negligendis tuſſi et catarrhis vulgaribus.* De ortu catarrhorum ex ſubitaneo refrigerio in aere paulo frigidiori poſt incalefcentiam corporis ex nimio motu aut frequentiori vſu calidiorum potulentorum agit primum, cui et refrigerium adiungi potuiſſet, ſi relictis protinus calidioribus paulo conclauibus corpus noſtrum frigidiori aeri exponimus. Deinde ſymptomata et effectus refrigerii deſcribit, et ſuam deſcriptionem au-

p. 24. ctoritate Cl. FOTHERGILL confirmat, et opinatur febres catarrhales ex irritatione particularum acrium ex ſuppreſſa tranſpiratione ad arteriam aſperam delatarum produci. Periculoſum autem fieri hunc morbum a variis in diaeta vitiis commiſſis, et ab vſu

p. 36. ſpirituoſorum potulentorum. II. *De cura catarrhi*

atque

atque tuſſis. Omnia ad tria reuocantur capita, 1) aperiendi ſunt pori obſtructi 2) humores irritantes acres ex corpore eliminandi 3) cibi leues eupepti eligendi, quique febrem et inflammationem arcere ac indicationi curatoriae ſatiſfacere valent. Pediluuia p. 36. ex aqua tepida et cum furfuribus cocta admodum laudat, atque in narium obſtructione, tuſſi vehementiori ac moleſta raucedine vapores ex infuſo florum chamomillae, ſambuci, roriſmarini, carui ſilueſtris commendat, ope machinae MVDGII *) *reſpiratoris (Inhaler)* dictae, ore exceptos commendat. Emollientia, lubricantia, diluentia, temperantia vt et euacuantia atque opiata laudat. Attamen non per p. 49. omnia conſentimus cum A. Cl. ratione venaeſectionis ab initio ſtatim inſtituendae, ea enim eſt ſaepe numero noxia et periculoſa et nuper tantummodo ex intempeſtiua venaeſectione a rudi chirurgo adminiſtrata grauidam mulierem exſpirare vidimus; quae omnibus aptis remediis incaſſum adhibitis ex febri catarrhali benigna in malignam et demum ſynochum putridam inciderat. Praecipue autem laudat pulverem febrifugum Iacobi **) (*Iames powder*) in propellenda p. 51.

*) Deſcripta eſt haec machina in Radical et expeditious Cure for a recent catarrhous Coug Lond. 1779. cuius Germ. verſio Lipſ. 1780. prodiit ſub titulo: *Abhandlung von catarrhaliſchen Huſten*, eandem machinam Cl. MICHAELIS aeri inciſam noſtri auctoris libro a ſe tranſlato praefixit, addita ſimul deſcriptione p. XVI. ſqq.

**) Huius pulueris deſcriptio exſtat in DONALDI MONRO praelect. med. ex Cronii inſtituto p. 62. *in Sammlung. zum Gebrauch* pract. *Aertzte V. Band p.* 202. *in* LEWIS *neuen engl. allgemeinen Diſpenſatorio, III. Band. p.* 315. ſqq. Notandum tamen puluerem hunc ab haeredibus Iacobi adulteratum eſſe.

pellenda tuſſi ac fuganda febri. In tuſſi rebellio-
p. 54. picato Burgundico emplaſtro BVCHANI regio-
p. 56. inter ſcapulas impoſito multum tribuit. Docet vero quomodo aduerſus hunc morbum corpus ſit muniendum. III. *Inſtitutio praeſeruandae ac curandae phthiſeos pulmonalis.* Iuſto ordine cauſas communes ac proprias huius morbi tractat et multum onaniae admodum frequenti tribuit, et neglectis et male tractis
p. 85. catarrhis. Curam autem inchoandam eſſe cenſet in phthiſi incipiente a modica venaeſectione, quae etiam pro re nata repetenda ſit, euacuantibus leniribus ſimul adhibitis et applicata ſupra deſcripta machina Mudgia, neque exulare debent veſicatoria,
p. 90. decocta demulcentia, melli autem prae omnibus aliis remediis in pectoralibus morbis primas tribuit
p. 97. partes. Lac cum decoctis herbis, remoto flore omni lactis, optime conuenire eiuſmodi aegris, quibus ſimul aptam diaetam ratione eſculentorum praeſcri-
p. 104. bit. In haemoptoe laudatur venaeſectio, nec non vſus ſalium neutrorum, polychreſti, nitri, elixirii vitrioli, tincturae roſarum, etc. Motus corporis, affectuum moderamen aliaque probe ſunt inculcanda.
p. 113. Cl. VERVLAMIO praeſidium, quo ſuadet, vt tales aegri ruri commorentur et agricolas aratro terram ſcindentes comitentur, quo vapores ex terrae glebis aſcendentes ore excipiantur, et vtile et noxium fieri poſſe arbitratur, nam quamquam eiusmodi halitus ſalutaris quibuſdam eſſe queat, profecto debilitatis minime conueniet, cum motus paulo intenſior, quem eiuſmodi praeſidium requirit, neceſſario intendat febrem. Igitur hiſce leniorem ſuadet equitationem. Aer denique in conclauibus renouetur, neque aeger ſtragulis oneretur aut culcitris denſio-
p. 119. ribus. IV. *Obſeruationes de tuſſi conuulſiua.* Hanc interdum epidemicam eſſe pluribus docet. Simplicem hunc morbum ad ſpaſmodicos referendum eſſe

ab

ab initio, dein vero accedere febrem inflammationem pulmonum aliarumque partium thoracis, bene ſtatuit, atque venaeſectionem, vomitoria, cicutam, corticem prudenter adminiſtrata prodeſſe poſſe, ſed non diffitetur illa remedia noxia eſſe poſſe. De ſingulis paulo vberius agit, atque, quae victus ratio eſſe debeat, praeſcribit. V. *Obſeruationes de aſthmate.* Pertinaciſſimum hunc morbum ex immoderato cibo, potu, luxu prouenire, atque ex catarrhis quoque neglectis oriri adſtruit. Vulgari aſthmatis diuiſione adiecta accedit ad curam, et multum prodeſſe ſcribit hocce remedium ex gummi ammoniaci, ſagapeni, ana drachma vna et dimidia compoſitum et in mortario marmoreo cum ſeptem vnciis aquae tritum, additis vncia vna oxymellis ſquillitici, tribus drachmis Elixirii paregorici et duabus drachmis vini antimoniati. Doſis eſt duorum cochlearium. His ſubiunguntur regulae diaeteticae. Caeterum liber perſpicue et ad captum vulgi ſcriptus eſt, et hanc ob cauſam laudari meretur, et probamus praeterea Cl. A. ſtudium, quo et aliis prodeſſe et ſanitati hominum optime conſulere voluit. Praeterea et exempla quaedam addita ſunt, dicta Noſtri exacte illuſtrantia.

p. 133.

p. 139.

XVIII.

HENR. AVG. WRISBERG, commentatio de vteri mox poſt partum naturalem reſectione non lethali, obſeruatione illuſtrata cum breuiſſima principiorum lethalitatis ſciagraphia, Gotting. ex officia Dieterichia 1787. pagg. 32. 4.

Eleganter, docte atque ſubtiliter elaborata haecce commentatio, in qua obſeruationes egregiae inſunt, noſtra commendatione vix egere videtur, cum Cl. A. merita in rem litterariam ac liberalioris doctrinae

ſtrinae copia, et eruditionis praeſtantia omnibus cognita ſit atque ſatis perſpecta, et cum probe ſciamus Cl. A. magis laudes malle mereri quam laudari, in eius laudes, quod ſane facillimum foret in tanta meritorum copia, excurrere nolumus, ſed potius ipſius commentationis argumentum tanquam luculentiſſimum de illis teſtimonium producimus. Caſus autem rariſſimus reſectae matricis non tamen lethalis, quem habuit Noſter, caput chirurgiae et medicinae forenſis de laeſionibus per accidens et abſolute lethalibus egregie illuſtrat, in quo caſu explicando declarandoque ita verſatur, vt praemiſſa obſeruationis narratione, meletemata quaedam de principiis et fundamentis lethalitatis cum lectoribus communicet.

S. I. p. 10. Igitur duabus ſectionibus haecce comprehenduntur, quarum I. hiſtoriam obſeruationis ſiſtit, atque ante omnia *rationes lethalitatis reſecti vteri* aſſert, quae ita ſunt comparatae, vt ob citiſſimam haemorrhagiam ex laeſis vaſorum ſpermaticorum et vterinorum, grauiditate auctorum, truncis, et ob corruptionem putridam et gangrenoſam, quae facile et ſubito ſpongioſam ſubſtantiam vteri inuadere ſolet, eiuſmodi puerperae diem ſuum obeant, ſed eam Noſter ſeruatam eſſe, retulit. Cuius hiſtoriam p. 11. iam paucis proponimus: Mariae Dorotheae Vde, puerperae ruſticae, in pago Reyherſhauſen dynaſtiae Pleſſenſis, a. 1780 7 Iunii Annam Catharinam Rippel obſtetricem, in partu naturali adfuiſſe, ait, eandemque poſt partum puellae viuentis maxime naturalem, vna cum placenta magnam maſſam carneam reſecuiſſe cultro, aduocatus fuit chirurgus Eddiehauſinus Ioh. Chriſti. Heppe, vt conſiliis ſuis ſuccurreret, quod reuera praeſtitit. Hanc autem maſſam chirurgus ob rei nouitatem ad noſtrum attulit, vt ab ipſo cognoſceret, quid ipſi faciendum ſit, vt infeli-

infeliciſſimam hanc perſonam morti eriperet. Maſſam illam ſibi oblatam vterum miſellae eſſe ſtatim cognouit et credidit obſtetricem rudi placentae vtero ſtrictius adhaerentis tractione, vteri effeciſſe inuerſionem, inuerſumque ex vagina propendentem breui manu reſecuiſſe, et ſolutam deinceps ab vtero placentam vna cum matrice in priſtinam figuram reſtituta ſepeliiſſe, et hanc coniecturam confirmarunt relationes obſtetricis, puerperae, matris ipſius, et duarum familiarum ſub partu praeſentium. Natura autem partus haec fuit accedente Heppio p. 12. 1) Puerpera primipara 24 annorum die 5 Iun. hora 7. mat. primis doloribus ad partum laborare cepit, graniditate ſine vlla moleſtia, excepto moerore ob abſentiam mariti tunc inter copias Haſſiacas militantis, ad finem decurrente. Hora 2. 3 naturali et facillimo partu viuam puellam edidit. 2. Sepoſita puella obſtetrix ad puerperam rediens de ſoluendis extrahendiſque ſecundinis ſollicita, admodum repetitis contrectationibus brachiique ad humerum vſque in matricem immiſſionibus puerperam vexauit, vt incideret in lipothymiam et verba tantum pronunciare potuerit, cum ingentem carnis maſſam ex pudendis pendentem obſeruaſſet, *tu mihi omnia ex corpore eripis.* Sub quo ſtatu procul dubio obſtetrix inuerſum ex genitalibus vterum propendentem reſecuit, et partem reſectam aeque ac deglubitam placentam in amphoram coniecit, paulloque poſt in terram defodit. 3) Mater puerperae nihil de vteri inuerſione nec amputatione ſciuit, et adſtantes ob lamentabiles clamores hypocauſto exeuntes. et demum redeuntes, magnam carnis maſſam reſectam cernentes obſtupuerunt. 4) His peractis puerpera a 5. ad 7 diem, ſoli naturae curae commiſſa eſt. Grauiſſimo ſanguinis profluuio ceſſante ſua ſponte, quod mortuae inſtar miſellam op-

preſſerat die 7 Iun. expergefacta demum, chirurgum accerſendum petiit. Qui hora 2 pom. accedens primum carneam maſſam effodiendam curauit et 5) de puerperae ſtatu Noſtro haec retulit a) color faciei fuit pallidiſſimus, demortuae per omnia ſimilis, b) Extrema corporis, frons, naſus, auriculae, manus pedeſque frigida tactu c) vultus moribundus, oculi turbidi, torui, et loquela debiliſſima vix per-
p. 14. cipienda d) pulſus fere nullus, nec niſi in maioribus arteriis tangibilis, reſpiratio breuis exigua cum motu thoracis vix ſenſibili e) aegra hucuſque nihil appetierat ac ſumſerat. In dubio hoc puerperae ſtatu ſuaſit Noſter cataplaſmatum et acidi vitriolici vſum ad praecauendum haemorrhagiae reditum, et vt febris imminentis vehementia imminueretur, atque exſpectare iuſſit, quid natura ipſa moliretur. His remediis rite adhibitis virium reſtauratio ſubſequuta eſt, et Noſter cum ſuis diſcipulis die 8 Iun. ipſam aegram adiit, et hanc conditionem eiuſdem eſſe vidit. 1) Vultus, oculorum color, animi ſtatus, virium vitalium conditio eum bene ſperare iuſſerunt. 2) Licet facies et vniuerſa cutis pallido et quaſi oedematoſo colore praedita eſſet, tamen inſigne virium reſtauratarum augmentum praelucebat, viſus magis ſerenus, vox placida, diſtincta, ſonora et audibilis, facultas ſeſe mouendi, et perfecta rerum occurrentium et perceptarum recordatio vna cum ſpe ſanitatem recuperandi 3) Pulſus quidem, in conſuetis vbi tangitur locis, debilis admodum; in aliis vero et inprimis in regione cordis exploratus bona ſpondebat auguria, fortior ſcilicet factus erat 4) Reſpiratio antea vix percipienda, iam euidentior, citatiore motu thorax mouebatur. Attamen vitae ſuſtentandae reſpiratio conueniens erat, neque ſuſpecta aut vllo modo metum incutiens. 6) Caloris animalis reſtauratio praecipue placuit noſtro, qui in vniuerſo corpore

pore aequalis fuit. 6) Excretiones lotii et ſcybalo- p. 16.
rum inſcia quidem fiebant aegra, ſed ob alia bona omina, nihil ſiniſtri ex iis metuendum erat. 7) Ingratus odor in conclaui et aegrae vicinia putridus fere gangraenoſus fuit, ab eo diuerſus, quem lochia munditie neglecta ſpargunt 8). Cutis plerumque ſicca fuit, rarius in fronte et genis ſudor prorupit frigidus, et ille frequentiſſime ſequebatur tempora, ſi leues horrores puerperam concuſſerant. 9). Vltimo loco examen abdominis, genitalium et peluis ſuſcepit, atque haec obſeruauit a) abdomen mirum in modum extenuatum et collapſum, in hypogaſtriis praecipue vacuitatem tactu deprehendit, quam mollia reliqua infimi ventris viſcera vix implere poſſe viſa ſunt. b) In genitalibus canalem vaginae copioſa materia mollis alicuius conſiſtentiae, ex muco, pure, aliquo ſanguine conſtante, repletum deprehendit, qua remota et exemta, digito altius penetrante, notatu dignum hiatum verſus abdomen patentem detegit: amplo, molli et ſatis voluminoſo corpore, quod veſica vrinaria lotio plena fuit, fere claudebatur iſte hiatus, liberior aditus fuit cum lotium cathedere remouiſſet: in poſteriore parte rectum inteſtinum ſcybalis aliquantiſper refertum tangere potuit: et in hiatu ipſo molliuſculum lubricum corpus ſenſit, quod pro aliquo inteſtinorum gyro haberi potuit. Qua quidem in re omni circumſpectione adhibita, ne contrectatione haemorrhagia prouocaretur, tandem c) periculum fecit, cum eo, quid reſpiratio in remouendis et deprimendis inteſtinis verſus hunc hiatum valeret. Vidit autem corpus ex hiatu recedere, ſi diu aegra in ſtatu exſpirationis maneret, et ſub noua inſpiratione illud ſenſim prolabi. d.) Euidenter obſeruauit, canalem vaginae verſus iſtum hiatum anguſtiorem fieri et infundibuli inſtar contrahi, magnitudine hiatus polli-

cis diametrum adhuc habere viſus eſt. e) Liquida ex vagina fluentia ingratum ac putridum ſpargebant odorem. f) Mammae flaccidae fere ſiccae. Omnia autem meliora fieri, naturae ſtudium in claudendo hiatu declarauit. Igitur curauit noſter, vt ſumma corporis animique obtineatur quies, ne inteſtinorum prolapſus fieret, qui ſpongia madefacta in vaginam immiſſa, optime praecauebatur, vt impuritates liquidorum ex vaſis vulneratis prouenientium iniectionibus eliminarentur, vt febri antiphlogiſticis et antigangraenoſis, ope inprimis acidorum occurreretur. His adhibitis d. 16 Iunii extra lectum verſari potuit et verſus 27. vſus decocti corticis cum
p. 18. acidis finitus et ſeri lactis ſubiunctus eſt vſus. D. 4. Iulii omnis ceſſauit febris, genitalia mucum tantum ſtillarunt albicantem, nullius fere ingrati odoris, mammae perfecte exaruerunt, oſtium hiatus anguſtius factum, ſed nondum clauſum, mollis et lubrica iſta pars non amplius diſtingui poterat, excretiones aluinae et lotii ſine moleſtia factae ſunt, niſi quod interdum conqueſta ſit, ſibi aliquid delabi in vaginam, ſi ad eliminanda ſcybala duriora validioribus niſibus vteretur. Sub initium Septembris perfecta ſanatio, hiatus ipſe arctior et conſolidationi proprior. Die 12 Decembris obſeruauit nullum menſtruorum veſtigium, conqueſta eſt de dolore lancinante in infimo ventre, diſtinctius quatuor aperturae notatae ſunt marginibus duriuſculis cinctae 1) in vicinia cyſtidis vrinariae 2) paulo remotior, 3) in altiore regione, 4) poſteriora verſus. Caeteroquin omnia
p. 19. verſus abdomen mollia deprehenſa. De praeſenti autem eiuſdem ſtatu haec retulit. 1) Satis bene ſe habet, color autem faciei naturalis nondum rediit, ſed chloroticus eſt. 2) Lotii emiſſio et alui excretio naturalis, niſi quod vehementioribus nixibus vagina corporibus ex abdomine deſcendentibus repleatur.

3) Simi-

3) Simile quid sentit in onere portando, et corpore ponderoso eleuando. 4) Sub horizontali in lecto decubitu vacuitatem quandam in ventre infimo percipit, quasi aliquid ibi desit. 5) Nulla sentit menstruae purgationis vestigia, nisi interdum aliquid sanguinis cum vehementioribus excernatur nixibus, saepius autem muci lactei promanatio fit. 6) Non tantum voluptatis sensum in coitu percipit, quam antea. 7) Exploratione hiatus eundem arctius in foramen rotundum contrahi et diametrum 5 linearum offerre. Apicem digiti indicis transmittere potuit in exiguum quoddam cauum nucis auellanae magnitudinis. D. 1 Septb. 1786 hanc aperturam fere clausam inuenit. Iam his commemoratis

Corollaria quaedam addidit vtilissima. Scilicet prorsus singulare istud exemplum resectione ablati vteri statim a partu est, cuius simile vel non exstat, vel non tam memorabile. Duplici e periculo aegra liberata est beneficio naturae, ipsi enim vel ex haemorahagia, vel lentius ex gangraena, corruptione aut sphacelo moriendum fuisset. Consolidationis porro ratio partim in contractione marginum vteri, partim in noua efformata tela cellulari quaerenda est, quae successiue ampliora hiatus spatia occludit, et tanto solidius stipat et reuincit, quo plura illius fila et prata parantur. Singulare demum phaenomenon est illa indifferentia ratione commercii coniugalis, tanquam effectus ablationis vteri, et fortasse remedium aduersus erotomaniam optimum exstirpatio vteri est. Vltimo loco quaerit; vtrum eius exstirpatio non tentanda sit, in scirrhis, carcinomatibus, cancro aperto? p. 21.

Conditionem vteri resecti et in spiritu vini asseruati accuratius describit, et quidem duplici modo, primum cum ipsi exhibitus fuit, et dein cum iam per sex annos in spiritu vini fuerat asseruatus. p. 22.

S. II. *Sectione* II. *De fundamentis et cauſis lethalitatis*
p. 25. eleganter diſſerit, igitur prima claſſis complectitur cauſas *ex haemorrhagia incoercibili*, huc pertinent vulnera et laeſiones cauum quoddam ſanguini comprehendendo aut tranſmittendo deſtinatum aperientes, vaſa maiora ſanguifera interna, in externa corporis peripheria vaſa ſanguifera maiora laeſa, rupta, ſciſſa, in collo, carotidibus, axillis, brachio, in arteria
p. 27. crurali etc. Secunda claſſis, cauſas *propter humorum corruptionem*, huc ſpectant omnes ſanguinis in caua corporis effuſiones ope tenellorum inſtrumentorum, vel paruo foramine maiora vaſa pertundentium, vel minores ramos abſcindentium; laeſiones canalium biliſorum et ductus pancreatici, aperturae peluium renalium, vreterum et veſicae vrinariae in tali regione, vbi lotium commode nequeat educi, omnia vulnera tractui canali a cardia vſque ad rectum inflicta, grauiores laeſiones maioribus plexuum lymphaticorum et lacteorum truncis, chyli ciſternae
p. 28. proximis inflictae etc. Tertia, *vulnerum lethalium ex gangraena productа.* Haec complectitur fuſtigationes, calcitrationes, laeſiones puluere pyrio aut igne illatas, effectus venenorum corroſiuorum etc.
p. 30. Quarta claſſis, *ſi in ſanguinis maſſa et humoribus lethalis reſolutio excitatur*, a morſu animantium venenatorum, a telorum et inſtrumentorum ſuccis variis vegetabilium intoxicatorum, laeſione ab effectibus quorundam praeparatorum mercurialium et
p. 29. mercurii viui ipſius. Quinta claſſis continet *laeſiones functionum vitalium*, et *quidem laeſiones ſyſtematis neruoſi, funeſtas ſequelas ex laeſione inſtrumentorum reſpirationis, et mutationes irritabilitate inimicas.* In hac quoque ſectione et ſtudium, accurationem et ſubtilitatem auctoris Cl. in explicandis et determinandis variis quaeſtionibus medicinae forenſis perſpeximus, atque eum propterea laudandum eſſe arbitramur.

Noua

Noua phyſico-medica.

Deſcriptio nominum Societatis regiae medicae Pariſinae.

Ex edicto regio Verſaliis menſe Auguſto 1778 promulgato haec ſocietas primordia ſua cepit ac inaugurata eſt.

REX CHRISTIANISSIMVS Protector.

Praeſunt huic Societati.

Cl. de LASSONE, Conſiliarius in rebus imperii gerendis publicis, archiater regius, ſupremus inſpector aquarum mineralium, Inſpector generalis morborum epidemicorum regni totius, ſocius natus et praeſes omnium Comitum ſocietatis, etc. in aula.

Decanus qui iam curat quae ad ordinem medicorum Pariſinorum pertinent.

Decanus ſenior ord. med. Par.

Socii ordinarii ſecundum ordinem, quo ſunt recepti, quorumque numerus ex edicto promulgato tantum triginta complectitur.

POISSONIER, Conſ. in reb. imp. ger. publ. Doctor regens ord. med. Par. Acad. reg. ſc. ſoc. et inſpector noſocomiorum copiar. maritimar. 1776.

GEOFFROY, Doctor regens ord. med. Par.

POISSONNIER DESPERRIERES, Doct. med., et medicus quem rex ſolet conſulere.

DE IVSSIEV, (Ant. Laur.) Doctor reg. fac. med. Par. Prof. Botanices, Acad. reg. ſcient. ſoc. et ſocietatis theſaurarius.

CAILLE, Doct. reg. ord. med. Pariſ.

DE LALOVETTE, Doct. reg. ord. med. Par.

JEANROI, Doct. reg. ord. med. Par. et Nancej. vices Directoris ſocietatis vices ſuſtinens.

THOVRET, Doct. reg. ord. med. Pariſ. et Cadon.

MAUDUYT DE LA VARENNE, Doct. reg. ord. med. Par. vices Praeſidis ſocietatis habens.

ANDRY, Doct. reg. ord. med. Par. et medic. brephotrophiorum.

ROVSSILLE DE CHAMSERV, Doct. reg. ord. med. Par.

DE LA PORTE, Doct. reg. ord. med. Par. Inſpector collegii conſtituti aquarum mineralium cauſa Pariſ.

Abbas TESSIER, Doctor reg. ord. med. Par. et Acad. ſcient. Reg. Pariſ. ſoc.

1777. COQVEREAV, Doct. reg. ord. med. Par. med. peditatus Francogall.

1778. COLOMBIER conſil. in rebus publicis imperii regundis, Doct. reg. fac. med. Par. perpetuo Societati a commiſſis, vt litterarum commercium propter noſocomia ciuilia et charitatis ſuſtineat, et ideo Inſpector regius eorundem eſt, vti et orphanotropheorum.

MACQVART, Doct. reg. ord. med. Pariſ.

HALLE, Doct. reg. ord. med. Par.

1779. CARRERE, Prof. emeritus ord. med. Perpinian., Cenſor regius.

VARNIER, Doctor med.

DE HORNE, Doct. med. primarius quem conſulere ſolet Illuſtr. Comitiſſa Arteſiae, ſenior archiater Ducis Ser. Aurelian.

MICHEL, Doct med. archiater regius.

DE FOVRCROY, Doct. reg ord. med. Par. Profeſſ. Chemiae in regio horto.

LA GVERENE, Doct. reg. ord. med. Par. Inſpector collegii, cui cura aquarum mineralium Pariſiis commiſſa eſt.

CHAMBON DE MONTEAUX, Doct. reg. ord. med. Pariſ.

BARTHES, Cancellarius vniuerſitatis medicae Montiſpeſſulanae, primarius archiater ſenior Ducis Aurelianenſis.

DE

DE BRIEVDE, Medicus Ducissae Burbonienſis, 1785.
ſenior archiater Ducis Aurelianenſis.

SAILLANT, Doct. reg. ord. med. Pariſ. Medicus illorum aegrorum, qui in noſocomio ad officinas nitroſas ſunt.

DOVBLET, Doct. reg. ord. med. Pariſ. 1786.

CROCHET, Doct. reg. med. Par.
Secretarius perpetuus.

VICQ D'AZYR, Doct. regens ord. med. Par. Medicus quem conſulere ſolet Comes Ill. Arteſiae, Acad. reg. ſcient. ſoc.

Socii liberi ex ordine quo recepti ſunt, quique ex edicto promulgato duodecim ſunt

POVLLETIER DE LA SALLE, Libellorum ſupplicum magiſter, Praeſes ſocietatis. 1777.

DAVBENTON, ſenior, Doctor med. Praeſes et Demonſtrator muſei regii corporum naturalium, ſoc. acad. reg. ſc. et Prof. regius horti regii conſtitutus.

DE LASSONE, Iun. archiater Reginae, Medicus xenodochii Verſal. in aula.

Comes DE LA BILLARDRIE D'ANGIVILLER 1778.
Director et ordinis cuſtos penes palatia regia, Inſpector adiunctus horti regii plantarum.

AMELOT, publicas res miniſtrans.

DUX DE RVPE FVCAVLDI.

LE NOIR, Conſiliarius ordinarius rerum imperii gerendarum aeque ac conſiliarius quoad aerarium publicum, et Bibliothecarius regius.

NECKER. 1779.

DE LA VOISIER, acad. reg. ſc. ſocius. 1782.

TILLET, Acad. reg. ſc. ſocius.

Lib. Baro de BRETEVIL, res publicas miniſtrans imperii, et ſecretarius rerum expediendarum domus regiae. 1786.

Socii

Socii indigenae ex ordine receptionis, quorum numerus ſexaginta eſt ex edicto regio.

LAMURE, Decanus et Prof. in vniu. Montiſpeſſ.

VITET, Profeſſor ſenior Chymiae et Pharmaciae Lugdunenſis.

RAZOUX, Doct. med. familiaris per litteras Acad. Reg. ſc. Par. Nemauſii.

LE PECQ DE LA CLOTURE, Adiunctus facult. med. Cadon. et Rothomag.

AMOREUX, Iun. Doct. med. Bibliothecarius ſocietat. reg. ſc. Montiſpeſſuli.

BONAFIS, Decanus ordinis medic. Perpiniani.

LE PERE COTTE, familiaris per litteras acad. reg. ſc. Pariſ.

RICHARD DU PLESSIS, Doct. med. rector ſenior vniuerſitatis Nannet.

DU BERNARD, Decanus et Prof. med. Toloſae.

GASTELLIER, Doct. med. in Monte Argi.

GONTARD, medicus ſtipendiatus ciuitatis Villae Francae in Belloiocenſi agro.

CHIBOURG, Adiunctus facult. med. Cadon.

LE CANUT, Prof. med. Cadonenſ.

AUBRY, Inſpector aquarum mineralium Luxevill.

DOAZAN, Doct. med. Burdegalae.

BETBEDER, Prof. med. Burdeg.

ROUGNON, Prof. med. Veſont.

GUILBERT, Doct. reg ord. med. Par. medic. ſen. milit. et caſtrenſ. reg. Meſnil Montheryn.

BRUNYER, medicus, quem Regis Frater conſulere ſolet, et med. noſod. Verſal.

LA SERVOLLE, ſen. Doct. med. Beaupuy prope Montigniacum.

LA SERVOLLE, iun. medicus, quem conſulere ſolet Comes Arteſiae. Verſal.

DE

DE VICQ, Sen. Doct. med. in vniuersit. Monspel. Valoniae.

BONTE, Doct. med. Monspess. Constantiae.

DE BRIEUDE, Doct. med. Auriliaci.

DE VERCHERES, Iun. Inspect. aquar. min. Burbonii Anselmi.

EHRMANN, Decan. perpetuus ordinis med. Argentorati.

BOUCHER, Decanus collegii med. Lilleii.

BERNARD, Decan. ordin. med. Duaci.

BAUX, Decan. coll. med. Nemausii.

MENURET, Doct. med. Paris.

RAYMOND, Doct. med. soc. acad. sc. Massil. Massiliae.

BARBERER, medic. primar. copiarum maritim. Tolenii.

NICOLAU, Doct. med. Marennae Santon.

PERET, Doct. reg. ord. med. Par. et Canon. Cameraci.

DUPUY, Doct. reg. ord. med. Par. med. primar. copiar. maritim. In Rupe Forti.

VACHER, Doct. reg. ord. med. Par. med. princeps exercituum reg. Baotii in Corf.

DE LAISSE, medic. nosocomiorum milit. Atrebat.

FRANCE, Prof. med. Vesontii.

CHARLES, med. morborum epidem. causa constit. Comitatus Burgundens. Vesontii

DURANDE, Inspector nosocom. Burgund. Dicioni.

BOURDOIS DE LAMOTTE, med. morb. epid. causa constitutus. Iouiniaci.

READ, med. prim. nosoc. milit. Diuoduni.

IOYEUSE, iun. med. prim. copiar. marit. Massil.

IOANNIS, Decan. ord. med. Aqu. Sext.

DARLUC, Prof. med. Aqu. Sext.

DUPI-

DUPICHARD, med. morb. epid. cauſa conſtitutus. Caeſaróduni.

DESVILLERS, Praeſes Senior collegii med. Nanceiani.

LALLEMAND, Praeſes *res* agens collegii med. Nanceiani.

JADELOT, Prof. med. Nancei.

WILLEMET, Demonſtrator botanices et chymiae Nancei.

THOUVENEL, Inſpect. aquar. mineral. Contrexeuill. in Lotharingia.

BARAILON, Doct. med. Chambon. Combraill.

WARNIER, Doct. reg. ord. med Pariſ. Cadoni.

HEQUET, Dec. coll. med. in Abbatis Villa.

MAHON, medicus noſocomii generalis Carnuti.

Socii extranei ex ordine receptionis quorum numerus ex edicto promulgato ſexaginta non excedere debet.

FRANKLIN, ſoc. acad. reg. ſc. ſociet. reg. Londin., Praeſes ſocietatis Philadelphienſis in America ſeptentrionali.

PRINGLE, Baroneta, med. reginae, Praeſes ſocietatis regiae, Londini.

CLIFFTON WINTRINGHAM. Baroneta, medic. regis Magnae Britanniae, Londini.

CULLEN, Prof. med. Edimburg.

BOECK, primar. med. reg. Sueciae. Holmiae.

BACKER, Doct. med. ſoc. reg. Sodal. Londin.

HEBERDEN, Doct. med ſoc. reg. coll. reg. Londin.

TOURTON, medic. familiae reginae, ſoc. reg. Londin. ſodal.

LIND, Soc. colleg. reg. Edimburg. med. noſocomii, Haſlar. prope Portum Magnum.

SERRAO, primar. med. reg. etc. Neapoli.

VIUENCIO, medicus camerae regis, Director et inſpector generalis noſocomiorum etc. Neapoli.

QUIN, Prof. med. Dublinenſis.

COTTUNI, Prof. med. Neapolitan.

CLEGHORN, Prof. anat. Dublinenſis.

CAMPER, Prof. honor. Anatomiae et Chirurgiae Amſtelodamenſis.

SALICETTI, Primarius Med. Pontificis Maximi. Romae.

RONNOW, primarius ac ſenior med. Regis Polon. Holmiae. ✠

GLASS, Doctor med. Iſacari Danmoniorum.

STOERK, archiater Imperatoris, Vindobon.

DOM MVCIOZONA, archiater reg. Madriti.

BONELL, Doct. med. Madriti.

AMAR, Vicarius Praeſidis acad. med. Madriti.

GOMEZ, ſecretarius ordinarius acad. med. Madrit.

DOM CASIMIR ARTEGA, ſecretarius acad. med. ob litterarum commercium. Madrit.

PERCIVAL, Doct. med. Mancunii.

DE SILLING, Conſ. in rebus imperii publice gerendis, Medicus Imperatricis. Petropoli.

DE KROUSE, Conſ. in rebus imperii publicis, medic. Imperatricis. Petropoli.

TISSOT, Doct. med. Lauſonii.

STRACK, Doct. med. Moguntiaci.

CALDANI, Prof. anatomiae. Patauii.

ALLIONI, Doct. med. Turini.

DUMONE, primarius medicus Principis Caroli, Bruxellis.

BURTIN, med. Principis Caroli, Bruxellis.

MOLINELLI, Doct. et Prof. med. ſocius inſtit. Bononienſ.

BONZI, Doct. et Prof. med. inſtit. Bonon. ſoc.

AZZOGUIDI, Doct. et Prof. med. inſtituti Bonon. ſodal.

FRATTORINI, Doct. et Prof. med. inſtituti Bonon. ſodal.

SIMMONS, ſoc. Colleg. med. Londinenſis.

TODE, Secretar. ſoc. med. Havnienſis.

LIMBOURG, ſen. medicus aquarum mineralium Spadanarum gratia conſtitutus.

TRIBOLET DE LA LANCE, medicus noſocomiorum, ſecretarius perpet. Soc. oecon. Bernenſ.

HERRENSCHWAND, Doct. med. Murati in Helvetia.

HIRIARD, Doct. med. ad St. Sebaſtian in Cantabria.

DUNCAN, Colleg. reg. med. ſoc. Edimbg.

COTHENIUS, archiater regis Boruſs. Berolini.

PRIESTLEY, ſoc. ſc. reg. Lond. ſoc. Londini.

ZIMMERMANN, Archiater regis Magnae Britanniae in electoratu Hannouerano. Hannouerae.

D'ALBERG, medic. regis, Holmiae.

MURRAY, Eques Ordin. de Waſa, Prof. med. Gotting.

GRUNER, Prof. med. Ienae.

Fac. med. Pariſ. reliquarumque ſocietatum nomina proxime.

Societas regia rei agrariae Pariſina in conſeſſu publico d. 19 Iun. 1787. praemium diſtribuit 1000 librarum et monetam auream 100 libr. quaeſtionis ſolutioni de 30 Mart. 1786. *de artificialibus pratis, quae cum maximo fructu in praefectura Pariſina, coli poſſint, et quae ſit eorum cultura melior?* Eoque ornatus eſt Cl. GILBERTVS, Prof. ſcholae veterin. regiae. Inter reliqua autem ſcripta ad ſocietatem tranſmiſſa, ſequentes quoque laudatae ſunt commentationes v. c. n. 13. cum epigraphe: *Qui cultus habendus ſit pecori,* n. 11. *Nunc veneranda pales magno nunc ore ſonandum;*

nandum n. 29. *Fortunatus et ille Deos qui nouit agreſtes* n. 14. *Beatus ille, qui procul a negotiis vt priſca* etc. et n. 15. *Seruit agri pecus et pecori dat molle vicissim gramen ager.* Optat ſocietas quam maxime, vt ipſi innoteſcant auctores, quo eorum ſcripta edi queant. Deinde decreuit ſocietas illis agricolis praemia diſtribuere, qui nouas methodos procedendi, aut ſaltem minus cognitas hoc anno communicarunt cum ſocietate, aut ipſi ſuas miſerunt commentationes. Sex inprimis praemia reportarunt, quorum vnus quiſque moneta aurea ornatus eſt, videlicet A. COLLEAU, publicanus Epinenſis ob multas commentationes, quae concernunt emendationem diuerſorum procedendi modorum in colendis agris, CRETTÉ DE PALLUEL, commorans in Dugny, ob commentationem de via ac ratione vaccarum curam ita gerendi, vt commoda ex iis proueniant maxima. LEDUC, molinarius Creitellenſis, ob lotionem et deſiccationem granorum in hypocauſto calefacto, qui ſimul magnam copiam frumenti a cariei arroſione liberauit. BIDAULT, Verbi diu. miniſter Bazochenſis, ſuggeſſit, quomodo in oeconomia rurali plurimi labores vtiliter ſuſcipiendi ſint. PIERRE DESOUCHE, habitans in Villetaneuſe, qui magnam agrorum partem prouentui ſolani tuberoſi dicauit, vt lactantes vaccas iis nutriret in regionibus Pariſiis circumiacentibus. Tandem HEVRTAULT, publicanus Pereuſenſis, qui frumentum per plures annos integrum ſeruauit et illaeſum feliciter ac ſolerter; cum autem hicce homo interim mortuus erat, praemium ipſius viduae fuit exhibitum.

Quaeſtio autem propoſita, qua deſiderabatur, *vt indicentur arbores, arbuſta, frutices et plantae, quae ſine omni cultura in praefectura Pariſina proueniant, ex quibus fila poſſint duci ad telas conficiendas, aut reſtes*; ſeptem commentationibus fuit ventila-

ta, ex quibus 6. cum epigraphe: *patriae ſum idoneus, vtilis agris*, propterea aurea moneta decorata eſt, quia auctor ſingulare prorſus ſtudium et harum rerum notitiam in illa prodidit, ſed praemium non potuit ipſi aſſignari, quia non reſpondit deſideriis ſocietatis. Aliam igitur quaeſtionem propoſuit cum nouo praemio, quae ſic eſt concepta: *Determinandae ſunt ex experimentis ſaepius repetitis et inter ſe comparatis, optimae methodi, quae eligendae ſunt, ſi partes fibroſas obtinere velimus vegetabilium, earumdemque qualitates rite cognoſcere.* Summa huius quaeſtionis eo autem redit: vt proponatur quali via ingrediendum ſit in diuerſis plantis paulo maioribus colendis, vt ex iis partes fibroſae ita praeparentur, quo in fila duci queant, atque eo modo vti cannabis et linum adhibeantur. Praemium eſt 600 librarum, adiecta ſimul moneta aurea. Commentationes ante Cal. Mart. 1790 ſunt ſocietati mittendae. Extraordinarium autem praemium ſolutioni huius quaeſtionis eſt dicatum: *Ex quibuſnam materiis poſſunt in diuerſis Prouinciis Galliae aliiſque, maxime in regionibus montanis veſtimenta confici, quibus paſtores et peregrinantes ſeſe aduerſus abundantes et diuturnas pluuias tueri queant.* Non tantum praeparatio materiarum, et quomodo parandi ſint panni, quo veneant pretio, deſcribenda, ſed etiam commentationibus exempla ſunt addenda horum praeparatorum, vt eo melius ſocietas de iis iudicare poſſit. Praemium eſt 600 librarum, et ante cal. Mart. 1789 commentationes ſocietati ſunt exhibendae. Porro praemium 300 libr. huic expoſitum eſt: *Quaenam ſunt illae plantae, quae poſſunt maximo cum fructu coli in agris, quos nouales eſſe nolumus, et qua ratione ad hunc vſum ſunt adaptandi?* Omnes terras qualiſcunque demum ſint conditionis haec concernit quaeſtio, ſed ſufficiet, ſi tantummodo vnius terrae natura exacte

acte deſcribatur, et experientiis multorum annorum confirmetur. Eodem modo 600 librae meliori commentationi expoſitae ſunt ſolutioni huius quaeſtionis: *Quomodo perficiendae methodi diuerſae artificioſe excludendarum et educandarum gallinarum cauſa inuentae, et quaenam ſunt optima praeſidia, quibus tale inſtitutum ita perficiatur, vt maior copia prouentus ſit.* 300 librae huius quaeſtionis ſolutioni ſunt dicatae: *Quibuſnam remediis aptiſſimis poteſt deſtrui cuſcuta, quae agros plerumque medicagine obſitos infeſtat.* Ante cal. Mart. 1788 commentationes harum quaeſtionum ſocietati ſunt exhibendae et praemia in conſeſſu publico diſtribuentur. Praemia 600 libr. a. 1790 ad has quaeſtiones pertinent: *Quibus praeſidiis certiſſimis poſſunt obtineri varietates vegetabilium in oeconomia rurali et domeſtica; et quid agendum, vt diuerſae illae varietates regionis climati aſſueſcant.* Deſiderat ſocietas non tantum praeſidiorum narrationem, ſed etiam hiſtoriam methodorum, quae hucuſque in vſu fuerunt. Aliud praemium 600 libr. huic quaeſtioni dicatum eſt: *Quaenam ſunt illae plantae ſponte aut facili cultura prouenientes in imperio Francogallico, quae materiam ſuppeditant, ex qua coeruleus color poſſit confici, et quibus remediis accurate quantitas huius ſubſtantiae quoad diuerſas plantas illam continentes determinanda eſt?* Cupit ſocietas tantum, vt indicentur plantae ſecundum ſyſtema Linnaei, et vt exempla ope experimentorum producta ſimul adiiciantur. Commentationes vſque ad calendas Martii 1790. ſocietas aſſumere decreuit. Ac pro anno 1788 praemium aureae cuiuſdam monetae in conſeſſu publico propoſuit, *ſi quis vel nouum vel emendatum inſtrumentum,* oeconomiae rurali aut priuatae vtile ſit oblaturus. Sic quoque eiuſmodi praemium offert auctori libri, qui inſtruit agricolas in morum doctrina cognoſcenda et oeconomia rurali

ac domeſtica. Liber ita debet eſſe comparatus, vt populariter, dilucide ac vere, id eſt, ex optimis principiis ruricolas ſuccincte ac breuiter inſtruat, omnique aetati ac ſexui ſit accommodatus, neque ſpiret nouas ſententias ac vanas hypotheſes. Huic plura praemia adiicientur ex monetis aureis agricolis exhibenda, qui anno currente nouis modis procedendi, aut non ſatis cognitis, propoſitis praeprimis ſuum ſtudium ſocietati dicarunt. Conditiones ſeruandae ab iis, qui ob praemia certant, conueniunt cum reliquis penes eiuſmodi ſocietates ſolennes. Omnes autem commentationes ad Cl. BROUSSONET, qui eſt ſocietati a ſecretis, ſolutis vectigalibus ſunt tranſmittendae.

VV. Cll. WARREN et ROB. HALLIFAX, medici Londinenſes, archiatri Principis Valliae nuper creati ſunt.

V. Cl. D. PETR. REM. FRANC. DE PAULA WILLEMET Prof. Botanices Coll. med. Nanceiani conſtitutus eſt.

Holmiae. Cl. M. SAM. DURAEUS, Prof. Phyſices Vpſalienſis, profeſſione ſua abdicauit ſponte.

Cl. BALDINGER, nuper Petropolim vocatus, recuſauit hanc vocationem et a Seren. Landgrauio, conſiliarii intimi honoribus ornatus Marburgi ſuis muneribus defungi conſtituit.

Societas regia rei agrariae Pariſina Cll. FRANZIUM, LVDWIGIVM, et HEBENSTREITIUM, Profeſſores medicinae Lipſienſes, familiares litterarum commerciis legit.

In vniuerſitate litterarum Ienenſi Cl. AVG. IOH. GE. CAR. BATSCH M. D. extraordinaria medicinae Profeſſione ornatus eſt.

V. Cl. IOH. IVST. ARNEMANN d. XV. Septb. Pr. med. Gottingae factus eſt.

Seren. Landgrauius Haſſiae litterarum vniuerſitati Marburgenſi egregium ac probe inſtructum apparatum inſtrumentorum chirurgicorum nouorum

dono

dono dedit, ac 20000 imperiales theatro nouo anatomico et chymico elaboratorio aedificando clementiſſime elocauit, cuius iam fundamenta iacta ſunt. Hortus botanicus etiam, qui nuper ſua cepit primordia, optime iam inſtructus eſſe cernitur, et inſtitutum clinicum, cui ſumma cum laude Cl. MICHAELIS praeeſt multis aegris, chirurgicae ac medicae artis praeſidia poſtulantibus, eſt refertum, atque fama fert, protinus noſocomium ibidem aedificatum iri.

Mortui ſunt.

Die V. Maii huius, quo viuimus, anni, Holmiae Cl. CASTEN RÖNNOW, Conſil. rerum gerendarum imperii publicarum, Protomed. Regis Staniſlai, Eques ordinis Amaranthini, ſoc. acad. reg. ſc. et ſocietatis Holmienſ. pro patria, anno aetatis 87. Inclaruit praeprimis ob lentem cryſtallinam, quam depoſuit adeo induratam, vt ſonaret fricta et praeterea ad iridem adhaereret, feliciter curatam, ſcripſit propterea: *om en ben och ſtenartig ſtarr with hela omkretſen af vuea faſtwuchſen ſom lykeligen blifwit med. nå len nertrykt.* Holm. 1768. contra hunc libellum ſcriptum prodiit, cui titulus: *Doutes que la cataracte dont M.* RÖNNOW *fait mention ait été oſſeuſe et pierreuſe*, Holm. 1768.

D. II. Septembr. Vindobonae Cl. PARISANI, medic. primar. communis noſocomii.

M. Octobr. Homburgi ad Altum, Cl. MVLLER Conſiliar. arch. et phyſicus prouincialis, cuius filius Prof. med. Giſſenſis eſt.

D. XIX. Octbr. Hanouiae Cl. IOH. KAEMPF conſiliar. ſupr. et archiater anno aet. 60. Scr. 1) *practiſchen Vnterricht wie der tollen Hundswuth vorzubeugen, Francf.* 1766. 8. 2) *kurze Abhandlung von den Temperamenten, Schafhauſ.*, 1760. 3) *von einer neuen Methode, die hartn. Krankheiten, die ihren Sitz im Vnterleibe*

terleibe haben, beſonders Hypochondrie ſicher und gründlich zuheilen, ſaepius recuſ. 4) quaedam *de viribus medicis eſſentiae Galbani et eſſentiae aconiti in diſcutiendis glandulis colli efficacis,* in Act. philoſ. med. Acad. Sc. Haſſ. 1771.

XIX.

Continuatio indicis librorum phyſico-medicorum qui anno 1783 prodierunt

Methode ſûre pour apprendre à nager en peu de Iour. Par NICOLAS ROGER. In-16. Paris.

Travels to the Coaſt of Arabia Felix; and from thence by the Red Sea and Egypt to Europe; containying a short account of an expedition undertacken againſt the Cape of Good Hope. In a ſeries of lettres by HENRI ROOCKE. 8.

IOH. ROSKOSCHNICK, *Nachricht von dem in Siebenbürgen gekommenen Zuge Heuſchrecken, Presburg,* 8.

ROTHS *Beyträge zur Botanick* 2 *Th. Bremen* 8.

Recherches ſur la petite verole etc. par de ROUSSEL. Par. 8.

Obſeruations ſur la Phyſique, l'hiſtoire naturelle et les Arts par M. M. ROZIER et MONGEZ Tom. XX. Paris

Cours complet d'agriculture, theorique, pratique, économique, et de medecine rurale et veterinaire, ſuivi d'une methode pour etudier l'agriculture par principes, ou Dictionaire univerſelle d'agriculture par une ſociete d'agriculteurs redige par M. ROZIER Tome III in 4 avec des planches en taille douce, A Paris.

Die akademiſche Laufbahn für Oekonomen und Kameraliſten vorgezeichnet von I. C. C. RÜDIGER, *Halle.* 8.

Die

Die neuſte Methode die Blattern einzuimpfen. Eine auf der Uniuerſitaet zu Philadelphia gehaltene Vorleſung von BENIAMIN RVSH. *Aus dem Engliſchen. Anſpach, in* 8. 31. *pag.* — *i. e. de nouiſſima methodo variolas inſerendi.* Aetatem paene omnem inſitioni aptam eſſe, neque morbos alios inoculationem prohibere. Inſitionem acus ope aliis inſerendi modis praeferendam, corporaque ad inſitionem diaetae vegetabilis et purgantium ope praeparanda, mercurio autem ad praeparationem ſpecificam vim haud eſſe. De febre eruptionem exanthematum varioloſorum praecedente recte tractanda.

Analyſis of the ſection of the ſymphyſis of the Oſſa Pubis, as recommended in Caſes of difficult Labour, and deformed Peluis by Dr. ALPHONSE LE ROY, by Iames *Rymer* ſurgeon, London, 8.

I. B. M. Nob. DE SAGAR ſyſtema morborum. Editio altera ab auct. correcta et aucta. P. 1. et 2. Viennae, 8.

IOH. CHRIST. SALMVTH, diſ. inaug. de diagnoſi puris. Götting.

Mémoire ſur la peſte qui en 1771. envagea l'empire de Ruſſie, ſur tout Moſcou la capitale et où ſont indiques les remedes pour la guerir et les moyens de ſ'en préſerver par M. de SAMOILOWITZ, Par. et Petrop. 8.

SANDIFORT Exercitat. acad. cum VII. Tabb. Lugd. Bat. 4.

WILL. SAUNDERS, *Beobachtungen über die vorzüglichen Wirkungen der rothen Peruvianiſchen Rinde, nebſt einem an Herrn Bergrath* BVCHHOLZ *mitgetheilten Zuſatz die Mahagonyrinde betr. aus dem Engl. von* D. LVDWIG *überſetzt, Lipſ.* 8.

Eiuſd. liber verſus a I. C. CREVELT, Colon. 8.

Eſſais ſur l'Hygrometrie, par H. B. DE SAVSSVRE. Neufchatel, 4.

MATTH. SAXTORPHS, *Umriſs der Geburſthülfe für Wehemütter, mit vielen Vermehrungen des Verf. aus dem Däniſchen überſ. von E. F.* SCHRÖDERN *Havn.* 8.

ANTONII SCARPA — Oratio de promouendis anatomicarum adminiſtrationum rationibus — Pauia 4.

A. SCHAARSCHMIDT, *myologiſche Tabellen, Berl.* 8. 4. *Ed.*

I. I. SCHAERTLICH diſſ. inaug. de vſu opii in febribus intermittentibus. Gottingae. 4.

Probierbuch aus Erfahrung aufgeſetzt von K. A. SCHEID. *Rothenburg an der Fulda.* 8.

Fränkiſche Beyträge zur Arztneygelahrheit von F. C. G. SCHEIDEMANTEL, *Deſſau.* 8.

I. C. F. SCHERFS *vollſtändiger* Hausarzt, *nach dem Engl. des Hrn. H.* SMYTHSON. *1ſter Band. Leipzig,* 8.

Archiv der medicin. Policey und der gemeinnützigen Arzneykunde herausgeg. von I. C. F. SCHERF. *Erſter Band, Leipzig.* 8.

Mediciniſche Litteratur für practiſche Aerzte, herausgegeben v. D. IOH. CHRISTIAN SCHLEGEL. *6. Th. Leipzig.*

EIVSD. Collectio opuſculorum ſel. ad med. for. ſpect. Vol. I. Lipſ. 8.

I. H. SCHLICHTHORST diſſ. inaug. de petechiis nonnulla. Gottingae. 4.

SCHMIDEL *Vorſtellungen einiger merkwürdiger Verſteinerungen 3. und 4. H. M. K. Norimb.* 4.

EIVSD. icones plantarum et analyſes partium aeri inciſae atque viuis coloribus inſignitae S. I. II. III. Norimb. Ed. 2. fol. maj.

EIVSD. diſſertationes botanici argum. reuiſae et rec. Erlang, 4.

Der

Des Churfürſtenthums Sachſen allgemeine und der Reſidenzſtadt Dresden beſondere Policeyverfaſſung. Zweyter Th. durch G. SCHMIEDER, Dresden, 8.

JOH. GOTTL. SCHNEIDERS, allgemeine Betrachtung der Schildkröten, Leipz. 8. m. K.

J. A. SCHOMBVRG diſſ. inaug. de venaeſectione in apoplecticis morbis haud indiſcriminatim inſtituenda. Gottingae. 4.

A Treatiſe on the Synochus atrabilioſa, a contagious Fever which ragad al Senegal in the year 1778 which is prefixed a Iournal of the Weather during the Praevalence of that diſeaſe etc. By T. P. SCHOTTE, M. D. 8.

FR. V. P. SCHRANKS allgemeine Einleitung die Naturgeſchichte zu ſtudieren, München, 8.

J. E. D. SCHREBERS neues ſchwediſches Magazin, zur Natur und Haushaltungskunde I. B. Nürnb. 8.

EIVSD. Säugthiere in Abbildungen nach der Natur 4. Th. 37. et 38. Heft. Erlang. 4.

J. S. SCHROEDER über den innern Bau der Land, und einiger ausländiſchen Erd- und Fluſsſchnecken, Frcf. 4. m. K.

Einleitung in die Conchilienkentnis nach Linne von I. S. SCHRÖDER, Erſter Band von den Schnecken Halle, m. K.

TH. G. SCHROETER com. de phthiſi hepatica. Gott. 8. maj.

CAR. FR. SCHWARTS, de hydrophobia, eiuſque ſpecifico meloe majali et proſcarabaeo, Lipſ. 8. c. F.

J. C. SCHVBART ökonomiſche kameraliſtiſche Schriften, nebſt ſeiner Preiſſchrift über den vortheilhaften Anbau der Futterkräuter, Leipz. 8. Ed. 2.

EIVSD. practiſcher Erweis, daſs alle Schäfereyen, ohne die äuſſerſt nachtheilige Trift beſtehen können, Leipzig, 8.

EIVSD. *Beweis, daſs Hütung, Trift und Brache, die gröſten Gebrechen und die Peſt der Landwirthſchaft ſind.* etc. *Ebend.* 8.

Abhandlung von den wahren Mitteln, ein hohes Alter zu erreichen, von D. SCHVLZ. *München,* 8.

Neue Beyträge zur Natur und Arztneywiſſ. herausgegeben von C. G. SELLE. *Zweyter Theil. Berlin,* 8.

EIVSD. Medicina clinica *oder Handbuch der Medicinischen Praxis zum Gebr.* acad. *Vorleſ. Berlin* 8. *Ed.* 2.

CHR. CASP. SEIP, ſylloge obſeruationum varii argumenti, Hafn. 8.

SELIGMANN, de haemorrhoidibus albis in vniuerſum Gott. 4.

IOH. SAL. SEMLERS *Nachleſe zur Bonetiſchen Inſektologie* 1 *Stük. Nebſt Anzeige einiger neuen Beobachtungen. Halle.*

JEAN SENEBIER mémoires phyſico-chymiques ſur l'influence de la lumiere ſolaire pour modifier les etres des trois regnes de la nature, et ſur tout ceux du régne végétal à Geneve III. Vol. 8. Verſio Germanica prodiit Lipſiae ſub titulo, SENEBIERS *von Einfluſſe des Sonnenlichts auf alle drey Reiche der Natur inſonderheit das Pflanzenreich.*

SEPPS *niederländiſche Inſecten, aus dem Holl. mit Anm. von* LESKE, *Leipz.* 4. *m. K.*

Nouvelles récherches ſur la géneration des êtres organiſés, aux quelles on a joint quelques conjectures ſur les principes des corps, et une nouvelle theorie de la terre. Par M. PIERRE-EUTROPE SERAIN. 12. Paris.

An Eſſay on the various cauſes and Effects of the diſtorted Spin, and on the improper Method uſually practiſed to remove the Diſtortion; to which are added ſome obſervations on the Treatment of Ruptures. By T. SHELDRAKE iun. Lond. 8.

Con-

Reliqua proxime

Contenta in hac parte.

I. Trattato di Chirurgia e di reſpettive operazioni di LORENZO NANNONI Tom. I–VI. p. 579

II. Hiſtoire d'vne ſymphyſeotomie, par M. VERDIER DU CLOS. 604

III. Elenchi fungorum continuatio I. auct. A. I. G. C. BATSCH. 607

IV. Journal de médecine, traduit de l'Anglois par M. S. F. SIMMONS. 626

V. Diſſertation ſur la nature des Eaux de la Seine, par M. PARMENTIER. 629

VI. Muſeum Carlſonianum per ANDR. SPARRMANN Faſc. I. II. 633

VII. Diſſ. de glandul. ſuprarenal. praeſ. I. A. C. MAYER 640

VIII. C. KRAMP diſſ. de vi vitali arteriarum. 641

IX. Conſiderationes pathologico-ſemioticae, A. N. F. ROUGNON. 643

X. Experiences pour ſervir à l'hiſtoire de la generation des animaux et des plantes par M. SPALANZANI etc. 646

XI. Opuſcules de phyſique animale et vegétale par M. SPALANZANI. 648

XII. LINNAEI ſyſtema plantarum Europae cura I. E. GILIBERT. 652

XIII. Beſchriving eener ongemeen groote Electrizeer machine and Eerſte Verfolg der proefneemingen etc. door M. van MARVM. 653

XIV. G. F. HOFFMANNI Enumeratio lichenum Faſc. I. —IV. 670

XV. I. G. BALDINGERI Opuſcula medica 696

XVI. Atti dell'Academia de Siena Tomo VI. 701

XVII. A ſerious addreſs on the dangerous conſequences of neglecting common cougs and cold by THOMAS HAYES. 717

XVIII. H. A. WRISBERG com. de vteri poſt partum naturalem reſectione non lethali 721

XIX. Noua phyſico-medica 728

XX. Continuatio indicis librorum phyſico-medicorum qui anno 1783. prodierunt. 742

INDEX.

Abhandlung von der gehörigen phyſiſchen Erziehung der Kinder 92.

Abrogationis diſputationum in Acad. Vindobonenſi cauſae 103.

Abſceſſus compreſſione ſanatus 89.

Academia reg. ſc. et litterar. Nanc. praemium propoſuit 554. diſciplinarum metallicarum Regiomonti oppido Norvegiae inſtituta 165. chirurgica a ſocietate oeconomica Valliſoletenſi inſtituta 165.

Acidularum Hambacenſium et Schwollenſium fontes 74. partes conſtituentes 74 effectus et vſus 75.

Aconiti napelli extractum caute vſurpandum 59.

Acrel, ſoc. acad. ſc. Vpſal. 166.

Acta acad. ſc. Imp. Petrop. T. I. P. I. II. T. II. P. I. II. 387. conſilium quod in iis concinnandis ſequuti ſunt auctores 388. Noua R. Soc. ſc. Vpſal. Vol. III. IV. 237.

Aeris vis in ſalutem ciuium 248 nihil confert ad ruborem ſanguinis 592. fixi in aquis contenti menſurandi methodus 19. dephlogiſticati modus parandi 201. putrefactus ſtagnans, quid ad eum mouendum profit 56. vliginoſorum locorum in inducendis febribus malignis efficacia 352.

Aetheris vitriolici cum thebinthina vſus ad calculos leae veſicae et colicam

Aethiopem martialem obtinendi methodus noua 336.

Agarici querni natura et vſus 23. fugitiui analyſis chemica 441. diuerſae ſpecies deſcriptae 607.

Alchemicae viae dux 484.

Alexiteria et alexipharmaca contra diabolum, 700.

Allioni, acad. Vpſal. ſoc. 166.

Ambroſiacorum vis in variolis 65.

Anagallidis aruenſis vſus 58.

Analyſis animalis cum analyſi vegetabili comparata 339.

Anas Magellanica deſcr. 638. frenata 638. ſpectabilis, mas et fem. 638 molliſſima deſcr. 634. diſpar, mas et femina 634.

Aneuryſma colli, eius deſcriptio et cauſa 108.

Anginae variae ſpecies 317. 585.

Animal bipes euacuatum per aluum in cardialgia verminoſa, hiſtoria eius 708 ab aere mephitico reſuſcitandorum tentamina, 12.

Antilope ſubgutturoſa deſcripta 432. anatomia 436.

Antimonii hiſtoria et fata 493.

Aphonia in febribus putridis 108.

Apoplecticorum hiſtoriae 152.

Apoplexiae cauſae et differentiae 309 malignae exiſtentia adſeritur 206.

Appen-

ppendix ad hiſtoriam cyprinorum 451.
Apotharum ſedes, 237.
Aquae frigidae vſus in febre biliosa 333. 335. frigida curat morbos 110 ſimplicis vſus in morbis 88. calidae vtilitas 88 frigida contra arthrit. 89. Birckfeldenſis proprietates 100. Bruckauienſium deſcriptio et analyſis 70. curationes per has aquas 72. medicatarum Naerenſium natura 328. mineralium Breſtienſ. natura 15. minerales Fontanellae, Broſſardierae, Boiſſae et Rameae deſcript. 16. Sequanae praeſtantia 631 Sinnbergenſis efficacia 101 regiae in ſoluendo auro efficacia, vnde 120. lacus Cherchinio analyſis 25.
Arnemann, P. med. extr. Gotting. 740
Arteriarum vis vitalis, quaenam 641.
Articulorum cubiti inflammatio 347.
Artis obſtetriciae praecepta 595.
Aſinus in ſuo fero ſtatu, de eo obſeruat. 419.
Aſthma coniunctum cum nimia ſcrobiculi cordis depreſſione ſub inſpiratione 106 Ἄσθμα πνευμῶδες Aretaei non obſoletum 28.
Atti dell' Accademia delle ſcience di Siena T. VI. 701.
Aurei velleris hiſtoria 477.
Auri fulminantis praeparandi methodus 121 Aurum ab acido nitri buiiente receptum an vere ſoluatur 25.

B.

Bacheri merita in diarium quod ſub eius auſpiciis prodit Pariſ. med. 353.
Baldinger opuſcula medica 696 Conſil. intim. factus. 740
Balneorum tepidorum in febribus continuis vſus 206.
Baro obiit Pariſiis 563.
Bartholomaei Inſula deſcripta 198. 199.
Batſch elenchi fungorum continuatio prima 607. Prof. medic. extr. Ienenſ. 740
Belladonnae effectus 208.
Beobachtung bey einer Frau, die eine Frucht in ihrer Muttertrompete 3 Iahr und einige Monate getragen 84.
Beobachtungen, Verſuche und Erfahrungen über des Salpeters Verfertigungsarten I. Fortſetzung 96.
Bernſteins practiſches Handbuch für Wundärzte II. Theile 97.
Bertholon, la nature conſiderée ſous ſes differens aſpects 520.
Beſchreibung einiger Maſchinen zum Gebrauch der dephlogiſtiſirten Luft 36.
Betulae hybridae deſcriptio 198.
Bibliotheck der wichtigſten practiſchen Aerzte des 17 Iahrh. I. B. 68.
Bidault, eius conſilia, 737
Blech P. med. et phyſ. extraord. in Gymnaſio Gedanenſi 166.
Boehme Vmriſs der allgemeinen Heilungskunde 111
Boehmer, Conſiliarii ſecreti Boruſſici ornamento inſignitus eſt 375.

Boleti bouini et igniarii analyſis chemica 441. variae ſpecies recenſitae 617.
Bonnet Acad. ſc. Berol. ſoc. factus 166.
A Born regio munere ornatus eſt 166.
Bourbonenſium aquarum med. virtus 333. 335. 337.
Bray ſur Seine, oppidi topographia 332.
Briefwechſel mediciniſcher von einer Geſellſchaft Aerzte I. Stuck 98.
Bromeliae ananas cortex laudatur tanquam emmenagogum 59.
Bubalis cum cauda equina deſcriptio 418.
Buchoz nouveau traité phyſique de toutes les plantes etc. 497. diſſertation ſur le Quinquina 528.
Burſerii de Kanilfeld inſtitut. med. pr. Vol. I. 269. Vol. II. 289. Vol. III. P. I. 306.

C.

Calces ope ſalium alcalinorum ex auri ſolutione deiectae, quales 121.
Calculorum biliariorum partes conſtitutiuae non differunt 205.
Calculorum veſiculae felleae experimenta 30.
Calli generatio, quomodo fiat ex ſententiis variorum 124. organi ſtructura 125.
Calor, morbus ouium venaeſectione curandus 14.
Canalis cuiuſdam in interiore ſubſtantia corporum ciliarium oculi deſcriptio 237.
Cancrum ſanandi methodus noua 338.
Capitis grauiter vulnerati hiſtoria 144.
Cappel vertit *Haygarth* v. Haygarth.
Carbunculus, qualis in noſocomiis 350.
Carpio in auſtrali Ruſſia, qualis 451.
Caſtratio in curatione herniae reprobata 7. canum, num rabiem praecauere poſſit 154.
Catalepſis, eius differentiae 311. cauſa 311.
Cataracta quid 357. depreſſio 358. eius noxae 359. operatio quando indicetur 359. in operatione, quae agenda 361. ſecundariae ſpecies diuerſae 370. operatio quando inſtituenda 26.
Cataracta Gothenburgenſis, relatio de ea 515.
Catarrhi pulmonum inflammatorii hiſtoria 342.
Cauernae prope Arcy ſur Cure obſeruationibus illuſtratae 18.
Cauſa phyſica motus planetarum, 525.
Centaureae calcitrapae vſus, 59.
Certhia melanura deſc. 654. vndulata deſcr. 638. lepida 638. armillata 638.
Chirurgi notitia et doctrina, qualis eſſe debeat 580.
Chirurgicae obſeruationes variae 341. 345.
Chryſalides bombycis mori, quomodo necandae 23.
Chryſopoeia, cautiones quaedam circa illam vtiles 482.

Chyli eiusque motus, 322.
Cicutae inutilitas in morbis cancrosis 584.
Cimicifuga foetida strumas et neruorum morbos pellit 59
Circulationis mechanismus, de eo experimenta 348
Cirillo osseruazioni pratiche intorno alla lue venerea 500
Clauariae variae 621.
Le Clerk mors 168
Closs obiit 564
Clysterum visceralium vtilitas asserta 223. quibus vsus earum infirmetur 226. noxae 228 causae, quae efficiunt, vt decedant prius quam conuenit 229. vtilitas v. Kaempf.
Colleau moneta aurea ornatus, 737
Collegii regii medicorum Nanceianorum descriptio nominum 544. Historia huius collegii 544. chirurgiae Nanceianum 551. pharmaceuticum Nancej. 553
Collyrii compositio ad oculos in confluentibus variolis 6
Colymbus parotis descript. 635
Compressionis vtilitas in fistulis et sinubus 86. abusus eiusdem 86. in incisione opposita 87. funiculi vmbicalis inutilis in praecauendis variolis 594
Condroye Chev. de la, praemium accepit 374
Confectio Alkermes descripta 494
Conseruae natura chemice explicata 423
Conii prae cicuta praestantia 59
Consensus et idiosyncrasiae exempla, 108
Constitutio autumnalis an. 1770. 232. hiemalis 233 annorum 1775. et 1776. Parisiis obseruata 10
Conuulsionis puerorum remedia 313
Corpus peregrinum in vrethra inlatum 327
Corneae incisio, quomodo fiat 360. 363
Corticis Peruuiani antiquitas 529. variae species 529. vsus et effectus 64. vsus in febribus continuis remittentibus, de eo cautelae 205
Coruus Clericus desc. 634
Cotes secantes Orsenses cur praemature moriantur 58
Cottus Bubalis, piscis Suecicus 196
Cranii rhinocerotis Africani cornu gemino delineatio 409. additamentum Pallasii 414
Crell, soc. Philadelphicae socius 375
Crinonum cura per frictiones 12
Cruikshank the anatomy of absorbing Vessels etc. propediem germanice prodibit 167
Crystallinae lentis opacae cum varicosis vasis complicatae extractio 364
Cuculus serratus descr. 634. Taitensis descr. 637
Curculio zamia, noua insecti species 241
Cussonia, nouum plantae genus 239

Cypri-

Cyprinus barbus et Capito deſcripti 448

D.

Delirium, eiuſque varia genera 312
Della Bona, Patauini Pr. mors 168
Demachy und Dubuiſſon Liqueurfabrickant 38
Dentelariae vſus 349
Dentium molarium foſſilium ignoti animalis deſcriptio 416
Digitalis hybridae deſcriptae 394. aliae deſcriptae 453
Dolor capitis, eius cauſae 307
Doeveren primae lineae de cognoſcendis mulierum morbis 82
Dubitationes contra infarctuum exiſtentiam aduerſus Kaempfium 221
Du Clos Hiſtoire d' vne ſymphyſeotomie 604
Ductus ſaliuae Stenonianus arroſus 107
Dulcamarae virtutes expoſitae 496. vſus in medicina 59
Dumas praemium accepit 374
Duraeus Profeſſione abdicauit 740
Dyſenteriae acidae cauſae 107

E.

Echinitis ſingularis expoſitio 518
Ecſtaſis quid 311
Educationis infantum errores 92. apta phyſica eorundem 92. nutricatio 93. infantum lacte depulſorum vſque ad 5. et 16. ann. 93. moralis 93
Electricitatis effectus in varios morbis 62. medicinalis obſ. 18
Electricarum virium actio 195
Eluelae agaricinae diuerſae 617
Emetici medicamenti boni effectus 10
Emberiza Maelbyenſis deſcr. 636. cyanella deſcr. mas et f. 639. ruticapilla 639
Emboli deſcriptio 625
Epidemia Toloſae ſub autumno 1772. graſſata 10
Epilepſiae ſpecies a miliaribus nata, obſeruatt. de ea 5. ſanatae exemplum 20
Eros quis fuerit 29
Eryſipelatis diuiſio admodum apta 290
Eſchenbach de quibuſdam auri calcibus et ſalibus mercurialibus obſeruat. 120
Exanthema variolis ſimile in foetu obſeruatum 107 orii a vermibus negatur 29
Excerpta ex Eug. Philalethae lumine de lumine 486. et Anthropoſophia magica 487 *aus der Briefta ſche* 487. ex hydrolitho ſophico 489
Excreſcentia cornea, de illa obſ. 7
Experimenta facta quoad ſenſibilitatem, reſpirationem et anatomen vteri in animalibus a Vicq. d'Azyr 14. in cylindricis oſſibus inſtituta 126

Extracti

Extracti opii methodus per digeſtionem praefertur 16. Extracta vegetabilium quomodo paranda 202
Eyerel, obſeruatt. med. varii argumenti 146

F.

Fabri lignarii pectore a concuſſu laeſo exſtincti extiſpicia 148
Fabulae gentilium laboribus philoſophicis fauent 481
Fabricae corporis hum. inconſtantia 446
Facultas medica vniuerſitatis Nanceianae 545. 550
Falco Albicilla deſcriptus 241. dubius deſcr. 637
Febris in vniuerſum 272 diuiſio 273. variae claſſes 262. praecepta de ea 268. acutarum therapia 28. acuta gaſtrica 284. catarrhalis 284. 236. epidemicarum natura et origo 5. colliquatiua 289. continentes 278. continuae remittentes 283. continua, cauſus 287. exanthematica vrticata 293 hectica 283. hungarica 286. intermittens quid 646. 273. obſeruatt. et cauſae 336. 335. curatio 65. intermittens quotidiana cum inſolitis ſymptomatis coniuncta 107. lactea 236. 284. lenta neruoſa 280. et hecticae cauſae 236. maligna, de ea adnotata 205. epidemicae Conſtantienſis deſcr. 11. miliaris deſcriptio 12. obſ. 353. 351. cum ſanguinis et humorum diſſolutione iuncta 352 notha quartana 228. puerperarum 236. proportionatae 289. de iis variae obſ. 329. ex extiſpiciis illuſtrata 207. neotericorum 288 putridae quid 259. cauſae 259. periculum, praecautio 260. epidemicae Trecorienſis hiſtoria 350. verminoſa, obſeruationes de illa 332. quotidiana 277. rheumaticae natura 235. ſcarlatina epidemica 110. tertiana 277. tetartophya 289. verminoſa putrida maligna 232. vrticata ab eſu carnis ſuillae recentis 110.
Fermentationis ſpirituoſae lactis et vrinae proceſſus chem. 8.
Ferri artificialis et ſulphuris productio 479.
Ferris a diſſertation on Milk. 540.
de Fevre de Gineau in collegio regio Pariſino mechanicam et phyſicam experimentalem docere iuſſus eſt 166
Fila metallica, quae in eorum fuſione obſeruentur 664
Finnarum humanarum a porcinis differentia 137. experimenta cum iis 137
Fiſtulae lacrymalis operatio 15
Florum zinci vſus in morbis conuulſiuis 355
Fluxionum quarundam pectoris contagioſa qualitas 21
Foetus monſtroſi deſcriptio 8.
Fonticulorum et veſicatoriorum vſus in hydrope pectoris 338

Foramen ouale in ſepto auriculari cordis apertum repertum 195
Forſter Iun. acad. ſc. Berol. ſoc. 166.
Forbergills ſämmtliche med. und philoſoph. Schriften I. Band, 256.
Fragae veſcae vires 58
Franzius ab Acad. Dinionenſi, Aurelianenſi, ſocietate regia medicor. Pariſ. familiaris per litteras 559. aeque ac rei agrariae Par. 740
Fringilla candida deſc. 636
Fuchs Skizze einer populären Geſundheits Lehre 91
Fulica Leucoryx 635. Aethiops deſc. 635
Functionis ſexualis laeſae ſymptomata 157
Fungorum bulboſorum ſingularis ordo, 16

G.

Gaaſen ſocius extr. Acad. ſcient. Holm. 559
Gallarum ſal eſſentiale 195
Garnier praemium accepit 374
Garzetta praemio a praefectura Roboretana ornatus eſt 558
Gelatum vnde oriatur 125. tranſit in naturam cartilagineam 125
Georgi de conferruae natura 423
Gibelin Abrégé des Tranſactions philoſophiques de la ſoc. roy. de Londr. 511
Gerard praemium accepit 374
Gilbert praemium a ſociet. rei agrariae Pariſ. accepit 736
Glacies acuum forma apparens, quid 26. eius origo 26
Glandulae conglobatae ex experimentis illuſtratae 323. ſuprarenalium vſus 640
Gmelin hiſtoria et examen chemicum fontium muriaticorum Salzenſium 243
Gobio, eius tres varietates 452
Gobius Kunthienſparro, pilcis Suec. 196
Goldhagen Halae conſiliarius metallicarum fodinarum conſtitutus eſt 560
Gonorrhoeae ab amore metricio virus venereum defenſum 699 virulentae cauſae 590
De la Grange regia acad. ſcientiarum Pariſios accinit 375
Grauedinis, coryzae et phlegmatorrhagiae cauſae 315
Grauidae mulieris ſubita morte exſtinctae inciſio 147
Gruner delectus diſſ. med. Ien. Vol II. 77. Theſ. diſſ. med. rar. T. I. 27
Gypſophila ſtruthium remedium aduerſus calculi generationem 59

H.

Haaſe de vaſis cutis et inteſtinorum abſorbentibus 318. ſoc. reg. Gotting. 740
Haberlein praemio ornatus 372
Haemorrhagiae ex vmbilico rarae et lethalis hiſtoria 153 vteri, quando facta 109
Haemorrhoides praematurae, earum ratio 109
Halliſax archiater principis Valliae 740

Hayes a ſerious addreſs on the dangerous conſequences of neglecting common coughs et colds 717
Haygarth an Inquiry how to the Small-Pox etc. 250.
Hebenſtreit, ſoc. rei agrariae Pariſ. familiaris per litteras 740
Hellfeld conſiliarius camerae Ducalis Meinungenſis 559
Hellfred *Betrachtungen über den Nutzen und Mißbrauch der Ausleerungen* 90
Hemmer ſocius extraneus Acad. Holm. ſc. 559
Herbaria quomodo aduerſus inſecta praeſeruanda 199
Herniae eius ortus 109. congenitae ortus et ſedes 249. cura 240
Herſendt de vteri infarctu 327 variae eiuſdem cauſae et cura 327
Heurtault praemio ornatus eſt 737
Hildebrandt de pulmonibus, 39
Hindenburg profeſſ. ordin. phyſic. Lipſ. adiit 167
Hiſtoria eorum, quae in ſocietate rei agrariae Pariſina acta ſunt 530
Hiſtoriae meteorologicae a. 1784. continuatio 27
Hiſtoire de la ſociete royale de medecine a. 1776. avec les mémoires de med. 3
Hoffmanni enumeratio lichenum Faſc. I. II. III. 670
Hoffmann conſiliarius Moguntiacus et collegii medici Moguntiaci director 160
Hope mortuus eſt Edinburgi 168
Hottentottorum deſcriptio 516
Humerus poſt partum relictus per abſceſſum abdominis emiſſus 345
Humulus quo tempore ad cereuiſiam ab aceſcentia conſeruandam primum adhibitus 61
Hydna ſtipitata 618
Hydrocephali et ſpinae bifidae natura 308. internus diureticis ac purgantibus ſanatus 109
Hydrophobia per immerſionem et ſubmerſionem curanda 335
Hydrops, obſeruationes de ea 109 Hydropes pectoris epidemici 325
Hyſterici mali cauſa, vbi lateat 156. conuulſionum hyſtericarum cauſae 156

I.

Iablonſky obiit 377
Jacquin ſocius ext. Ac. ſc. Berol. 166
Iadelot pharmacopée des Pauvres 253. mecaniſme de la nature 523
Ianſen pinguedinis animalis phyſiologia 32
Iaſione Capenſis deſcripta 238
Ictu electrico quinam morbi ſanati 63
Ignis ſuſtinet totum ſyſtema mundanum 524. aquae et Ignis Gehennae hiſtoria 471 S. Antonii deſcriptio 13
Iliaca paſſio indigeſtionem ſuperueniens 350. lethifera 346

Impotentiae virilis caſus 154
Index ſcriptor. phyſico med. ab ann. 1783. 186. contin. 377. 564. 742
Infarctuum abdominalium variae ſpecies 226
Infectio quomodo auertenda 500
Inflammatio quid 270. bulbi oculi periculoſiſſimum ſymtoma 368
Inhaler, machina Mudgii reſpiratoria 719
Inſectorum herbariis infeſtorum recenſio 199. nouae ſpecies a Thunberg deſcriptae 240
Inſitio commendata ad luem boum tollendam 14
Inſtrumenti ad corneam incidendam deſcriptio 360. chemica pariunt errores 116. aeque ac phyſica ratione qualitatis et quantitatis 118. chirurg. apparatus vniuerſitati Marpurgenſi a Landgrauio dono datus 740
Inteſtinorum motus periſtalticus obſeruatus 110
Inuenta noua medica 697
Iournal de médecine, chirurgie, pharmacie T. 66. 67. 68. 69. 324
Irritabilitatis Hallerianae veſtigia et vindiciae 698. penes vett. 699
Iridis marginum fluctuantium coalitus 371. qualia ſymptomata in extractione cataractae ſint 366
Iſchiadis cauſae 593
Iunghans Halae extraordinarius botanices profeſſor 740

K.

Kaempf Methode *die hartnäckigſten Krankheiten des Unterleibes zu heilen* 2 ed 218. defunctus eſt 741. eius potiora ſcripta 741
Karſten, obiit 376
Keilii determinatio quantitatis ſanguinis refutata 703
Kleefeld obiit 564.
Koeler experimenta circa regenerationem oſſium 124
Kongl. Vetenſkaps Academiens Nya Handlingar T. VII. 195
Kramp de vi vitali arteriarum 641

L.

Lactis naturalis vſus 541. natura experimentis declarata 542
Langii facies Hippocratica leui penicillo adumbrata 83
Langsdorf Sammlung practiſcher Bemerkungen für Salzwerkkundige 76
Lanius Pomeranus deſcr. 634
Lapis philoſophorum mundo exhibitus 474. magici et medicinales quid de iis ſentiendum 475
Laruae in ventriculo equorum ab oeſtro naſali proficiſcuntur 141. quibus medicamentis exſtirpandae 142
Lebière praemium accepit 374
Ledi buxifolii deſcriptio 393. paluſtris proprietates et vires 61
Leonhardi de chemicorum inſtrumentis mechanicis errorum

rum et diſſenſus fontibus 115. de chemicorum inſtrumentis phyſicis, errorum et diſſenſus fontibus 118
Lepra Martigii endemia, obſ. de ea 12
Leſkii *Reiſe durch Sachſen* imminuto pretio ad mercat. paſchalem 1788. vendetur 168. breui ante obitum ſod. factus ſoc. Prag. 166
Lethalitatis vulnerum cauſae et fundamenta 701
Lichenes claſſes eorum, 671. cruſtacei imbricati 685. imbricati foliacei 689. leproſi tuberculati 673. leproſi tuberculis fungoſis ſtipitatis 679. leproſi ſcutellati 680. puluerulenti 681. ſpecies deſcriptae, vdelicet lichen acetabulum 694. aeruginoſus 678. alboater 677. androgynus 684. anguloſus 682. anguſtatus 691. antiquitatis 671. ater 683. atro albus 677. aurantiacus 681. bacomyces 679. betulinus 675. botryoider 672. byſſinus 682. caeſius 688. calcarius 678. candelarius 685. candidus 675. 686. caperatus 694. carpineus 682 centrifugus 692. ciliatus 689. cinereus 675. clauſus 682. coeruleo nigricans 677. coeruleſcens 681 colliculoſus 674. confluens 677. corallinus 680. craſſus 694. cruentus 680. diffuſus 689. excauatus 682. Fahlunenſis 692. fagineus 675. farinoſus 672. ferrugineus 673. flaueſcens 685. flauus 671. frigidus, fluuus 682. fungiformis 679. fuſcoater 675. fuſcus 679. gelidus 685. geographicus 675. glaucus 695. graniformis 676. granoſus 688. haemiſphaericus 676. Hebraicus 674. Iaponicus 696. icmadophila 678. immerſus 676. incanus 672. lacteus 672 lanuginoſus 692. lentigerus 685. luteſcens 671. marmoreus 681. miniatus 686. minutiſſimus 681. muralis 687. murorum 678. muſcoſus 687. niger 675. ochroleucus 681. Oederi 676. oliuaceus 693. palleſcens 688. parafiticus 679. parellus 683. parietinus 693. pertuſus 674. pezizoides 682. pulicaris 674. puluerulentus 691. radioſus 686. rigidus 691. rimoſus 681. roſeus 672. rubens 672. rugoſus 673. rupeſtris 676. rupicola 676. ſabuletorum 679. ſanguinarius 677. ſaxatilis 693. ſcriptus 673. ſcrupoſus 680. ſquamoſus 696. ſtellariformis 690 ſtellares 690. Stygius 691. ſubfuſcus 683. ſulphureus 678. tartareus 680. tiliaceus 695. tuberculoſus 673. variegatus 672. ventoſus 681. vernalis 678. viridulus 674. Vpſalienſis 684
Lieutaud Hiſtoria anatomico-medica cur. Schlegel Vol. I. 245.
Linguae inflammatio quomodo curata 106
Linnaei amoenitates acad. ed. Schreber Vol. VIII. 56. Vol. IX.

IX. 61. ſyſtema plantarum Europae cura Gilibert 652
Liquoris anodyni Hoffmanni compoſitio 495
Liſlet familiaris per litteras Acad. ſcient. Pariſ. 165
Lithotomiae variae methodi 589
Lobeliae hybridae experimenta 407
Lombard opuſcules de chirurgie ſur l'vtilité et l'abus de la compreſſion et les propriétes de l'eau froide et chauds etc. 85
Loxia cardinalis deſcr. 639. Flamengo deſcr. 635. Tota 636
Ludwig P. hiſt. nat. Lipſ. 375
Lui venereae medendi methodus 504
Lyciae hybridae productio 422
Lycoperdae variae 623
Lycoperdum arrhizoum 622 cinereum 624. complanatum 624. fauogineum 624. feneſtratum 623. giganteum 622. incraſſatum 622 lumbricale 625 pedunculatum 623. veſiculoſum 624. veſparium 624

M

Machina electrica Teyleriana deſcripta 656 Experimenta cum illa 657. in vicinia conductorum 658 cum lagenis electricis 660. cum lagenis vitreis 663. ope conductorum 668. pro reductione capitis humeri 590
Magazin *für die höhere Natur. wiſſenſch. vnd Chymie I. II. Band* 458
Magiſterii biſmuthi interne dati vis antiſpaſmodica 342
Magneſia, quaedam de illa animadu. 245
Malers Geſchichte des Hambacher und Schwollener Sauerbrunnens 73
Malignitas in morbis 698
Malorum ſeries ex venerea cauſa 351
Mari vires 60
Marmor croceum, vbi 713
Marum Beſchryving eener vngemeen groote Electrizeer Machine 654
Maximiliani Iulii Leopoldi Ducis Brunſuic. inciſio vberius expoſita, 150
Mayer Berolini in Gleditſchii locum ſucceſſit 166
Mayer de glandulis ſuprarenalibus 640
Medicamenta ad varios morbos 9. vniuerſalia 474. purgantium recenſio 66
Mellins Hauſmittel 110. *Auszüge aus den beſten medicinischen Probeſchriften des vorigen Iahrh. 4. Th.* 265
Mémoire d'Agriculture, économie rurale etc. Trimeſtre d'hiver et d'ete. 1786. 530
Menſtrua vniuerſalia quid 460. origo ac denominatio 460. definitiones 461. eſſentia 463. immutabilitas 463. homogenea 464. ſapor, forma externa et virtus medicinalis 464

Menſtrua ſerius reuertentia 109
Mercurii effectus interne ſumti et externe applicati 504. dulcis praeparatio 204. inungendi ratio a Nannoni recepta 594
Merk ſocietatis phyſicae et hiſt. nat. Lauſanenſis ſocius factus eſt 559
Merrems *Verſuch einer allgem. Geſchichte*, propediem prodibit 375
Metallorum tranſmutationis poſſibilitas 477
Metallum eius vberior definitio 477
la Metherie, ſeries ſcriptorum ab ipſo editorum 560
Methodus facillima homines a beſtiis rabioſis admorſos conſeruandi 69. refrigerantis in febribus exanth. praeſtantia 17
Methodus aegros examinandi 246
Mezler praemio ſecundario ornatus eſt 374
Michaelis praeſes horti Botan. Marburg. 741
Miliaris morbus 302 puerperarum 306
Mirabilis inter caput et partes genitales ſympathia 155
Mixtio optima medicamentorum 697
Moehſen ſocius ord. Acad. ſcient. Berol. 165
Monſtrorum duorum hiſtoria 707
Morbi chirurgici articuli femoris 326. conuulſiui ſecali cornuto tributi recenſio 14. epidemici quomodo obſeruandi 230. obſeruationes de iis 231. epidemicus villae nouae graſſatus deſcriptus 5. epizootici, eorum deſcriptio 6. nautarum Indiae 56. ſanguipolentus vnde 535. ſingularis feminae ab vnguibus nuncupati deſcr. 8
Morbillorum hiſtoria 293
Mors ex tinea capitis cum vino, in quo vitriolum album ſolutum erat lota, 143. ſubita poſt partum naturalem 331. frequentior infantum in brephotrophio B. Mariae de Scala, vnde 710
Motus inteſtinorum periſtalticus obſeruatus in viuo 110
Morueau ſocius Acad. Beſontinae factus 165
Moublet-Gras praemio acceſſorio exhilaratus 374
Mucores ficci 625. furfuracei 625
Mulieris aqua ſubmerſae incifio 147. alia hiſtoria 146 extiſpicia in epileptico inſultu de ſcala lapſae et ſtatim mortuae 152. ſciſſo arteriae aortae aneuryſmate ſubito exſtinctae 152. melancholicae aquis ſuffocatae extiſpicia 151. morte ſubitanea exſtinctae extiſpicium 143
Mulleri animalcula infuſoria fluuiatilia et marina prodierunt 167
Muller obiit 741
Mumler obiit 564

Murſinna protochirurgus copiarum Boruſſ. 166. Prof. chirurgiae collegii medico-chirurgici et noſocomii a charitate dicti 375
Muſci in Suecia reperti et deſcripti 242
Muſcicapa albifrons 636. bicolor 639 fuliginoſa 639. nigra 636. ochracea deſcr. 637
Myricae galae vſus ad cereuiſiam 61
Myrmecophagi Africanae et didelphidis noua ſpecies 416

N.

Nannoni Trattato di chirurgia et di reſpettiue operazioni T. I-VI. 579
Natrum Ruthenicum, de eo obſeruationes 389
Nauheimer, obiit 376
Nautarum Indiae morbi 56
Nebula Diuionenſis qualis an. 1783. 22
Needhami ſyſtema inquiritur 648
Nemoſii oppidi topographia 328
Neruorum diſtenſionis et rigoris cauſae 313
Nicander, ſoc. acad. Vpſal. 166
Nigri morbi hiſtoria 352
Noctua Telifera nouae phalaenae genus 196
Noſocomii Vindebonenſis breuis adumbratio 457
Noſtoc, quid ſit 22
Nouveau Mémoires de l'Acad. de Dijon, ſem. I. 1784. II. 85. 17
Noxae nimis ſtrictarum faſciarum 86
Nympharum triplex ordo 30

O.

Obſeruationes factae in apoplecticis 108. meteorologicas antiquas corrigendi methodus 20. de morbis qui nullo modo nec praeſagiri, nec cognoſci, nec curari poterant 330
Obſeruatio morborum epidemicorum. quomodo ad exemplum Hippocratis inſtituenda 230
Oculorum morbi ſine ophthalmicis ſanandi 699
Odore et ſapore venena diſtinguuntur 62
Oeſophagi affectio quaedam parum cognita 345. morbi rari hiſtoria 337
Oeſtri hiſtoria 196 variae ſpecies 197. 198. 139. haemorrhoidalis laruae 135, eiuſdem generatio 136
Olivieri hiſtoria morbi ſingularis 708
Omentorum ſtructura et vſus 23
Onager veterum, quid 419
Oniſcorum tres ſpecies deſcriptae 430
Ooſterdyck inſpector inſtituti noſocomii Lugd. Bat. 559
Ophthalmia, aliaque oculorum vitia 314
Organica entia, quomodo producantur 650

Orificium venae coronariae magnum, de eo obſeru 399
Oriolus melaleucus deſcr. 637
Os extraordinarium repertum 518. noui generatio qua ratione fiat 125. Oſſa elephanti falſo tributa 519. peluis luxatio 21
Otalgiae diuitio 315

P.

Paluiel (Crette de) praemio ornata 737
Papadus inſpector inſtituti Noſocomii Lugd. Bat. 559
Paralyſis eiuſque indoles 309
Paraplegia ſanata 340
Pariſani, obiit 741
Parmentier ſur la nature des Eaux de la Seine 629
Parſon de echinite prorſus ſingulari 518. Eiuſdem hiſtoria de gemino partu 596
Partus praematuri mortuique anatome 153. praematuri inſpectio 146. praeternaturalis hiſtoria 353
Parus Indicus 640. peregrinus mas deſcr. 639. femina 640. Saebyenſis deſcr. 636
Le Pecq de la Cloture *Anleitung nach Hippocratiſchen Grundſaetzen epidemiſche Krankheiten zubeobachten* 229
Pelicanus punctatus deſcr. 635
Peluis oſſium luxatio naturae ope ſanata 21
Pennatularum deſcriptio 199. nouae ſertulariae ſpecies 447
Peticularis morbus quotuplex 299
Peziza amenti 620. annularis puncti 620 antiquata 620 bolaris 671. carpini 621. ceracea 619. cinerea 619. clauaria 626. cochleata 621. comitialis 621. dubia 619 floccoſa 621 furfurea 621. hepatica 619. hirudo 620. lenenſis 620. minuta 619. minutiſſima 619. ſcutellata 621. ſigillatoria 619. ſulphurea 620. tenella 620
Pfingſten Bibliothéck ausländiſcher Chymiſten, Mineralogen, 4 *B.* 93. *Repertorium für Pſychologie und Phyſiologie* 1 *Th.* 95
Philoſophorum lapis quid 468
Phlegmones cauſae in noſocomiis 350
Phocae leporinae deſcriptio 405 Phocarum ſpecies deſcriptae 403
Phoſphori marini deſcriptio 713
Phtiſis pulmonalis quomodo praecauenda 720
Phyſici officium quoad aeris ſalubritatem 248. quoad chirurgos et obſtetrices 249. ſub ingreſſu morborum epidemicorum 248. quoad medicaſtros 250. quoad morbos pecorum 250. circa opificia 249
Pica grauidae poſtpartum continuata 106
Pillularum mercurialium formula 505

Placatio orgaſmi generalem febrium therapiam componit 80
Planta cimiciſuga a Meſſerſchmidio detecta, eiuſque deſcriptio 59. nouarum decas 238. tres a Sparrmann deſcriptae 238
Ploucquet fundamenta therapiae catholicae 78
Pluuia Europaea cum aliis comparata 702
Poſtulatum de ſerie malorum ex venerea cauſa 351
Potio vinoſa e Zea Mais 536
Praeparationes noxiae ſeminum proſcriptae 535
Proſperin, ſecretarii vices ſocietatis ſcient. Vpſal. ſuſcepit 166
Prunus padus nouum remedium antiuenereum 497
Pſittacus cyaneus deſcr. 637 Nouae Zeelandiae 637 vernalis 637. bimaculatus 637
Puellae decennis extiſpicia 148
Pueri exemplum abſque inteſtino recto 328. hiſtoria poſt partum necati 146. inciſio variolōſo morbo exſtincti, 144 inciſio vulnere collo inflicto exſtincti 146. improuiſa morte exſtincti inciſio 147. aqua ſubmerſi inc. 147 ſubita morte exſtincti hiſtoriae 153
Pujol praemium accepit 374
Pulſus intermittentis cauſae 64
Pulvis febrifugus Iacobi laudatur 719
Pupilla artificialis quomodo paranda 371
Purpurae mineralis praeparandae ratio 121
Purpurae ſcarlatinae deſcriptio 291
Purpurea digitalis, v. Digitalis
Pyls Aufſätze und Beobachtungen aus der gerichtlichen Arzneykunſt, 2. 3. 4. *Sammlung* 142
Pyralis noua ſpecies inſectorum 538
Pyrola vniflora egregium ophthalmicum 59

Q.

Quaeſtiones propoſitae a ſociet. Bruxell. 373. a ſoc. med. Par. 374
Qualitas contagioſa fluxionum quarundam pectus occupantium deſcripta 21
Quinoa, planta, eius cultura et vſus 539
Quintae eſſentiae definitio paulo vberior 462
Quinquinae anecdota ac ſpecies 528
Quiret, remede pour guerir la maladie de la Gale 508

R.

Rabiei caninae a morſu canis rabidi exemplum 208
Rallus auſtralis deſcr. 635
Rameae aquae minerales ſcaturientes 16

Raſpe de dentibus elephanti 519
Ratio ſtudiorum medicorum 103
Reamurii aquae minerales ſcaturientes 16
Regeneratio ligamenti capſularis 130. membranae pituitariae experimentis illuſtrata 130. cranii 131
Regnaudot methodus ſcillam in pilulis exhibendi 506
Remedia domeſtica v. Mellin.
Remedium nouum vulneri arteriae aptum 7
Renes connati ſpinaeque dorſi incumbentes 237. ſtructura 48. lobulorum ortus 49. hiſtoria renis 50. vaſa 51
Rex Sueciae conſeſſui academiae Petropolitanae interfuit 388
Rheumatiſmi explicatio 591. bilioſae 326
Rhinocerotis Africani cornu deſcriptum 409
Rhutenicum natrum, vide Natrum.
Robiniae pſeudo-acaciae cultura 534. eiuſdem vtilitates 534
Rönnow, eius mors 741
Roeſlein de differentia inter foetum et adultum 42. 46
Roſae muſcatae virtus purgans 494
Rougnon conſiderationes pathologico ſemioticae 643

S.

Sacci venarum pulmonalium ſciſſi 152
Sacerdotis Itali hiſtoria ſponte corpore ſuo flammas concipientis 348
Sal vrinae perlatum quomodo ad phoſphori praeparationem adhibeatur 218
Salamandra philoſophorum quid 463
Salis mercurialis ex tartari acido producti deſcriptio 123. Experimenta 123. metallici, cinnabares et vſus hydroſtatices in hac materia 478. perlatum Pfouſtii et eius ad phoſphori praeparationem vſus 218
Salzenſis fontis hiſtoria 243. examen trium fontium 244
Sanguinis miſſionis abuſus 699 reſtitutio huiuſque problematis affinitas cum problemate anticipationis 703. mathematice declarata 705
Saponariae officinalis ad morbos venereos vſus 333
Sapor puris in phthiſico 110
Scabiei Aetiologia 209. ſanandae remedium aptum 508
Scheidemantel, Fränkiſche Beyträge zur Arzneygelahrheit 105
Scholae artis veterinariae Clarentonenſis incrementa 165 erudiendis aegrorum curatoribus aperta a Schweikhardo 100
Schumlaſky de ſtructura renum 48
Scilla eſt medicamentum expectorans 496
Schlegel ſylloge opuſculorum de mirabili ſympathia, quae partes

partes inter diuerſas C. H. intercedit 154
Schreber ſocius extr. Acad. ſc. Holmienſis 559
Schroeder, medicus fontium Geiſmarenſium 559
Schroederi, Prof. Marburg. laus, 458
Schulze prof. math. Regiom. 166
Schwabens Anweiſung zu den Pflichten und Geſchäften eines Stadt oder Landphyſikus 247
Scorbutus, qualis morbus 67
Sectio Caeſarea Bayonnae facta 347. 349
Sedes mali venerei 500
Selle neue Beyträge zur Natur und Arzneyw. 3 Theil 200 *Krankheitsgeſchichte Frid.* II. 209
Serpentini ductus excretorii, quinam a Schumlanſky ſic appellati 55
Serropalpi ab Hollenio deſcripti 200. nouum coleopterorum genus 200
Siemerling, num canum caſtratio rabiem praecauere poſſit 154
Simmons Iournal de medecine 627
Sitta caſia deſc. 634. Chloris deſcr. 637
Societas medica Edimburgenſis praemium propoſuit 558 phyſ. hiſtor. nat. et art. lib. Aurelianenſis iura Academiae obtinuit 556. quae in eius conſeſſu ſolenni acta ſunt 556. praemia ab ipſa propoſita 557. regiae Londinenſis hiſtoria et fata 514. regiae medicae Pariſ. hiſtoria 4. eorumdem ſodalium deſcriptio nominum 728 rei agrariae Pariſinae quaeſtiones ſolutioni propoſitae 737
Solutio Durandi ad ſoluendos bilis calculos 6
Somnambuliſmi diuiſio 311
Spalanzani experiences pour ſervir à l'hiſtoire de la generation des animaux et des plantes 646. Et opuſcules de phyſique animale et vegetale 648
Sparrmann Muſeum Carlſonianum Vol. I. II. 633. Voyage au Cap de bonne Eſperance 526
Sphaceliſmus cerebri quid, 312
Sphaeriae variae 626. acinoſa 626. bombarda 626. globularis 626. ſpiculoſa 626. tentaculata 626
Staniſlaus Auguſtus Rex Poloniarum ab acad. Petropolit. inter membra hon. receptus 388
Stannum quales producat calces, 122
Staphyloma, quomodo curandum 369
Sterilitatis cauſae 29
Stemonitis deſcriptio 625
Sterna alba deſcr. 835
Stoll aphoriſmi de cognoſcendis et curandis febribus 261 ratio medendi in noſoc. practico Vindob. 457. mortuus eſt 376
Strata marmoris calcarei et ſchiſti quarzoſi 713
Structura et vſus omentorum declarata 23

Stuprum violentum de eo iudicia 136. violenti falso imputati historia 149
Stymatosis, quomodo orta 109
Styx nerui cruralis et obturat. descr. 31
Subsidium nouum arbores peregrinas multiplicandi 21
Sudoris partem corporis occupantis insoliti historia 349
Suturarum vulnerum ordines 66
Sympathiae tres species 158. inter pectus et ventriculum 159. morbi inde proueuientes 159. medicamenta quae hic conferunt 160. caput inter et partes genitales 155. fontes symp. 158. fontes sympathiae inter caput et pectus 161. inter ventriculum et caput 162. inter mammas et vterum 163
Symphyseos ossium pubis sectio obseruatt. crit. de ea, 340. 343
Symptomatum grauium narratio, ex miasmate animalium putrescentium 12. singularia vermibus effecta 106
Synchondrotomia feliciter facta, de ea historia 606
Syphilis in China qualis esse soleat 57
van Swieten Epidemien *und Krankengeschichten* 82

T.

Tabes a nimio salis culinaris vsu 105
Tabulae natorum, matrimonio iunctorum et mortuorum Ehrlichii laudantur, 103
Taeniarum hydatigenarum descriptio 133. differentia ab aliis 134. earum effectus in C. H. nos latent 135. purgantibus expulsae, 106
Tanagra Capensis 639. Siberica descripta 636
Tarangel de morte subita post partum naturalem 331
Tarare, instrumentum quoddam rusticum 537
Tartari emetici praeparandi melior methodus 15
Tartarus tartarisatus dissensio de eo vnde 118
Terrae motus interdum electricae explosionis effectus 667
Tetrao hybridus descr. 635. canus 635
Thapsi eius cum digitali purpurea producta 398
Theatro nouo anat. et laboratorio chemico aedificando in Marburg. acad. impensas exhibuit Landgr. 741
Theden collegii medici supremi Berol. socius 166
De Thurn praemio a praefectura Roboretana ornatus est 558
Thunberg nouae insectorum species 240
Tillet experimenta circa frumenti cariem 538
Tinctura quid sit 468
Tincturae antimonii saponaceae descriptio, ex qua acidorum ope sulphur et regulus restitui possunt 204
Tinca eius descriptio 452

Tineae, blattae, cimices etc. per ledum paluſtre profligantur 61
Tiſſoti ratio ſtudiorum medicorum recenſetur 103
Tode practiſche Fieberlehre 1 *Th.* 266
Topographia medica Segaloniae et Lotharingiae 11
Torſtenſohn academiam metallicar. diſcipl. curat. 119
Tourneur eius tranſlatio itineris ad Caput Bonae ſpei 527
Triquetri elaſtici deſcriptio 628
Troil ſocius acad. ſc. Vpſal. 166
Trotula non fuit femina ſed Salernitanus medicus 29
Tumores glandularum, parotidum ac maxillarium 316
Tuſſis et catarrhi non ſunt negligendi 718. conuulſiua de illa obſeruatt. 720

V.

Valentinus defenditur ob ſententiam de antimonio 493
Variolarum contagium quot modis agat 252. natura et cognitio 295. cura 297. poſt eruptionem vanidae nec ſuppurantes 107
Varioloſum miaſma aeris aditu poteſt diſſolui 251. quomodo praecauendum 253
Vaſa cutis et inteſtinorum abſorbentia plexuſque lymphatici peluis illuſtrata 319. vaſa lymphatica ſupernorum et infernorum articulorum 320. origo 321
Vaſorum metallicorum noxae 116. terreorum 116. vitreorum 117. impari modo clauſorum 117
Vectis Roonhuſiani hiſtoria 602
Veegen de ſympathia inter ventriculum et caput 162
Vegetatio metallorum quid probet 479. non male pro eorum tranſmutatione allegatur 480
Venae coronariae orificium magnum deſcriptum 399
Venaeſectionis neceſſitas in pleuropneumonia 586
Venel precis de matiére medicale, notis auct. a Carrere 490
Vermes ex aure puellae prodeuntes 332
Vertiginis cauſae 314
Verulamii praeſidium aduerſus phthiſin 720
Veſiculae ſelleae tigridis deſcriptio eiuſque cum humana et leonina comparatio 427
Vetulae anatome ob truncum venae cauae ſciſſum ſubito exſtinctae 152
Victus vegetabilis ad ſanandum renum calculum 107
Viennenſis ſoc. med. chir. praemia diſtribuit 372. proponit praemium qu. quae optima ſit methodus vlceribus inueteratis extremitatum interiorum medendi 372
Viola ipecacuanha, eius vſus 60

Virginis laqueo ſtrangulatae inciſio 147 ſubita morte extinctarum 147
Viri poſt varias laeſiones externas demortui inciſio 144 ſuo ſanguine ſuffocati inciſio 143. ex veneni dati ſuſpicione ſubito exſtincti exiſpicia 148
Vita quid ſit 355
Vitia oculorum varia 107
Vitrei corporis diſſolutio in cataracta complicata 26
Vlcerum venereorum characteres 501
Vnguis nomen morbi ſingularis 8
Vnguenti mercurialis compoſitio 505
Vogels Lehrſätze der Chymie 35. *Handbuch der pract. Arzneywiſſenſ. I. II. Th. 2. Ed.* 233. de cognoſcendis et curandis C. H. affectibus 81.
Voitus, eius mors 168
Volta, Acad ſc. Berol. foc. 166
Vomitus in variolis iuuat 108. lethiferi a calculis veſiculae felleae inductae exemplum 208
Vrinae incontinentia vſu interno cantharidum ſanata 337
Vſtionis cum moxa aut cylindro goſſypino vſus 331
Vteri infarctus 827, retroflexi exemplum 327. reflexus de eo obſeruatio 338. reſecti hiſtoria 722. corollaria practica 727
Vulneris capitis grauiſſimi ſanati hiſtoria 144. pectus penetrantium hiſtoria 12

W.

Wal obiit 376
Wallerius plumbum puro ferro vnire declarauit 118
Warren Archiater Principis Valliae 740
Webers kurze Anweiſung für Anfänger der Apothekerkunſt 37. *von der gemeinen und durch Auflöſung entwickelten Luft* 34
Weichard ope aquarum Bruckenauienſium mineralium perplurimos ſanauit morbos 72
Wenzel traité de la cataracte 356
Werner, ſod. factus ſoc. Prag. 166. eius ſaxorum genera et ſpecies propediem prod. 166
Werner vermium inteſtinalium breuis expoſitionis continuatio ſecunda 131
Werniſcheck, Frage woher entſtehen ſo viele Faulfieber 257
Weſtendorf et Wiegleb ope calcis viuae calcem fulminantem ex auri ſolutione deiecerunt 119
Wiegleb, vide Weſtendorf.
Willemet ſenior praeſtantiſſimus botanicus 531. de agarici querni natura et proprietatibus 23
Willemet, iun. in collegium med. Nancej. receptus eſt 559. Prof. Botan. Coll. med. Nanceiani 740

Wriſberg de vteri mox poſt partum naturalem reſectione non lethali 721

Y.

Yeard praemium accepit 374
Yndoſe praemium accepit 374

Z.

Zea Mais, quomodo ex illa potio vinoſa paranda 536
Zeelandiae nouae pſittacus deſcriptus 637
Zimmermann analogia alchemiae cum mineralogia 675
Zinci florum vſus in morbis conuulſiuis 355
Zinnii methodi vſus ad membranam pupillarem 43
Zona antiphlogiſticis curanda 110
Zwelſer irridet confectionis Alkermes deſcriptionem vett. 494.
Zwierlein *von den Geſundbrunnen bey Brückenau* 69